Dzisiaj dodatek ilustrowany „ILUSTRACJA POZNAŃSKA“

Dzisiaj 20 stron **Wydanie wieczorne** Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber. Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70. Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 247 **Poznań, piątek dnia 31 maja 1929** **Rok XXIV**

Program federacyjny trwa

W okresie tajemniczości, niepewności, półsłówek i niedomówień, gdy prasa pozbawiona aktualnych spraw, dostarczanych jej przez trybunę sejmową, wkracza z konieczności na tory ogólniejszych rozważań, zdarzają się od czasu do czasu wystąpienia, które — niezależnie od tego, z jakiego pochodzą źródła — rzucają charakterystyczne światło na naszą anormalną sytuację polityczną.

Żydzi, niezrażeni chwilowemi niepowodzeniami, dążą uporczywie do pogodzenia lewicy z rządem. Zachodzące między rozmaitemi odłamami żydostwa różnice w stosunku do rządu są natury wyłącznie taktycznej. Gdy grupa Wiślickiego już obecnie tkwi w B. B., a sjoniści małopolscy pragną życzliwej współpracy z rządem, to grupa Grünbauma jest bardziej nieprzejednana i stawia pewne warunki, od których spełnienia uzależnia swój stosunek do rządu. Nie ulega jednak wątpliwości, że przy zbliżeniu się lewicy polskiej do obozu rządowego Żydzi chcieliby znaleźć się w tej większości.

Tej właśnie koncepcji patronuje gorliwie poseł Wygodzki z Wilna, lekarz z zawodu, najstarszy wiekiem członek Sejmu, autor słynnego wniosku o „centrali trupów“. Niedawno ogłosił on w swem piśmie „Cajt“ artykuł polityczny, ciekawy pod względem informacji i tendencji.

Aby przekonać lewicę do współdziałania z obozem rządowym, p. Wygodzki snuje takie horoskopy na przyszłość. Rząd narazie nie rozwiązuje Sejmu, bo czeka na pożyczkę zagraniczną. Gdy mu się uda ją uzyskać, Sejm będzie rozwiązany i będzie nadana nowa konstytucja.

Niezmiernie ciekawy jest pogląd p. Wygodzkiego na stosunek Piłsudskiego do Sejmu. Otóż — zdaniem przedstawiciela wileńskich Żydów — gniew na Sejm wypływa... z sytuacji zagranicznej. Piłsudski chce „wyzyskać chwilę historyczną, gdy zarówno Rosja i Niemcy są słabe, celem wybudowania i utrwalenia potężnej Polski“ — pisze p. Wygodzki, dając do zrozumienia, że Sejm tym dążeniom przeszkadza.

Oryginalny ten pogląd wymaga bliższego rozważania. Sejm obecny wcale przecież nie przeszkadza polityce zagranicznej rządu. Lewica bardzo wyraźnie popiera p. Zaleskiego. Także opozycja prawej strony Sejmu wyraża się na terenie polityki zagranicznej w sposób bardzo rzeczowy i oględny. Ani jedno przedłożenie rządowe w sprawach polityki zagranicznej nietylko nie zostało odrzucone, ale nawet nie było zakwestjonowane. Sejm i Senat dwukrotnie już zrezygnowały z dyskusji na temat polityki zagranicznej przy uchwalaniu budżetu, dając przez to p. Zaleskiemu duże poparcie i swobodę ruchów. Na czemże zatem opiera p. Wygodzki swe przypuszczenie, jakoby powodem gniewu na Sejm nie była sprawa Czechowicza, funduszów dyspozycyjnych, wogóle budżetu, lecz... polityka zagraniczna? Czyżby wileński nestor żydostwa polskiego popełnił tutaj rażący błąd? A jeśli nie, to o jakiej polityce myślał, pisząc swój artykuł?

P. Wygodzki należy do grona ludzi, rekrutujących się z rozmaitych stronnictw i narodowości, którzy hołdują programowi federacyjnemu, polegającemu na utworzeniu związku trzech państw: Polski, Litwy i Ukrainy. Wyznawcy tego kierunku są dość liczni na naszych kresach wschodnich, a stolicą ich jest Wilno. Pomimo chwilowych niepowodzeń federaliści nie poniechali swego programu, a przewrót majowy powitali jako wstęp do jego realizacji. Nie trzeba dodawać, że za programem tym opowiada się całe polskie żydostwo, które w odrębnych organizmach państwowych, litewskim czy ukraińskim, miałoby przemożne wpływy na miejscowe rządy.

Nie wchodzimy w to, na czem opierał p. Wygodzki swą diagnozę o stosunku Piłsudskiego do Sejmu, nie ulega jednak wątpliwości, że mówiąc o „wybudowaniu potężnej Polski“, miał na myśli — Polskę federacyjną. Że program federacyjny trwa w dalszym ciągu, i to konkretnie, temu nie przeczy się bynajmniej w kołach kierowniczych „sanacji“. Dowiadujemy się nawet coś nie coś o ustroju tego federacyjnego państwa. Oto każda republika związkowa miałaby swój sejm i własny rząd, jednak sprawy wspólne, jak obrona państwa, polityka zagraniczna, handel zewnętrzny i t. d., należałyby do wspólnego rządu, zależnego tylko od prezydenta i wspólnego parlamentu, utworzonego z delegacyj poszczególnych sejmów. Z takim niedużym parlamentem, odpowiednio jeszcze dobranym, nie byłoby tyle kłopotu, co z obecnym Sejmem.

Stosunek obozu narodowego do koncepcji federacyjnej nie wymaga wielu objaśnień. Obalenie tej koncepcji w Sejmie Ustawodawczym i nadanie Polsce form ustrojowych jednolitego państwa narodowego jest zasługą naszego obozu, uskutecznioną w walce z obozem ówczesnego naczelnika państwa. Ostatnio tak rozprawił się z zakusami federacyjnemi w świeżo wydanej książce prezes Stronnictwa Narodowego, a zarazem znakomity znawca spraw kresowych p. Joachim Bartoszewicz: „Nie wolno rozczłonkowywać Polski z tą nadzieją, że amputowane członki uda się później przyszyć do skrwawionego ciała ojczyzny jedwabnemi czy może stalowemi nićmi“.

Może dla p. Wygodzkiego państwo federacyjne byłoby „potężną Polską“... dla nas nie!

Stanowisko obozu narodowego nie jest nowe; jest takie, jakiem było przed 10 laty i jeszcze wcześniej. To też nie nasz obóz miał na myśli p. Wygodzki, mówiąc o Sejmie. Supozycja p. Wygodzkiego odnosi się do lewicy, która, niegdyś gorąca zwolenniczka federacji, ostatnio — jak to widać z majowej deklaracji P. P. S. — dąży do zaspokojenia mniejszości narodowych przez również szkodliwą autonomję terytorjalną w obecnych granicach państwa, wyrzekając się grożących komplikacjami planów federacyjnych. Dlatego to p. Wygodzki zarzuca lewicy „niewolnictwo ideologji i programów“.

Im mniej się kocha Żydów, tem pilniej trzeba słuchać, co oni mówią. Bo Żydzi dużo wiedzą, niejedno wcześniej, niż my sami.

M. K.

Dotychczasowe wyniki wyborów w Anglji

Sukces Partji Pracy — Klęska liberałów — Brak wiadomości z okręgów wiejskich

Londyn, 31. 5. (Radjo wł.) Wczoraj odbyły się w Anglji wybory do izby gmin. Głosowanie odbyło się w 596 okręgach na ogólną liczbę 615, a to dlatego, że 7 deputowanych przeszło w swych okręgach bez głosowania, nie mając żadnych kontrkandydatów, w jednym okręgu wybory odłożono na tydzień, nadto zaś wybory 11 deputowanych, reprezentujących uniwersytety, odbędą się w terminie późniejszym.

Frekwencja wyborcza obliczana jest na około 70 proc. uprawnionych do głosowania. Masowy udział w wyborach biorą kobiety, korzystając skwapliwie z przyznanego im prawa głosowania.

O godz. 12,15 w południe wiadome były wyniki wyborów z 222 okręgów, reprezentujących przeważnie wielkie miasta i obszary przemysłowe. Z liczby tej konserwatyści zdobyli ogółem 80 mandatów, tracąc 53 mandaty z dotychczasowego stanu posiadania, Partja Pracy uzyskała 122 mandaty, zyskując na czysto 55 mandatów, liberałowie zdobyli 15 mandatów, tracąc na czysto 1 mandat, wreszcie niezależni uzyskali 5 mandatów.

Zestawienie ilości głosów, które padły na poszczególne stronnictwa, jest procentowo korzystniejsze dla konserwatystów, niż liczba mandatów. Na kandydatów konserwatywnych padło mianowicie 2,893.569 głosów, na kandydatów Partji Pracy 3,294,175, na kandydatów liberalnych 1,623.542.

W tych jednak nawet okręgach, gdzie konserwatyści przeprowadzili swych kandydatów, stracili oni w porównaniu do poprzednich wyborów znaczną liczbę głosów..

Londyn, 31. 5. (Radjo wł.) Godz. 13 min. 50. Według dotychczasowych wiadomości z 263 okręgów wybrano 145 labourzystów, 94 konerwatystów, 18 liberałów i 6 niezależnych.

Londyn, 31. 5. (Radjo wł.) Do godz. 2 min. 30 popołudniu nie były jeszcze znane wyniki nawet z połowy ogólnej liczby okręgów. Na podstawie dotychczasowych wyników nie można jeszcze niczego przesądzać. Możliwem jest zarówno uzyskanie bezwzględnej większości mandatów przez Partję Pracy, jak nieuzyskanie większości przez żadne stronnictwo — możliwem jest również uzyskanie niewielkiej większości przez konserwatystów, o ile z okręgów wiejskich nadejdą dla nich korzystniejsze rezultaty.

Ta ostatnia możliwość nie należy jednak do zbyt prawdopodobnych.

Londyn, 30. 5. (PAT.) O wielkiem zainteresowaniu się wyborami do Izby Gmin świadczyło między innemi przybycie do Londynu 50 specjalnych korespondentów zagranicznych. Sprawozdania z przebiegu wyborów w okręgach miejskich podają, że w pierwszych szeregach osób, które zgłosiły się do lokali wyborczych, przeważały młode kobiety, przeważnie pracownice sklepowe i biurowe. W wielu wypadkach zgłaszały się jednocześnie całe rodziny, które głosowały jednocześnie. Nie rzadkie były wypadki, że kobiety zgłaszały się do biur wyborczych z dziećmi na rękach lub w wózkach. Wobec przepełnienia kolejek podziemnych, autobusów i tramwajów niektórzy z pośród obywateli zabierali śpieszących się do urn wyborczych swemi samochodami. Taką pomoc okazywano często starcom lub kalekom. Wskutek tego ruch automobilowy w mieście był niezwykle ożywiony. W rozmowach z przedstawicielami różnych klas sprawozdawcy dzienników stwierdzili wielką niejednolitość poglądów. Zdarzały się głosy, zwłaszcza wyborczyń, oświadczające, że po zapoznaniu się z programami wszystkich trzech stronnictw żaden z tych programów nie trafia im do przekonania, wobec czego najlepiej jest powstrzymać się od głosowania.

Niektórzy z leaderów stronnictw, a wśród nich p. Mac Donald, objeżdżali w samochodach swe okręgi wyborcze. Ukazanie się p. Mac Donalda w dzielnicy robotniczej powitane zostało okrzykami na jego cześć.

Londyn, 31. 5. (Radjo wł.) Poranna prasa angielska wyrażała się bardzo wstrzemięźliwie o wyniku wyborów, wobec tego, że znane były rezultaty zaledwie z jednej trzeciej okręgów.

„Times“ piszą, że sukces Partji Pracy w okręgach przemysłowych był do przewidzenia wobec przesilenia gospodarczego, panującego w tych okręgach, i wobec demagogji labourzystów. Pismo podkreśla jednak, że do porażki konserwatystów przyczynili się w bardzo dużym stopniu liberałowie, którzy wysunęli znaczną ilość kandydatów, nie mających żadnych szans przejścia, i przez to przyczynili się do rozbicia głosów. W ten sposób liberałowie zaszkodzili poważnie partji konserwatywnej, nie przynosząc żadnego pożytku własnej sprawie. Wyniki wyborów wskazują, iż niema żadnej mowy o jakiejś „regeneracji“ stronnictwa liberalnego, gdyż liberałowie nie powiększyli wcale swego stanu posiadania.

Dzienniki liberalne są skonsternowane wynikiem wyborów, który zawiódł zupełnie nadzieje Lloyd George'a i innych przywódców liberalnych.

W kołach Partji Pracy specjalną radość wywołało zwycięstwo labourzystów w Birmingham, miasta uważanego dotychczas za twierdzę partji konserwatywnej. W mieście tem, gdzie Chamberlain przechodził zawsze dużą większość głosów, — obecnie otrzymał on tylko 43 głosy więcej od kandydata Partji Pracy. Partja Pracy; która posiadała dotychczas w Birmingham tylko 1 mandat, wczoraj zdobyła ich 6.

W Londynie okręgi Chelsea i City wybrały konserwatystów, natomiast w innych okręgach przeszło wielu labou-

(d. c. na str. 3)

Wyjaśnienie

Feljeton „Pod włos“ w niedzielnem wydaniu pisma naszego zawierał m. in. zdanie: „Ceny poznańskie zyskały zasłużoną sławę w całej Polsce“. Zaznaczamy, że twierdzenie to, które pojawiło się na łamach „Kurjera Poznańskiego“ bez wiedzy jego kierownictwa, nie odpowiada poglądom naszym, jak tego dowodem artykuły, zawarte w ostatnich numerach „Kurjera Poznańskiego“ na temat cen poznańskich w związku z P. W. K.

W imię Pułaskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Nowy Jork, w maju.

Jednym z faktów, z któremi na terenie międzynarodowym wypada nam się liczyć, jest stopniowa ewolucja doktryny Monroego, będącej do niedawna u podstaw polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych. Wybór Hoovera jest bardzo znaczący. Podczas kampanji przeciwstawiano nieznajomości zagadnień międzynarodowych Smitha, szerokie poglądy Hoovera i jego długie lata bytności zagranicą. W Genewie coraz to częściej zasiadują delegaci amerykańscy w różnego rodzaju komisjach. Znany prawnik Elihu Root opracowuje zasady udziału Stanów Zjednoczonych w Stałym Trybunale Sprawiedliwości Międzynarodowej. Wreszcie państwa, występujące z jakiemikolwiek projektami rozbrojenia, przedewszystkiem oglądają się na opinję waszyngtońskiego Departamentu Stanu.

Wpływy, jakie Stany Zjednoczone mają na finanse europejskie, są dzisiaj bardzo znaczne. Sprawom europejskim tej dziedziny, poświęca się wielu wpływowych magnatów finansowych w Ameryce. Na konferencję odszkodowaniową udał się sam J. P. Morgan, nie tyle jako ekspert, ale jako symbol dolara. Stanowisko jakie delegaci amerykańscy zajęli wobec wystąpień Schachta było znamienne i na nie przedewszystkiem zwracała uwagę opinja niemiecka. Nie trzeba przytem zapominać, iż tego rodzaju wypadki są tylko próbami przedwstępnemi Niemców i że zdanie reprezentantów Wall Street nieraz jeszcze poważnie zaważy na ustosunkowaniu się Niemiec do wykonywania zobowiązań, wynikających z traktatu wersalskiego.

Polska, która bardziej może niż inne państwa europejskie, czuwać musi nad utrzymaniem pokoju na zasadach traktatowych, winna dołożyć wszelkich starań, aby opinja amerykańska odpowiednio była poinformowaną. Niezawsze nam przyjazna propaganda niemiecka i bolszewicka już od pewnego czasu usilnie pracuje nad urobieniem tutejszej opinji. Polska w tej dziedzinie stanowczo za mało zrobiła, a mamy po temu środki, tylko nie wiemy, jak ich użyć.

Jaką jest najlepsza droga, aby trafić do przekonania Amerykanów?

Nie trzeba zapominać, iż w Stanach Zjednoczonych żyje około czterech miljonów Amerykanów pochodzenia polskiego. Znaczna ich większość to obywatele amerykańscy, którzy płacą podatki, głosują itd., słowem biorą udział w publicznem życiu tego kraju. Masa ta odpowiednio uświadomiona może mieć ogromny wpływ na opinję i politykę Stanów Zjednoczonych. Wiele się dyskutowało nad tem czyją zasługą jest, iż prezydent Wilson tak jasno postawił problem odbudowania wolnej Polski z dostępem do morza. Jedni mówili, iż to osobisty wpływ Paderewskiego, inni, że zawdzięczamy ten gest pułkownikowi House'owi itd. Nie ujmując nikomu zasług, należy stwierdzić, iż decydujące znaczenie przypisać trzeba jednomyślnemu uświadomionemu stanowisku Polonji amerykańskiej. Tak samo miała się sprawa z utworzeniem armji polskiej w Ameryce.

Wpływy wychodźtwa na całokształt polityki amerykańskiej nie są dziś jeszcze bardzo znaczne. Brak jedności i uświadomienia są dwoma z kilku powodów, dla których władze federalne nie potrzebują się zbytnio oglądać na zdanie obywateli polskiego pochodzenia. W tym jednak roku Polonja amerykańska postanowiła pokazać całym Stanom Zjednoczonym, iż potrafi się zjednoczyć dla wspólnego celu, wylegitymować się zasługami przodków wobec przybranej ojczyzny i zamanifestować swoją solidarność.

Francja, czcząc swego wielkiego La Fayette, przypomniała Ameryce dług wdzięczności do wyrównania. Gdy generał Pershing przybył do Francji podczas wojny, wyciągnął szpadę przed pomnikiem La Fayette w Paryżu i zawołał: „La Fayette nous voila". Takim polskim bohaterem, który poległ za wolność Stanów Zjednoczonych, jest Kazimierz Pułaski. Wychodźtwo przygotowuje na 9 października bieżącego roku, — jak już donosiłem — ogólną pielgrzymkę do Savannah w Stanie Georgia, aby tam na polu bitwy, na miejscu, gdzie Pułaski otrzymał śmiertelny postrzał, usypać kopiec podobny do kopca Kościuszki w Krakowie. Znaczenie symboliczne tego obchodu jest olbrzymie. Będzie to niejako wzniesienie pomnika braterstwa polsko-amerykańskieg

Oficjalne sfery amerykańskie z prezydentem Hooverem na czele objawiły czynne zainteresowanie w tem przedsięwzięciu. Stopięćdziesięcioletnia rocznica śmierci Pułaskiego będzie oficjalnem świętem amerykańskiem, to też nasza Polonja, przygotowuje się na ten dzień już teraz. Potrzeba nam jednak pomocy ze „Starego Kraju" Polonja amerykańska wiele bardzo razy zamanifestowała swą solidarność z bracią, zamieszkującą obszar Rzeczypospolitej. Dzisiaj chodzi o to, aby społeczeństwo, rząd, wojsko itd. pokazały wobec Amerykanów, iż wychodźctwo ma moralne poparcie wszystkich Polaków i całej Polski.

Gdy Polonja amerykańska stanie do obchodu Pułaskiego razem z delegacjami z Polski, wówczas będziemy mogli przemówić do Amerykanów w imię Pułaskiego. M. N.

Odrodzenie wewnętrzne idzie od zachodu

Z powodu Powszechnej Wystawy Krajowej warszawska „Rzeczpospolita" zamieściła następujące uwagi:

Zorganizowanie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu w krótkim czasie i wielkim wysiłkiem energji i pracy — wywołało w całym kraju niekłamane zdumienie. Ci, którzy dotąd umieli tylko szkalować kolebkę narodu, jako rzekomo zacofaną polską Beocję, dziś zniewoleni są mówić to, co od dawna było na naszych ustach: uczmy się na zachodzie Polski, dobry przykład niech nam przyświeca...

I nie bawiąc się w przepowiednie, można dziś powiedzieć światu, że Wielkopolska w naszem życiu zajęła już stanowisko dominujące, że w murach Poznania zaczyna skupiać się elita twórcza Polski, że wpływy tego grodu daleko przekraczają granice byłej dzielnicy pruskiej.

Poznań, najbardziej, co do składu ludności, polskie miasto Rzeczypospolitej, jest jednocześnie polskim z ducha. Wyzwolił się dawno od obcego handlu i żydowskiego pośrednictwa, dowiódł, że doskonale możemy obejść się bez wiecznie niezadowolonych z nas pasorzytów. Dziś Poznań prowadzi już walkę i ducha narodowego w dziedzinach oderwanych, które Kraków i Warszawa pozwoliły nieopatrznie opanować żywiołom obcym i wrogim.

W Poznaniu nie może być grana sztuka ośmieszająca tak, lub inaczej, środowisko polskie, by podnieść więcej, niż wątpliwe kolory środowiska żydowskiego, w Poznaniu nie rozumieją w jaki sposób współczesna literatura polska mogła znaleźć się w rękach pachciarzy wydawniczych, rozstrzygających o jej kierunku, w Poznaniu nie mogą ukazywać się takie rynsztokowe piśmidła, jakie są przekleństwem Warszawy i innych miast b. Kongresówki i Małopolski...

Ład i poczucie praworządności widoczne w Polsce zachodniej wywiera swój wpływ na cały naród, a bezsprzecznie i namacalnie na najbliższe sąsiedztwo.

Nasza Polska katolicka, pracująca, praworządna, niedająca się uwieść różnym opowieściom — o mannie spadającej z nieba za przyczyną polityków nieliczących się z prawem i wolą społeczeństwa, — rozszerzać się będzie z zachodu na wschód, aż obejmie kraj cały.

Z naszego zachodu idzie odrodzenie wewnętrzne, praca od podstaw, nieoglądająca się nawet na tych, którzy pracy tej systematycznie przeszkadzają.

Z kolebki narodu i państwowości naszej, znad Gopła i Warty idzie ku nam wielki zew, w którym słychać głosy wieków: do pracy, byśmy stać się mogli ludem silnym i bogatym, państwem mocnem jak za żelaznych Bolesławów, symbolów polskiego genjusza.

Tyle — artykuł warszawskiej „Rzeczypospolitej". Zirytował on w najwyższy sposób „Głos Prawdy", organ „prawdziwych piłsudczyków".

Ks. Prymas Hlond przybył samolotem do Rzymu

Będzie on uczestniczył w uroczystościach ku czci ks. Bosko

Rzym, 31. 5. (PAT) Wczoraj, w czwartek przybył do Rzymu ks. Kardynał Prymas Hlond, który całą podróż odbył drogą powietrzną, zatrzymując się tylko dla przenocowania w Katowicach, Wiedniu i Wenecji.

Przybycie ks. Kardynała na lotnisko rzymskie oczekiwane było z wielkiem zainteresowaniem, gdyż pierwszy to raz współczesnym środkiem komunikacji posługiwał się kardynał, co zrobiło tutaj ogólnie doskonałe wrażenie. Ks. Kardynała oczekiwali w chwili przybycia na lotnisko ambasador Rzplitej przy Watykanie Skrzyński i ambasador Rzplitej przy Kwirynale Przeździecki oraz pełny skład obu ambasad, jakoteż liczni przedstawiciele kleru, a specjalnie Salezjanów.

Ks. Kardynał przybył specjalnie dla uczestniczenia w uroczystości beatyfikacji księdza Bosko, Salezjanina, która nastąpi dnia 2 czerwca.

Muzyka — to najlepsza pociecha.
(H. Sienkiewicz)

SKŁAD NUT
GEBETHNERA i WOLFFA
w Poznaniu, ulica Fr. Ratajczaka 36
zaopatrzony jest obficie we wszystkie wydawnictwa nutowe
Poleca: tanie wydawnictwa tomowe własne Petersa, Litolffa, Steingräbera i inne. Partycje oper, do śpiewu i na sam fortepian. Szkoły na wszystkie instrumenty muzyczne.

Urlop kuracyjny min. Zaleskiego

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) Minister Zaleski po ukończeniu obrad Ligi Narodów w Madrycie około 20 czerwca udaje się na dłuższy urlop kuracyjny do miejscowości kąpielowej Bagnolles we Francji. Urzędowanie po urlopie ma przejąć w początkach sierpnia.

Delegacja polska do Madrytu

Warszawa, 29. 5. (AW.) Jedna z agencyj prasowych donosi, iż poseł polski w Berlinie p. Knoll przybędzie do Madrytu i będzie brał udział w pracach delegacji polskiej podczas czerwcowej sesji Rady Ligi Narodów.

Sprawa oświadczenia Piłsudskiego

Prasa podała tekst oświadczenia, jakie Piłsudski złożył sędziemu Trybunału Stanu, Zaleskiemu, odmawiając zeznań. Tekst ten podaliśmy we wczorajszem porannem wydaniu. „Głos Prawdy", wyraźnie zakłopotany, twierdzi obecnie, że tekst ten jest nieścisły i ze swej strony podaje inny, lecz również zastrzegając się co do jego autentyczności i radząc odczekać tekstu oficjalnego.

Do sprawy tej, rzucającej charakterystyczne światło na nasze stosunki polityczne, jeszcze powrócimy. Dodamy tylko, że sędzia Zaleski chciał przesłuchać Piłsudskiego na wniosek adw. Paschalskiego, obrońcy b. min. Czechowicza.

GENERALNĄ REPREZENTACJĘ NA POLSKĘ i W. M. GDAŃSK
NASZYCH FABRYK SAMOCHODÓW
OSOBOWYCH i CIĘŻAROWYCH

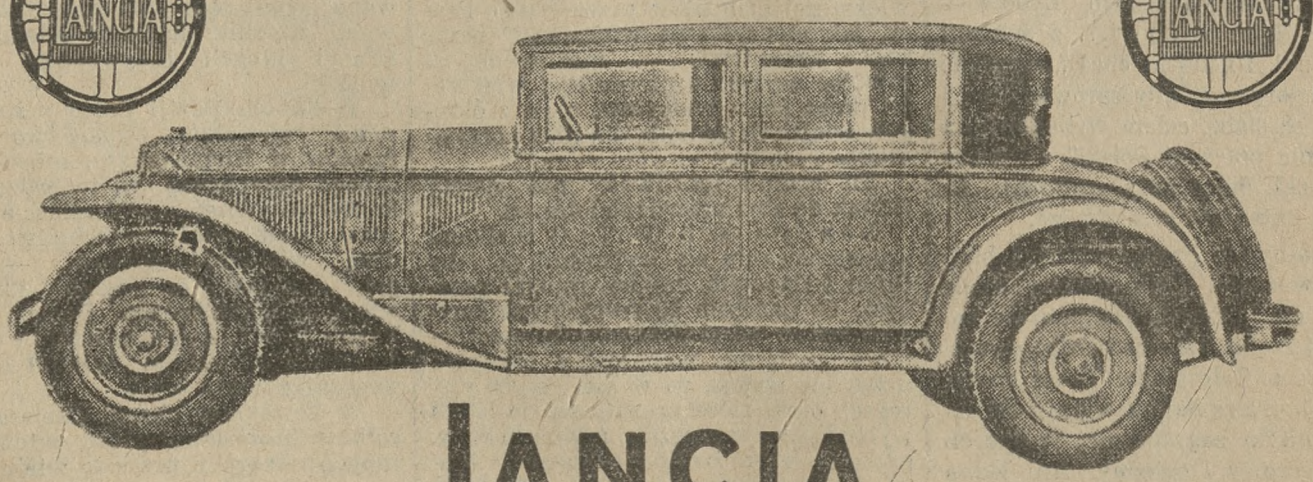

LANCIA

ODDALISMY TOW. SAMOCH. „POLAN" WARSZAWA, Miodowa 3
KRAKÓW, UL. SZEWSKA 5

ORYGINALNE CZĘŚCI ZAPASOWE
JUŻ NADESZŁY I SĄ DO NABYCIA
WE WSZYSTKICH ODDZIAŁACH

Ajencje rejonalne: KRAKÓW „META", Kościuszki 49,
LWÓW, „AUTOCAR", ulica Akademicka Nr. 24,
POZNAŃ, FR. RADOMSKI i SKA, Dąbrowskiego 30,

Fabrica di Automobili LANCIA et Co. Torino

Tw 2870

Dotychczasowe wyniki wyborów w Anglji

(d. c. ze str. 1)

rzystów. Z pośród 5 okręgów wyborczych Bristolu w 4 zwyciężyli labourzyści. Z pośród 11 okręgów wyborczych Liverpoolu w 9 wybory nie przyniosły zmian, a w 2 Partja Pracy pobiła konserwatystów.

Opierając się na pierwszych wynikach z okręgów przemysłowych, Mac Donald oświadczył, że wyniki te są wspaniałe. Rząd utracił zaufanie kraju, które zdobyła Partja Pracy.

Dotychczas wybrane zostały 3 kobiety.

Kto został wybrany?

Londyn, 31. 5. (PAT). Wśród wybitnych osobistości, wybranych dotychczas, znajdują się minister spraw zagr. Chamberlain, minister kolonij Amery, minister opieki społecznej Neville-Chamberlain, minister spraw wewn. Johnson Hicks, minister lotnictwa sir Samuel Hoare, minister wojny Worthington Evans, minister oświaty lord Eustachy Percy, podsekretarz stanu minister spraw zagr. Locker Lampson, podsekretarz stanu lotnictwa Filip Sassoon i Filip Dawson. Przepadli w okręgach, posiadanych dotychczas przez konserwatystów, prokurator generalny sir Thomas Inship, wicespeaker izby konserwatysta Hope, który stracił mandat na rzecz Partji Pracy, oraz Maitland, minister pracy.

Minister spraw zagr. Chamberlain, wybrany ponownie z okręgu Birmingham zdobył 16.862 głosów, podczas gdy kandydat Partji Pracy Willey zyskał 16.819 głosów, a więc o 43 głosy mniej.

Londyn, 31. 5. (Tel. wł.) Premjer Baldwin, kandydujący z okręgu Bewdley, spotkał się po raz pierwszy ze współzawodnictwem kandydatów liberalnego i Labour Party, wysuwanych w tym samym okręgu. Tak samo silnie obstawiony był przez wszystkie trzy stronnictwa okręg, z którego kandydował Lloyd George. Natomiast współzawodnictwo w okręgu, z którego kandydował Mac Donald, jest poczwórne. Syn p. Baldwina kandydował z listy Labour Party. Za to w rodzinie p. Lloyd George'a poglądy polityczne są jednolite, dzięki czemu zarówno ojciec, jak syn i córka, kandydowali z list liberalnych. Tak samo p. Henderson i obaj jego synowie są na liście Labour Party. Z innych popularnych nazwisk, uwagę zwracało nazwisko Hall Caine'a, którego synowie należą do dwóch obozów: konserwatystów i Labour Party. Małżonkowie Runciman kandydują z listy liberalnej, a sir Oswald Mosley i jego żona z listy Labour Party.

Król Jerzy znowu chory

Warszawa, 31. 5. (AW) „Express Poranny" donosi z Londynu, iż król angielski zapadł znowu na zdrowiu. Przyboczny lekarz króla przybył do niego samolotem z Paryża. Na razie nie wiadomo, czy choroba króla ma charakter przejściowy, czy też jest recedywa poprzedniej.

Stosunek labourzystów do Francji

Paryż, 31. 5. (PAT.) „Le Matin" zamieszcza wywiad z Mac Donaldem, który z ubolewaniem zaznaczył, iż pomiędzy Anglją a Francją zdają się rozszerzać tarcia. Anglja, wobec pomyślnego rozwoju przemysłu francuskiego, czuje się nieco dotknięta tem, że ciężary jej, spowodowane pożyczkami wojennemi, nie zostały w pełni uznane. Partja Pracy — powiedział Mac Donald — nie była nigdy i nie jest antyfrancuską. Pragnie ona porozumienia, opartego na rzeczywistości, bez ofiar gospodarczych z obu stron.

W zakończeniu przywódca Labour Party oświadczył, iż jeżeli los da mu w ręce władzę, z żywą radością uda się do Genewy, aby tam współpracować z swym dawnym przyjacielem — Briandem.

Zjazdy P. P. S-owych i B. B. S-owych związków zawodowych

Strzelanina między P. P. S.-owcami a komunistami

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) Wczoraj rozpoczęły się dwudniowe obrady dwóch kongresów socjalistycznych związków zawodowych. Obradują równocześnie w Warszawie dwa kongresy: kongres centralny komisyj związkowych zawodowych, podlegających wpływom P. P. S. przy udziale 170 delegatów pełnomocnych oraz 40-tu z głosem doradczym, tudzież kongres Zrzeszenia Związków Zawodowych, zbliżonego do B. B. S., na który przybyło około 140 delegatów.

Z ramienia rządu w tym drugim kongresie brali udział ministrowie Kühn i Boerner, Na zjazd P. P. S.-owy przybyli przedstawiciele organizacyj zagranicznych, a więc międzynarodówki zawodowej Francji, Niemiec, Czechosłowacji, Szwecji, Holandji, Łotwy itd. Władze rządowe reprezentował jeden z wyższych urzędników ministerstwa pracy.

W godzinach przedpołudniowych na zjazd P. P. S.-owców przybyli komuniści i zażądali swej reprezentacji w zjeździe. Bojówka P. P. S.-owców usunęła komunistów z sali i z gmachu Związku Kolejarzy. Gdy zamknięto za nimi drzwi, komuniści usiłowali je wywalić, a nawet ostrzeliwali gmach, na co bojówka P. P. S-owców również odpowiedziała strzałami.

Rezygnacja p. Ziemięckiego z prezydentury m. Łodzi

Łódź, 31. 5. (Tel. wł.) Prasa łódzka donosi, że poseł Ziemięcki zrezygnował ze stanowiska prezydenta miasta Łodzi z powodu złego stanu zdrowia. Obecnie wyjechał na dłuższy urlop do Włoch. Podobno z tego urlopu nie powróci na dotychczasowe stanowisko.

Uczniowie żydowscy strajkują przeciw językowi polskiemu w szkole

Skandal w Baranowiczach

Wilno, 31. 5. (AW) Onegdaj wybuchł strejk w gimnazjum żydowskiem w Baranowiczach. W związku ze strejkiem Żydzi podzielili się na dwie grupy. Jedna stoi na stanowisku, że strejk winien trwać tak długo, dopóki język hebrajski nie będzie językiem wykładowym, druga jest za językiem wykładowym polskim. Celem zlikwidowania strejku do Baranowicz przyjechali przedstawiciele żydowskich centralnych organizacyj oświatowych oraz 2 posłów żydowskich.

Pełnomocnik do rozrachunków z Niemcami

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) Pełnomocnikiem rządowym do rokowań rozrachunkowych polsko - niemieckich został mianowany dr. Witold Prądzyński z Poznania, pełnomocnik rządu do rokowań prawno - politycznych polsko - niemieckich.

Znowu pożar miasteczka

Lwów, 31. 5. (AW) Miasteczko Niżniów w pow. tłumackim doszczętnie spłonęło. Pożar trwał przeszło 3 godziny.

Ogień powstał obok stacji kolejowej, którą jednak zdołano uratować. Spłonęło około 200 budynków. Miasteczko przedstawia się jak jedno pogorzelisko.

Niebezpieczny pożar

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) W majętności Zaborów, należącej do Stanisława i Zofji Piłsudskich, położonej od 15 km. od Warszawy, spłonęło wczoraj około 100 morgów lasu. Pożar ten był bardzo niebezpieczny, gdyż w odległości 1 km. od pożaru znajdują się składy amunicyjne przeniesione tam po ostatnim pamiętnym wybuchu cytadeli warszawskiej.

Prześladowanie Polaków na Litwie

Kowno, 31. 5. (AW.). Na posiedzeniu komisji rejestracyjnej powiatu poniewieskiego postanowiono zamknąć oddział poniewieski polskiego ogólnego Związku Ludzi Pracy. Przyczyna zamknięcia nie jest znana.

Umowy podatkowe polsko-gdańskie

Gdańsk, 31. 5. W dniu 29 maja o godz. 12-ej nastąpiło podpisanie 3 umów podatkowych polsko-gdańskich.

Sprawa odszkodowań

Paryż, 31. 5. (PAT) Rzeczoznawcy reparacyjni znaleźli wspólną podstawę takiej interpretacji propozycji Younga, któraby była możliwą do przyjęcia i dla wierzycieli i dla Niemiec. Bądź co bądź pozostało jeszcze do osiągnięcia porozumienie w sprawie pewnych warunków stosowania projektu Younga, dotychczas jeszcze nie wyjaśnionych.

Delegaci koalicyjni mają definitywnie ustalić swe stanowisko w ciągu dnia dzisiejszego. Dalsza wymiana zdań będzie się odbywała prawdopodobnie w ciągu soboty, tak, że jest nadzieja, iż już w sobotę plenarna konferencja będzie w stanie ostatecznie ustalić zasady ogólnego uregulowania sprawy odszkodowań.

Paryż, 31. 5. (PAT) Dwa główne punkty porozumienia, osiągniętego pomiędzy delegacją niemiecką a delegacjami wierzycielskiemi, polegają na tem, że zasadnicza rata roczna została ustalona w wysokości 2 miljardów 50 miljonów marek i że plan Dawesa będzie obowiązywał do dnia 1-go września r. b.

Na kongresie magdeburskim.

Berlin, 30. 5. (PAT.) — Na kongresie socjalistycznym w Magdeburgu zarząd partji frakcji parlamentarnej odniósł całkowite zwycięstwo we wszystkich głosowaniach. M. in wszystkie wnioski, odnoszące się do sprawy konkordatu, załatwione zostały przez przejście nad niemi do porządku obrad. Przyjęty został natomiast wniosek, domagający się szybkiego zawarcia traktatów handlowych z Polską i Estonją.

Polityka Węgier

Budapeszt, 31. 5. (AW.). Parlament węgierski przyjął w czasie dyskusji budżetowej znaczną większością głosów budżet prezesa rady ministrów.

Hr. Bethlen w swem końcowem przemówieniu wystąpił bardzo ostro przeciwko twierdzeniu socjalistów, jakoby współpraca między Węgrami, Włochami a Polską przynosiła korzyść tylko Włochom. Premjer oświadczył, że pakt przyjaźni z Włochami i układ rozjemczy z Polską nie dadzą się w żaden sposób porównać z dawnem trójprzymierzem, gdyż układy te nie są żadnym sojuszem zaczepno-odpornym.

Paryż, 31. 5. (AW.). W związku z pobytem ministra spraw zagranicznych hr. Bethlena, który zaproszony został przez Poincarégo oraz Brianda na szereg konferencyj, dotyczących obecnych stosunków francusko-węgierskich, w kołach francuskich wiążą ten przyjazd z niedawno odbytą przez min. Zaleskiego wizytą w Budapeszcie.

Jeszcze o oświadczeniu Piłsudskiego

W ostatniej chwili otrzymujemy następującą depeszę:

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) „Polska Zbrojna" donosi z sfer oficjalnych, że zeznanie, złożone sędziemu śledczemu Najwyższego Trybunału, p. Zaleskiemu do protokółu w czasie przyjęcia go w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych w dniu 27 b. m. brzmiało następująco:

„Ja, Józef Piłsudski, pierwszy marszałek Polski, jako świadek zeznawać nie będę, uważam bowiem, że występować w tym wypadku mogę jako szef gabinetu z jego prawami w stosunku do sądu, do oskarżycieli i do oskarżonego. Podpisano (—) Józef Piłsudski".

Jak słychać, w ciągu dnia wczorajszego — Piłsudski posłał do Sądu Najwyższego powyższe oświadczenie w sprawie swoich zeznań z umotywowaniem.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88½ zł, w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn., w dewizach — 212,23 zł, gotówką — 211,81 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,59 zł, gotówką — 172,25 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 31 maja 1929.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało przebieg spokojny.

Z pap. procent. obniżyła się nieco 5 proc. poż. konwers. i notowała 53 proc. w płaceniu, resztę papierów poszukiwano również płacono mianowicie za 4 proc. poż. inwestycyjną 103,— za 8 proc. listy dolarowe 93 proc. i za 4 proc. listy zast. konwers. 41 proc. Bez notowania płacono za 6 proc. listy żytnie 26,25 i za 5 proc. premj. dolarowe 71,5 proc.

Z akcyj bankowych poszukiwano jedynie Bank Polski po 164,—

Z akcyj przemysłowych oddawano jedynie drobną ilość Unji po 170,—, płacono zaś resztę notowanych papierów i to: Cegielskiego 32,—, Centr. Rolników 104—105,—, Kantorowicz 60,— i R. May 102,—

Ceduła urzędowa z dnia 31 maja 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 53% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 93% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 41% P.

(Kurs w złotych)

4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 103,— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 164,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 32,— P.
Centrala Rolników I em. zł. 104—105,— P.
Hartwig Kantorowicz I em. zł. 60,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 102,— P.
„Unja" (dawn. Ventzki) I em. zł. 170,— O.
Tendencja: Utrzymana.

Giełda warszawska

dnia 31 maja 1929 r.

Waluty	Gotówka		
Dol. Stan. Zjedn.	tr. 8,90	sp. 8,92	kup. 8,88

Dewizy

Belgja	tr.	000,00	sp.	000,00	kup.	000,00
Nowy Jork	„	008,90	„	008,92	„	008,88
Londyn	„	043,24	„	043,35	„	043,14
Paryż	„	034,88	„	034,97	„	034,79
Wiedeń	„	125,23	„	125,54	„	124,94
Praga	„	026 41	„	026,47	„	026,34
Włochy	„	046,68	„	046,80	„	046,56
Szwajcarja	„	171,67	„	172,50	„	171,23

Papiery państwowe i obligacje

4% poż. inwest.	000 00	103,50	104.00
5% poż. premj. dol.	073,25	074,50	073,75
5% poż. konw.	000,00	000,00	067,00
10% poż. konw.	000,00	000,00	102,50
5% poż. kol. konw.	000,00	000,00	059,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	000,00—167.00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Lilpop	029,00—028,50
Modrzejów	024,00—023,50
Ostrowieckie Zakłady	082,50—081,00
Starachowice	000,00—025,75

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg
reszta za 100 kg

Berlin, dnia 31 maja 1929

Pszenica marchijska	201,00—202,00
maj	000.00—208,00
lipiec	213,50—213,00
wrzesień	000,00—224,25
Tendencja dla pszenicy słaba.	
Żyto marchijskie	175,00—177,00
maj	000,00—000.00
lipiec	187,50—187,00
wrzesień	195,00—193,00
Tendencja dla żyta słaba.	
Jęczmień browarny	000,00—000.00
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	176,00—180,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijski	170,00—180.00
maj	000,00—000,00
lipiec	179,00—177,00
wrzesień	181,50—180,50
Tendencja dla owsa słaba.	
Mąka pszenna	23.00—27.50
Mąka żytnia	24.00—26 50
Otręby pszenne	00,00—00.00
Otręby żytnie	00,00—00,00
Groch Victoria	41,00—48,00
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,00
Bób polny	22,00—24,00
Wyka	27,00—30,00
Łubin niebieski	17,50—18,50
Łubin żółty	23,00—25,00
Seradela nowa	60,00—64,00
Makuch rzepakowy	00,00—18.50
Makuch lniany	21,20—21,60
Wytłoki suszone	00,00—12,00
Śrót Soya	18,20—19,00
Płatki ziemniaczane	15,40—15.80

Notowania złotego w Berlinie z dnia 31 maja 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,90—47,10
Noty wielkie: 46,70—47,10

Uchwały socjalistów niemieckich

Berlin, 31. 5. (PAT) Obradujący w Magdeburgu kongres niemieckiej partji socjalno - demokratycznej przyjął we środę 244 głosami przeciwko 147 zrewidowany przez komisję projekt t. zw. „programu zbrojeniowego". Wniosek o ponowne odesłanie projektu do komisji odrzucono w głosowaniu imiennem 225 przeciwko 165 głosom.

Dyskusja, jaka poprzedziła przyjęcie programu, była niezwykle ożywioną. Delegaci opozycyjni (będący w mniejszości) w dalszym ciągu zwalczali wytyczne zarządu partyjnego w sprawie pragramu zbrojeniowego, popierając żądanie zasadniczego odrzucenia postulatu obrony kraju w ustroju kapitalistycznym i żądając stosowania bezwzględnej kontroli wydatków na zbrojenia, uskutecznianej przez parlament oraz organizacje zawodowe, następnie zmniejszenia budżetu zbrojeniowego i zrepublikanizowania Reichswehry.

Witany burzliwemi oklaskami minister spraw wewnętrznych Severing oświadczył, że stosowanie polityki rezerwy w stosunku do Reichswehry jest błędem, przypominając jednocześnie, że w roku 1919 wspólnie z b. ministrem Reichswehry Noskem apelował do republikanów, aby wstępowali do szeregów Reichswehry — wezwanie to jednak, niestety, nie odniosło skutku. Socjaliści — mówił minister — muszą podjąć euergiczną walkę o zrepublikanizowanie Reichswehry. Zmiana stosunku policji niemieckiej do republiki jest — zdaniem mówcy — najwymowniejszym dowodem, iż podobny rozwój możliwy jest w szeregach Reichswehry. Policja, przeciwko której socjaliści występowali przed wojną bezwzględnie, jest dziś najwierniejszym zwolennikiem republiki, co — zdaniem ministra — zawdzięczać należy temu, iż w szeregach policji niema już dzisiaj landsknechtów starego autoramentu, lecz służbę policyjną pełnią ludzie, którzy przeszli przez szkołę organizacyj zawodowych. Wstępowanie do Reichswehry niemożliwe narazie, w przyszłości stanie się możliwem. Również opozycja liczy się widocznie z tą możliwością, skoro do programu swego przyjęła punkt, mówiący o rekrutacji.

Zwracając się przeciwko opozycjonistom, minister oświadczył co następuje: „Jeżeli w razie konfliktów wojennych w państwach sąsiednich masy uchodźców zaczną przepływać przez nasze granice, to przecież w interesie naszych robotników musimy przeciwstawić się niebezpieczeństwom stąd wynikającym. O ile tego nie uczynimy, na pograniczu naszem wkrótce, powstaną wolne formacje faszystowskie, którym nie można będzie zaprzeczyć nawet racji istnienia."

Kino „Apollo" — Kino „Metropolis"

Dziś premjera

wielkiego filmu egzotycznego, rozgrywającego się na tle Indyj, p. t. nw 10701/2

„Siódmy cud świata"

Przedstawienia w kinie **„Apollo"** o godzinie 5,30, 7,30, 9,30.
Przedstawienia w kinie **„Metropolis"** o godz. 5, 7 i 9-ej.

Klęska głodu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Wilno w maju.

Na jesieni roku ubiegłego w jednym z listów moich do „Kurjera Poznańskiego" zwracałem uwagę na wielkie rozmiary klęski nieurodzaju, jaka nawiedziła województwo wileńskie, a w szczególności jego powiaty północno - wschodnie.

Już wówczas widmo głodu zarysowywało się całkiem wyraźnie, lecz głosy ostrzeżenia traktowane były jako zwykłe „krakanie" i „opozycyjny pesymizm". Niestey przewidywania te sprawdziły się znacznie wcześniej i już późną jesienią stan na wsi nawet organy „sanacyjne", jak „Słowo", określiły jako klęskowy.

Pomoc narazie miała pójść w kierunku jedynie ulg podatkowych dla powiatów, które ucierpiały najbardziej. Dziś jednakże jasnem jest nawet dla zawodowych optymistów, że rozmiary klęski znacznie przewyższyły najczarniejsze bodaj przewidywanie, a teren. objęty klęską głodową jest znacznie szerszy od tego, który urzędowo zaliczono do „klęskowych".

W szczególności ciężką jest sytuacja w powiatach brasławskim i dziśnieńskim, gdzie ludzie „kładną się na śmierć". Jest to specjalny termin, znany w naszych stronach, a oznaczający położenie bez wyjścia, w którym nasz ciemny i rzeczywiście biedny włościanin przestaje działać i myśleć, lecz z całą rodziną pakuje się na piec, przykrywa się kożuchem i leżąc czeka śmierci, lub zmiłowania Bożego.

Obecnie dostarczanie żywności głodującym oraz walka z chorobami, które na tle głodu się rozwinęły, już jest jako tako zorganizowana. Ale wciąż nierozwiązanem pozostaje zagadnienie drugie: dostarczenie nasion na zasiew pól, gdyż w wielu wypadkach głodujący ziarno nasienne skonsumowali. Szczególniej katastrofalnie przedstawia się sprawa z kartoflami, gdyż nawet tam, gdzie w jesieni kartofle jako tako zebrano, są one dziś do niczego, bo dzięki niebywałym mrozom pogniły najczęściej w kopcach i do sadzenia, a nawet na paszę słabo się nadają. Jeżeli więc pomoc siewna nie będzie należycie zorganizowana, to niewątpliwie rok przyszły będzie również ciężkim i widmo głodu bynajmniej nie zniknie.

Upalne dnie i parę deszczyków rozwiązały zagadnienie paszy dla bydła, bo w tej dziedzinie było jeszcze gorzej niż z odżywianiem ludzi. Opowiadania o zrywaniu strzech na karm dla krów, bynajmniej nie pochodzą z dziedziny urojeń, lecz są całkiem „rzeczywistą rzeczywistością". Straty. poniesione przez drobnych zwłaszcza rolników w tej dziedzinie, są niebywałe. Z powodu braku paszy wiele bydła owiec, nierogacizny zginęło, a jeszcze więcej za bezcen sprzedano na targu. Żydzi, handlarze mięsa, nieźle się obłowili, skupując po wsiach za bezcen.

Również mrozy dały się mocno we znaki. Odmrożenia nóg i wymion u krów, a zamarzanie na śmierć owiec lub cieląt, było zjawiskiem aż nazbyt częstym, a złe odżywianie sprzyjało rozwojowi wszelkiego rodzaju infekcji. Zginęło też wiele drobiu i dziś ceny jaj są u nas niebywale wysokie. Brak mleka uwidocznia się w „ogonkach", które obserwujemy przy mleczarniach.

Wogóle klęska głodowa w skutkach swych dała się również mocno odczuć i w miastach. Wieś dzisiaj nic prawie nie kupuje, a na sprzedaż też ma bardzo mało. To też zastój w handlu i w przemyśle mamy wprost wyjątkowy. Zapasy, poczynione na zimę, w 50—80 procentach nie zostały wykupione. Kupiec więc i przemysłowiec nie posiada dziś gotówki, zaś brak kredytu jeszcze bardziej potęguje ciężkie położenie. Protesty weksli wzrastają, banki zaś redukują ilość i wysokość pożyczek. Z niecierpliwością więc czekają wszyscy na przyszłe zbiory. Może po żniwach odetchniemy nieco swobodniej.

Piotr Kownacki.

Antypolska bajka chińska

Berlińska „Textilzeitung" pisze w jednym z ostatnich swoich numerów o niesłychanych stosunkach, panujących w Chinach, oraz trudnościach z jakiemi musi walczyć import zagraniczny, a zwłaszcza polski w tym kraju.

Białostockie fabryki tekstylne od dłuższego czasu eksportowały swe wyroby do Chin, gdzie dzięki pierwszorzędnej jakości i taniości zdołały opanować rynek i wyprzeć nawet lokalną konkurencję chińską. Fabryki chińskie, nie widząc możności zdobycia dla siebie na nowo rynku krajowego, zadenuncjowały polskie firmy importujące, że kołdry dostarczane z Polski są tylko opakowaniem dla olbrzymich transportów narkotyków. Morfina, kokaina opium miały dawać tym firmom takie zyski, że mogły one oddawać kołdry poniżej kosztów własnych, uniemożliwiając przez to możliwość jakiejkolwiek konkurencji.

Właśnie bawi w Chinach delegacja polska, mająca za zadanie wyświetlenie tej sprawy. Sfery przemysłowe w Polsce oczekują z ciekawością końca tej nieprawdopodobnej historji, wynikłej z chęci podstępnego utrącenia konkurencji polskiej.

Pogłoski o bliskiem mianowaniu kardynałem nuncjusza apostolskiego mgr. Pacelli'ego

(KAP) Prasa niemiecka wyraża przypuszczenie, że nuncjusz apostolski w Berlinie, mgr. Pacelli, po zawarciu konkordatu zostanie odwołany do Kurji i mianowany kardynałem. Liczą się również z powołaniem go na stolicę arcybiskupią w Medjolanie.

Następcą msgra Pacelli'ego w Berlinie ma być podsekretarz stanu mgr. Pizzardo, którego funkcje w sekretarjacie stanu przejąłby mgr. Ottaviani, następca powołanego na Litwę w charakterze nuncjusza, mgr. Bartoliniego.

Francja na drodze do konkordatu?

(KAP) W obozie wrogów Kościoła we Francji wielkie zaniepokojenie wywołał fakt, że z okazji 500-tnej rocznicy oswobodzenia Orleanu przez św. Joannę d'Arc legat papieski mgr. Lepicier i prezydent Doumergue zamienili z sobą szereg przyjaznych słów i weszli w bliższy kontakt.

Słowa prezydenta, że w obecności legata papieskiego widzi dowód dobrej woli Ojca św. w stosunku do Francji, wśród zwolenników ustawodawstwa laicystycznego i rozdziału Kościoła od państwa wywołały wielkie wzburzenie. Wrogo względem katolicyzmu usposobione sfery francuskie boją się, by ta poprawa stosunków nie doprowadziła w rezultacie do dawnego stanu współpracy Kościoła z państwem, czyli, inaczej mówiąc, do konkordatu.

Przywódca socjalistów francuskich i zdecydowany obrońca szkoły świeckiej, Herriot, już trąbi na alarm, kreśląc przed oczyma swoich zwolenników straszliwe widmo konkordatu. Herriotowi odpowiedział kardynał Dubois, zapytując w liście pasterskim, wydanym w związku z jego złotym jubileuszem kapłańskim, dlaczego dzieci jednej i tej samej ojczyzny nie miałyby dążyć do zgodnej współpracy, któraby usunęła wszelkie konflikty między Kościołem i państwem i doprowadziła do pokoju i wolności sumienia. Sędziwy arcybiskup Paryża dodał przytem, że ufa, iż w niedalekiej przyszłości katolicyzm we Francji zajmie znów swoje dawne stanowisko i że w życiu publicznem tego kraju znów będzie odgrywał swą historyczną rolę.

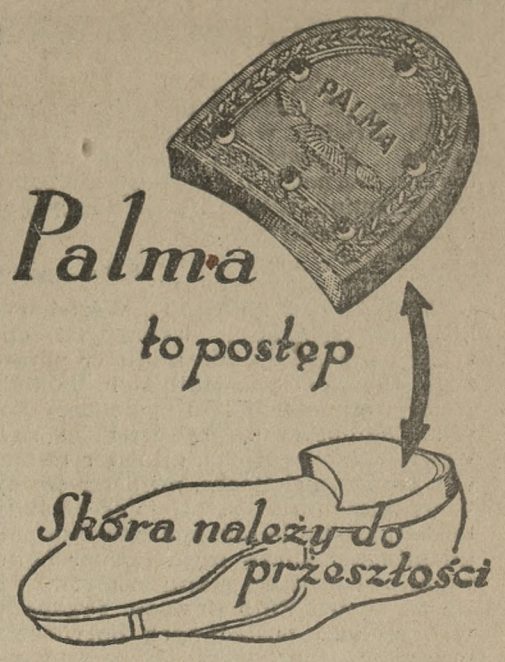

Rozstrzygaj sam przy reparacji obuwia.
Ze względów zdrowotnych i oszczędnościowych,
Kierując się rozumem i nowoczesnym sposobem myślenia.

Amalia — Dwór w Piszczanach
Dom Kuracyjny **Dr. Józefa Breżny'ego.** Prospektów i informacyj udziela **Dr. Breżny, Piszczany.** Pw 10361-54,878

Kino „ODEON" ul. 27 Grudnia 14
Od dziś
BOSKA KOBIETA
W roli głównej: **Greta Garbo.** Pw 10847-92,101

P. 29.—2.

Zapytajcie się...!

Zapytajcie się Waszych przyjaciół, którzy już mają "Kodaka" — a napewno takich jest wielu — jaką przyjemność sprawia szybkie chwytanie szczęśliwych chwil spędzonych wśród swoich dzieci lub swoich rodziców...

Poproście ich by wam odmalowali pełnię zadowolenia jaką odczuwają przeglądając prześliczne zdjęcia "Kodaka", zrobione tak łatwo i tak małym kosztem.

Zapytajcie się jak są szczęśliwi, przeżywając powtórnie wszystkie piękne momenty, niestety dawno już minione, a patrząc na zdjęcia zrobione "Kodakiem", napewno przyznacie słuszność, że...

Wszystko mija.
Róbcie więc zdjęcia
"Kodak"

W ciągu kilku minut można poznać "Kodaka" i nauczyć się fotografować.

W każdym większym składzie przyborów fotograficznych zademonstrują Wam modele aparatów "Kodak" i "Brownie".

Zniżka cen na kilka modeli aparatów.

Kodak Sp. z o. o. Warszawa, plac Napoleona 5.

Uroczysty akt odsłonięcia pomnika Bolesława Chrobrego w Gnieźnie

Gniezno, 31 maja.

Miasto nasze, dumne ze swej przeszłości historycznej i z roli, jaką odegrało przed tysiącem nieomal lat, w zaraniu państwa polskiego, święciło wczoraj wielką uroczystość, pełną momentów podniosłych i głębokich wzruszeń w związku z odsłonięciem pomnika wielkiego budowniczego Polski króla Bolesława Chrobrego. A ponieważ zjeżdżał na ten akt uroczysty do grodu Lecha Prezydent Rzeczypospolitej, by dokonać osobiście odsłonięcia pomnika, przeto tem bardziej patrjotyczna ludność miasta była przejęta doniosłością chwili.

Wczesnym rankiem już było miasto przybrane niezliczoną ilością wieńców i chorągwi biało - czerwonych, poruszanych przez lekki wiatr poranny. Tu i owdzie jeszcze wykończano naprędce przygotowania, spoglądając zarazem z troską, ku niebu, które zapowiadało pogodę narazie jakoby niezbyt pewną. Ale zbyteczna obawa. W miarę zbliżania się uroczystej chwili niebo wypogadzało się coraz widoczniej, aż wreszcie zajaśniało jakby wymarzoną pogodą. I takiem już pozostało do końca uroczystości.

Wyniosły pomnik wielkiego króla na placu przed prastarą katedrą, ukryty narazie jeszcze za zasłoną, był od samego rana przedmiotem ciekawości licznych rzesz, napływających ku katedrze.

Przyjazd i powitanie Prezydenta Rzeczypospolitej

O godzinie 9,25 zbliżał się ku przedmieściu poznańskiemu w towarzystwie kilku innych samochód Prezydenta Rzeczypospolitej, którego już w Wieżycach, na pograniczu powiatu, był powitał miejscowy starosta p. Słaby. Rozległy się strzały armatnie, orkiestra zagrała mazurek Dąbrowskiego. Wysiadającego wraz z otoczeniem Prezydenta państwa, przyjmował na czele komitetu miejskiego pod piękną bramą powitalną chlebem i solą prezydenta miasta Barciszewski. Stąd udano się do pałacu arcybiskupiego; jadącego dziarską czwórką z miejscowej stadniny państwowej Prezydenta Rzeczypospolitej ludność witała owacyjnie.

Nabożeństwo w katedrze i procesja Bożego Ciała.

O godz. 10 w katedrze rozpoczęła się uroczysta msza św., którą celebrował ks. biskup Laubitz. Prezydent Rzeczypospolitej zasiadł w fotelu po lewej stronie ołtarza, reszta zaś otoczenia i gości naprzeciw między stallami, które zajęło duchowieństwo. Poza otoczeniem Prezydenta Rzeczypospolitej wśród obecnych m. in. zauważyliśmy b. wojewodę Bnińskiego, wiceprezydenta dr. Kiedacza z Poznania i starostę krajowego dr. Begale. Wspaniały chór katedralny pod dyrekcją ks. kanonika Tłoczyńskiego wykonywał podczas mszy pontifikalnej pienia kościelne, przyczyniając się do podniesienia uroczystego nastroju, jaki wywierała prastara katedra gnieźnieńska.

Po skończonem nabożeństwie wśród bicia dzwonów z katedry wyruszyła na rynek procesja Bożego Ciała, celebrowana również przez ks. Biskupa, przyczem dostojnego celebransa wiedli z jednej strony Prezydent państwa, z drugiej zaś miejscowy obywatel p. Grabski. Później w tej samej czynności zmieniali się kolejno reprezentanci władz i obywatelstwa. Obszerny rynek gnieźnieński był podczas tradycyjnej procesji zapełniony po brzegi; szpaler wzdłuż drogi, kędy szła procesja, tworzyły towarzystwa i organizacje zawodowe.

Uroczystość odsłonięcia pomnika

Plac przed katedrą przedstawiał w tej chwili jak gdyby jedno morze głów ludzkich, skierowanych oczami ku jednemu celowi: ku śpiżowej postaci Wielkiego Króla, który przed 9-cioma wiekami kładł podwaliny pod silną budowę państwa. U stóp jego stanęła ucząca się młodzież ze sztandarami, naprzeciw zaś miejsce zajął Prezydent państwa ze swem otoczeniem, duchowieństwo, reprezentacje itd.

Gdy o godz. 12,45

ks. biskup Laubitz

wstępował na stopnie pomnika, by zabrać głos przed jego odsłonięciem, słońce świeciło pełnym blaskiem z jasnego nieba i złociło wyniosłe wieżyce katedry. Drzewa do[illegible]la z poszumem kołysały się za podmu[illegible]chem łagodnego wiatru i jak gdyby szeptały sobie o dawnej przeszłości.

Natchniony mówca zaś odezwał się w te oto słowa:

Miejsce, na którem odbywa się dzisiejszy obrzęd, jest jednem z najczcigodniejszych w Polsce całej. W obliczu tej prastarej katedry gnieźnieńskiej, pierwszej metropolji i macierzy wszystkich kościołów polskich, u podnóża legendarnego wzgórza Lechowego, na którem stał zamek Piastów i kolebka państwa polskiego, ileż potężnych dziejowych wspomnień budzi serdeczny oddźwięk w duszy każdego Polaka! Stolica Mieszka, grób Dąbrówki, konfesja św. Wojciecha, z pod której wionęła ku niebu pierwsza pieśń polska „Boga Rodzica Dziewica", — miejsce ostatniego spoczynku królów polskich i tylu prymasów, a przedewszystkiem On — Wielki Chrobry, budowniczy państwa polskiego, ów Biały Orzeł, który z tego tu gniazda podniósł się i rozwinął szeroko skrzydła do potężnego dziejowego lotu! Tu wreszcie w tym kościele dokonał się akt wiekopomny, gdy w roku 1025, przy schyłku swego pracowitego żywota, utrudzony nieustającemi bojami bohater zwycięską skroń królewską przyozdobił koroną.

Gdy nadeszła rocznica dziewięć setna koronacji Chrobrego w Gnieźnie, a Opatarzność zrządziła, że wspomnienie tego doniosłego aktu dziejowego uczcić było można w wyzwolonej już i niepodległej Ojczyźnie, czyż godziło się zapomnieć o nim, o tym wielkim twórcy Polski i pozwolić przeminąć takiej hostorycznej chwili, nie utrwaliwszy jej na przyszłość czynem, któryby dla potomnych był widocznem świadectwem wdzięczności obecnego pokolenia, a dla żyjących przypomnieniem tych wskazań, które uczyniły Polskę wielką i potężną.

Podnieśliśmy więc tę myśl i ponieśliśmy ten niemały trud i postawiliśmy na tem historycznem i czcigodnem miejscu, opromienionem aureolą tylu szczytnych wspomnień ten oto pomnik Bolesławowi Chrobremu. Na okazalszy monument nie starczyło nam grosza, który płynął prawie wyłącznie z ofiarności tej części społeczeństwa, które stojąc od wieków na straży Kresów Zachodnich, miało i ma najwięcej zrozumienia dla politycznej myśli obrońcy zachodniej słowiańszczyzny.

Zamierzonego dzieła dokonano a dzisiaj uroczysty nadszedł dzień odsłonięcia pomnika. Przybyłeś Najcz. Panie Prezydencie na czele licznego zastępu dostojników świeckich i wojskowych osobiście, ażeby uczestniczyć w tym uroczystym obrzędzie, a obecnością Swoją stwierdzić doniosłość aktu, który się dzisiaj w naszem prastarem odbywa Gnieźnie. — Bo wzniesienie monumentu pierwszemu polskiemu królowi i to monarsze tej miary co Bolesław Chrobry — tu na tem miejscu, — to nie jest to samo, co stawianie pomników innym choćby najwięcej zasłużonym mężom, bo to raczej zaklęcie i wywołanie ducha wielkiego Piasta, — to odsłonięcie zarzuconych rumowiskiem zabiegów małych pokoleń przepotężnych zrębów budowli Bolesławowej, to alarmowanie obecnego pokolenia przypomnieniem programu politycznego, który po dziewięciu wiekach nie stracił nic na znaczeniu i aktualności.

Dobrze się stało, że posąg wielkiego króla stanął nad tym szerokim gościńcem, którym toczy się wartko nurt nowoczesnego życia, — że tu każdy, i swój i obcy, przeczytać może datę koronacji i przypomnieć sobie albo dowiedzieć się, że my nie od wczoraj jesteśmy, że nie istniejemy dzięki przypadkowym traktatom, że jesteśmy starym chrześcijańskim narodem o wysokiej swoistej kulturze i nie poślednich zasługach dla powszechnej cywilizacji świata. Ale to zaspokojenie dumy narodowej nie byłoby warte poniesionych zachodów, gdyby pod posagiem tego króla nie budziły się w duszach naszych inne myśli i uczucia, gdybyśmy w głębokiej zadumie, porównując obecne życie z temi na poły jeszcze barbarzyńskiemi czasy, ze wstydem wyznać nie musieli, jak daleko odbiegliśmy od cnót obywatelskich Bolesławowego pokolenia.

Podziwiamy rozum polityczny Chrobrego, jego zmysł organizacyjny, twórczą inicjatywę, męstwo i nieustępliwą wytrwałość w przeprowadzeniu obmyślonego programu. Ale bez zrozumienia jego myśli przez naród, bez karnego i ochoczego poddania się pod jego kierowniczą rękę, bez patrjotycznego i ofiarnego wysiłku ówczesnego pokolenia, — i genjusz tej miary, co Chrobry, wiekopomnych czynów swoich nie byłby dokonał.

Powstałe takiemi środkami Państwo, nie innemi ostać się i na przyszłość mogło, a w miarę obniżania się cnót obywatelskich, rozluźniały się spoidła państwowego budynku, rysowały się mury, zapadały fundamenta, aż runął w końcu wielki gmach, przeżarty grzybem niezgody i samolubstwa — i nastała niewola.

Przechodziliśmy Golgotę mąk i upokorzeń i po utracie wolności nauczyliśmy się dopiero cenić szczęście obywateli wolnych. Dzisiaj w nieskończonej dobroci Swojej wrócił nam cudownie Pan Bóg wolność i niepodległość. Czy po doznanych doświadczeniach zatracimy ponownie Złoty Róg? Czy karygodna lekkomyślność polska doprawdy jest nieuleczalna? Czy wobec zwartych a mściwych i na zgubę naszą czyhających sąsiadów - wrogów nowoczesny Polak nie wykrzesze w duszy swojej iskry z Bolesławowego ducha, ale toczyć będzie nadal swary i kłótnie o zabezpieczenie swoich prywatnych tłomoczków, gdy okręt tonie?

Vestigia terrent. Tu na tym rynku gnieźnieńskim odbyła się historyczna scena: Wilhelm II butnie z konia przemawiając, stwierdzał praniemieckość tego gniazda Piastów, a polskich jego mieszkańców, wezwał do przeistoczenia się w Niemców. Po zabraniu nam wszystkiego, co sercu najdroższego: pacierza polskiego, praw obywatelskich, własnego zagonu, ojczystego języka i obyczaju, drapieżny pazur wyciągnął się po duszę polską. Czy my o tem możemy i powinniśmy zapomnieć, o tem widziadle upiornem, co jak duch Banka siada do wspólnego stołu pomiędzy beztroskliwych biesiadników polskich!

A może na nowy cud czekać chcemy? Stoimy na miejscu, gdzie dusze nasze przejmuje głęboki wstrząs na widok wyraźnego objawienia się palca Bożego. Ten posąg powstał ze spiżu naszych trzech ciemięzców: z armat moskiewskich, z austrjackich moździerzy i z części pomników pruskich... Trzej najpotężniejsi władcy i najwięksi gnębiciele nasi, których trony podruzgotała wojna, służą stopem do pomnika największego bohatera narodowego, który jest symbolem jedności i potęgi Polski. Wielkie sądy Boże! I ażeby odwet historji był jeszcze wyraźniejszy, dostały się przypadkiem do odlewu dwie głowy: Wilhelma i Bismarka, jako uosobienie tych polityków pruskich, w których mózgach wylęgła się zbrodnicza myśl rozbioru Polski! Prawdziwie Bóg jest z nami, i widoczna ręka Jego przy zmartwychwstaniu Polski.

Za chwilę, gdy, Najczcigodniejszy Panie Prezydencie, raczysz odsłonić pomnik, staniemy w obliczu królewskiego majestatu, stanie przed nami Bolesław Chrobry, w całej swej dostojności i mocy. — Oko, zwrócone bacznie ku granicom kraju! Stoi spokojny, nie grozi, nie prowokuje, ale świadom swej siły, w pogotowiu orężnem, dzierży krzepko w prawicy głównię zwycięskiego miecza. Biada, kto Go zdradziecko napadnie!

Pod pomnikiem stoimy my, wyzwolone pokolenie z Tobą, Panie Prezydencie, na czele jako zwierzchnikiem nowej Polski. Stoimy skupieni w uroczystym nastroju: serca nasze odczuwają rytm tętna serca wielkiego Piasta.

W tej podniosłej chwili ślubujemy, że nie sprzeniewierzymy się ideałom tego króla, że nie zmarnotrawimy ponownie otrzymanej jego spuścizny, że w czystej, ofiarnej miłości Boga i Ojczyzny będziemy żyć, pracować, walczyć i umierać i że, nie wyciągając ręki po cudze, swego bronić będziemy do ostatniego tchu, że „nie oddamy ziemi, skąd nasz ród, tak nam dopomóż Bóg!".

Spadła zasłona i oczom kilkunastotysięcznej rzeszy ukazała się na wyniosłym cokole śpiżowa postać królewska Bolesława Chrobrego w płaszczu i koronie, opartego na mieczu. Cisza uroczysta przez chwilę zapanowała dokoła, a przez tę ciszę zaczął płynąć powoli przytłumiony głos potężnego dzwonu św. Wojciecha i za nim równocześnie popłynęła w niebiosa prastara pieśń „Bogarodzica, dziewica"...

Deklamacją potem i składaniem wieńców dokonała się reszta programu odsłonięcia pomnika. A na zakończenie zaintonowano pieśń „Boże coś Polskę", którą naród śpiewał pełen wiary i mocy.

Poświęcenie sztandaru 69 pułku piechoty w Gnieźnie

Łącznie z uroczystością odsłonięcia pomnika Bolesława Chrobrego odbyło się na rynku gnieźnieńskim poświęcenie nowego sztandaru, ofiarowanego 69 pułkowi piechoty przez obywatelstwo miasta i powiatu. Aktu poświęcenia w obecności Prezydenta Rzeczypospolitej dokonał ks. biskup Laubitz. Do ustawionego w czworobok wojska przemówił ks. prałat Jachimowski, kanclerz kurji biskupiej wojsk polskich z Warszawy, poczem ks. dziekan wojskowy Wilkans odebrał uroczystą przysięgę na nowy sztandar. Uroczystość zakończyła

się defiladą wojsk i organizacyj przed Prezydentem Rzeczypospolitej.

Po południu komitet wręczenia chorągwi podejmował Prezydenta obiadem w kasynie 69 p. p., a wieczorem odbył się raut w salach ratusza. Miasto było bogato iluminowane.

Stulecie Bibljoteki Raczyńskich

Wczoraj odbyły się w związku ze zjazdami Bibljotekarzy i Bibljofilów uroczystości ku uczczeniu setnej rocznicy otwarcia Bibljoteki Raczyńskich, zainicjowane przez miasto Poznań.

Rano o godz. 9 odbyło się uroczyste nabożeństwo w Kolegjacie Farnej; zaś o godz. 12 w południe Aula Uniwersytetu zapełniła się licznie przybyłymi, zaproszonymi gośćmi ze sfer urzędowych i naukowych. W pierwszym rzędzie zasiedli przedstawiciele rodziny Raczyńskich, z sędziwą Różą hr. Raczyńską na czele. Obok nich zajęli miejsce przedstawiciele władz rządowych, samorządowych, miejskich oraz ciał naukowych, między nimi liczni goście z naukowych uniwersyteckich centrów Polski, którzy uczestniczą w zjazdach.

Wśród uroczystej ciszy zabrał głos prezydent m. Poznania Cyryl Ratajski, obecny kurator Bibljoteki Raczyńskich. W zwięzłych a pełnych siły słowach scharakteryzował niezmierne zasługi Edwarda hr. Raczyńskiego dla miasta Poznania, położone na przeróżnych polach i wezwał obecnych, aby przez powstanie uczcili pamięć znakomitego obywatela.

Gdy przebrzmiały oklaski odezwał się chór „Hasło", który pod kierunkiem p. Kwaśnika wykonał G. G. Gorczyckiego „Gaude Mater Polonia", i na trybunę wszedł dr. Andrzej Wojtkowski, obecny kierownik Bibljoteki Raczyńskich, autor znakomitego studjum historycznego: „Edward Raczyński i jego dzieło", które ukazało się właśnie na jubileusz, a jest poświęcone prezydentowi Ratajskiemu.

Dr. Wojtkowski skreślił barwną sylwetkę psychologiczną Raczyńskiego, podkreślając zwłaszcza żywe w nim zawsze poczucie jedności Polski, mimo rozbiorów wielokrotnie czynem politycznym manifestowane. Mówca przedstawił historję Bibljoteki i jej zagarnięcie przez Niemców w r. 1902, poczem przeszedł do jej ostatnich lat i obecnego olbrzymiego jej rozkwitu.

Gdy przebrzmiały huczne oklaski, ukazał się na mównicy naczelnik Wydziału Bibljotek Ministerstwa W. R. i O. P., p. Stefan Demby, aby imieniem ministra oświecenia złożyć w gorących słowach wyrazy najwyższego uznania prezydentowi Ratajskiemu, jako odnowicielowi Bibljoteki Raczyńskich, p. dyr. Bederskiemu jako jej niestrudzonemu pracownikowi, kończąc życzeniami, aby tak wielce zasłużona instytucja jak najdalej prowadziła swe chlubne dzieło ze świeżością młodzieńczą i z mądrością starca — jak się wyraził.

Prof. dr. rektor Bronisław Dembiński w dłuższej przemowie składał życzenia imieniem Polskiej Akademji Umiejętności Warszawskiego Tow. Naukowego i Poznańskiego Tow. Przyj. Nauk, którego jest prezesem. Imieniem rektora Uniwersytetu Poznańskiego, dr. Niezabitowskiego, który uczestniczył właśnie w odsłonięciu pomnika Bolesława Chrobrego w Gnieźnie, złożył życzenia dziekan wydziału humanistycznego prof. dr. Kazimierz Tymieniecki.

Nastąpiły dwa przemówienia gości czeskich. Imieniem Muzeum Czeskiego w Pradze oraz Związku Bibljotekarzy czeskich przemawiali dr. Volf i dr. Dolensky. Następnie zabrał głos dyrektor Bibljoteki Ossolineum we Lwowie dr. Ludwik Bernacki. Ujął on w szeroko zakreślonej, barwnej paraleli dwa dzieła życiowe dwóch magnatów polskich: Ossolińskiego i Raczyńskiego, którzy na dwóch krańcach Polski stworzyli dwa bastjony kultury narodowej i to prawie jednocześnie, gdyż Ossolineum przed rokiem właśnie święciło swoje stulecie. Wysoce interesujące wywody dr. Bernackiego śledziło audytorjum z zainteresowaniem, jako niezmiernie ciekawy rzut oka na wycinek z dziejów naszej walki o kulturę narodową, prowadzonej z zaborcami.

Imieniem Uniwersytetu Warszawskiego przemawiał prof. dr. Bronisław Gubrynowicz. Imieniem Bibljoteki Zamoyskich — prof. dr. Ludwik Kolankowski, imieniem Bibljoteki Krasińskich — dr. Muszkowski z Warszawy, imieniem Bibljoteki miejskiej w Bydgoszczy — dr. Bełza Ostrowski; dr. Czerwijowski złożył życzenia od magistratu m. Warszawy i od tamtejszej Miejskiej Bibljoteki Publicznej. Towarzystwo Naukowe w Toruniu złożyło swoje życzenia przez usta dr. Zygmunta Mocarskiego, dyrektora Książnicy Miejskiej im. Kopernika w Toruniu. Wreszcie imieniem Rady Bibljofilskiej przemówił tak wielce zasłużony dla kultu książki Franciszek Biesiadecki ze Lwowa.

Na tem zakończyły się przemówienia. Dr. Wojtkowski odczytał długi szereg listów i telegramów od przedstawicieli władz, oraz instytucyj naukowych z Poznania i z całej Polski. Uroczystość zakończyła się odśpiewaniem przez „Hasło" „Psalmu" B. Walewskiego.

Należy dodać, że obecni na sali przedstawiciele Bibljotek Państwowych, jak Jagiellońska, Wileńska, Uniwersyteckich, jak Poznańska i Lwowska, nie składali życzeń osobno, gdyż reprezentował je w swem przemówieniu naczelnik wydziału Bibljotek w ministerstwie oświecenia, p. Stefan Demby. Wszystkie przemówienia były przyjmowane gorąco. Grzmiącemi oklaskami odpowiadano na podnoszone przez mówców zasługi prezydenta Ratajskiego, dyr. Bederskiego, dr. Wojtkowskiego, a również oklaskiwano odczytywane depesze i życzenia od wybitnych przedstawicieli kultury polskiej.

Akademja skończyła się już o godz. 1,30, dzięki sprężystej organizacji i zwięzłym przemowom.

Zjazd bibljotekarzy i bibljofilów

Wczoraj o godz. 4 popołudniu odbyło się w Auli Uniwersytetu uroczyste otwarcie II Zjazdu Bibljotekarzy i IV Zjazdu Bibljofilów Polskich.

Na otwarcie przybyli licznie członkowie obu Zjazdów z najwybitniejszymi uczonymi i miłośnikami książki na czele. Prezydent Cyryl Ratajski jako Prezes Komitetu Organizacyjnego powitał zebranych zwięzłem i pełnem treści przemówieniem, poczem na jego propozycję zebrani przez aklamację powołali na marszałka Zjazdu kuratora lwowskiego Ossolineum ks. A. Lubomirskiego. Ks. A. Lubomirski objąwszy kierownictwo obrad powołał do prezydjum honorowego pp.: naczelnika Stefana Dembego, dr. Br. Gubrynowicza, S. Chwalewika, p. Łodyńskiego, dr. E. Kuntzego, dyr. K. Witkiewicza, W. Anczyca, J. Sokulskiego, dr. J. Volfa, dr. Dolensky'ego, Fr. Biesiadeckiego, dyr. L. Bernackiego, dyr. Rygla, dyr. Bol. Erzepkiego, dyr. Klukowskiego, dr. Paczkowskiego, dyr. Z. Zaleskiego i dyr. Rosenblatta; na sekretarzy zaś dr. Łysakowskiego i dyr. J. Kuglina.

Przemawiali następnie delegaci. Pierwsi zabrali głos goście czescy i słowaccy a mianowicie pp. dr. Volf, dr. Dolensky, dr. Sykora i dr. Rambousek życząc Zjazdowi najpomyślniejszych i owocnych obrad. Zkolei przemawiał sędzia Sądu Najwyższego dr. Grz. Glass imieniem Polskiego Towarzystwa Miłośników Książki w Paszżu; imieniem Powszechnej Wystawy Krajowej powitał Zjazd dyr. Bełza-Ostrowski, poczem odczytano liczne depesze. Obszerny referat „O Zjazdach bibljotekarskich i bibljofilskich" wygłosił p. naczelnik Stefan Demby na czem o godzinie piątej zamknięto uroczyste pierwsze plenarne posiedzenie obu Zjazdów.

Po chwili uczestnicy Zjazdu Bibljotekarzy zgromadzili się w Sali Nr. 18 Collegium Minus, zaś uczestnicy Zjazdu Bibljofilów w sali im. Lubrańskich (Nr. 17) na osobne otwarcia odnośnych Zjazdów.

Zjazd Bibljotekarzy zagaił p. dyr. St. Wierczyński; przewodniczącym wybrano p. dyr. E. Kuntzego z Krakowa a sekretarzami pp. dr. Z. Kawecką i p. dr. F. Pohoreckiego. Następnie p. Al. Birkenmajer z Krakowa wygłosił referat p. tyt.: „Bilans dziesięcioletniej pracy na polu bibljotekarstwa i bibljografji w Polsce". Na tem obrady odroczono do dziś rana. Obradować będą sekcje: Bibjotek Naukowych, Bibljotek Oświatowych i Bibljograficzna.

Zjazd Bibljofilów, zagajony przez prezesa Towarzystwa Poznańskich Bibljofilów p. Saturnina Mravincicsa obrał przewodniczącym przez aklamację wśród długotrwałych oklasków p. Franciszka Biesiadeckiego ze Lwowa; wiceprezesem został p. Klukowski z Zamościa a sekretarzami: p. Żdzitowiecka-Jasińska i p. J. Koczorowski z Poznania. Referat o „Bibljofilstwie Wielkopolskiem" wygłosiła p. dr. Ludwika Dobrzyńska - Rybicka, na czem do dziś rana obrady odroczono.

Bankiet w Dworze Huggera

O godzinie 20,30 zaczął się w salach Dworu Huggera bankiet, wydany przez kuratorjum Bibljoteki Raczyńskich dla uczestników obu Zjazdów. Honory domu pełnił niestrudzony prezydent m. Poznania Cyryl Ratajski, obok którego zasiedli na pierwszych miejscach przedstawiciele władz, członkowie rodziny Raczyńskich, goście zagraniczni i t. d. i t. d.

Pierwszy toast wzniósł prezydent Ratajski na cześć Rzeczypospolitej Polskiej; dyr. Zaleski wzniósł zdrowie rodziny Raczyńskich; Roger hr. Raczyński w podziękowaniu wzniósł zdrowie prezydenta Ratajskiego, jako kuratora Bibljoteki Raczyńskich. Książę Andrzej Lubomirski wyrażając podziw dla P. W. K. i gościnności wielkopolskiej wzniósł kielich na cześć miasta Poznania na ręce prezydenta Ratajskiego. Dyrektor Bibljoteki Uniwersyteckiej w Poznaniu dr. St. Wierczyński wzniósł zdrowie gości czeskich, których imieniem dziękował w gorącem przemówieniu dr. J. Volf z Pragi Czeskiej. Wśród ożywionej rozmowy, przeplatanej tańcami bawiono się do późna.

Dzisiaj o godz. 9 minut 30 rozpoczęły swe posiedzenia sekcyjne oba Zjazdy.

Zjazd Bibljotekarzy rozpoczął swe obrady w trzech sekcjach. W sekcji Bibjotek naukowych wygłosili referat i koreferat pp. F. Smolka i E. Gaberle na temat: „Zadania bibljotekarza naukowego". W sekcji Bibljotek Oświatowych na temat: „Stosunek bibljotekarza do czytelników w bibljotekach oświatowych" przemawiali: Ks. Antoni Ludwiczak i p. J. Stemler. W sekcji Bibliograficznej referat p. tyt.: „Rejestracja bieżącej produkcji wydawniczej polskiej" wygłosili pp.: dr. J. Dąbrowska i Wł. T. Wisłocki. Wniesiono wnioski w sprawie Towarzystwa Bibljograficznego i „W sprawie zjazdów Polskich Bibljografów".

Zjazd Bibljofilów obradował w sali Lubrańskich (Nr. 17 Coll. Minus); wygłoszono następujące referaty naukowe: „Piotr Wedelicki, lekarz poznański, bibljofil polski 16-go wieku" wygłoszony przez ks. Edmunda Majkowskiego. P. Kazimierz Piekarski przemawiał na temat: „Charakterystyka polskiego superexlibrisu w 16 wieku". O „pracach graficznych Jana Bukowskiego" dowiedziało się licznie zebrane audytorjum od p. Prz. Smolika. W końcu o „bibljotekarstwie i bibljofilstwie" mówił p. Józef Korpała.

Jubileusz p. dyrektora Antoniego Bederskiego

Dziś o godz. 1 w poł., w pięknie przystrojonych, piętrowych salach sędziwej jubilatki, Bibljoteki Raczyńskich, zebrali się liczni goście z p. prezydentem Ratajskim i p. naczelnikiem St. Dembym na czele. Pan prezydent wprowadził na salę Jubilata, witanego hucznemi oklaskami. W swej pięknej przemowie, wygłoszonej imieniem Magistratu i Kuratorjum Bibljoteki, wskazał na Jego wybitne zasługi półwiekowej pracy na polu bibljotekarstwa, z czego 37 lat przypada na pracę w Bibljotece Raczyńskich. Wraz z podziękowaniem za owocną działalność życzył p. prezydent pogodnego i słonecznego wieczoru żywota Szanownemu Jubilatowi. Imieniem szerokich wasrtw młodzieży — najliczniejszych bywalców Bibljoteki — składał życzenia p. dyrektor Z. Zaleski, ofiarując Jubilatowi skromne pamiątkowe upominki od Magistratu m. Poznania. W pięknych słowach, z głębokiem wzruszeniem podziękował zebranym Dostojny Jubilat, zaznaczając, że spełnił jedynie obowiązek bibljotekarza-Polaka; ze swej strony życzył dalszego świetnego rozwoju ukochanej przez siebie instytucji. Odchodzącego żegnali zebrani licznie goście długotrwałemi i hucznemi oklaskami. (jm)

Dziesięciolecie Związku Lekarzy P. P.

Uroczysta inauguracja zjazdu

Dwudniowe obrady 10 walnego zebrania Związku Lekarzy rozpoczęły się wczoraj po południu w sali Śniadeckich Coll. Medicum przy uczestnictwie przeszło 300 lekarzy z wszystkich okręgów, w których Związek jest reprezentowany, oraz przedstawiciela G. Śląska, który łączy się już w najbliższym czasie ze Związkiem.

Obrady zagaił o godz. 15,30 prezes zarządu głównego Związku Lekarzy Państwa Polskiego dr. Stefan Falkowski. W gorących słowach powitał przedstawicieli władz miejscowych, uniwersyteckich, prasy i licznie przybyłych lekarzy z całej Polski.

Głównem usiłowaniem Związku Lekarzy była praca nad zjednoczeniem całego stanu lekarskiego w jednej organizacji. W ostatnim roku otworzono nowe placówki i zawiązano okręg w Pińszczyźnie, tak, że obecnie niema już terenów niezorganizowanych. Poważniejsze usiłowania podejmuje Związek w kierunku niesienia pomocy studjującej młodzieży i młodym lekarzom po ukończeniu studjów. Wielkie są zadania i cele Związku, gdyż chodzi o obronę wielkich zasad i wartości, podrywanych w ostatnich czasach z krzywdą dla stanu, nauki lekarskiej i pacjentów przez prądy, przejawiające się w ustawodawstwie społecznem, w części opinji publicznej, usiłujące zepchnąć lekarza ze stanowiska, na którem postawiła go praca i poświęcenie wielu pokoleń.

Przemówienie przyjęto gorącemi oklaskami. Przewodnictwo zebrania powierzono prof. U. J. w Krakowie dr. Ciechanowskiemu. Na zastępców przewodniczącego powołano: prof. dr. Karwowskiego, dr. Jakimiaka i dr. Makowskiego z Warszawy. Na sekretarzy zaś: dr. Le Brun'a z Warszawy, Epelara ze Lwowa i dr. Lipińskiego z Łucka, a na asystentów dr. Wrzesińskiego z Częstochowy, dr. Piaseckiego z Włocławka, dr. Kożuchowskiego z Lublina, dr. Bełkowskiego z Warszawy, dr. Grzybowskiego z Krakowa, dr. Sicyanko z Wilna, dr. Steinborna z Torunia, Bartkiewicza z Zawiercia, Suchodolskiego z Sosnowca i dr. Misjona z Łodzi.

Przy obejmowaniu przewodnictwa, prof. Ciechanowski uczcił zasługi założycieli Związku, podkreślając wśród burzy oklasków poświęcenia pełną i przewidującą pracę organizacyjną założyciela Związku prof. dr. Karwowskiego i witał zjazd w imieniu wydziału lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Przemówił następnie prezes okręgu poznańsko-pomorskiego Związku Lekarzy prof. dr. Karwowski. W imieniu zorganizowanych w Związku przeszło 800 lekarzy województw poznańskiego i pomorskiego powitał mówca zjazd, podkreślając, że lekarze ziem zachodnich przebyli ciężką walkę o stanowisko lekarza. Gdyby nie było organizacji Związku Lekarzy, niewątpliwie obecnie świat lekarski byłby musiał ulec przemocy fizycznej i podporządkować jej niejednokrotnie pracę umysłową. Wskazał następnie prof. Karwowski na reorganizację w świecie lekarskim w ostatniem dziesięcioleciu. Wywiązując się z polecenia kolegów, mówca w r. 1918 przystąpił z pomocą lekarzy poznańskich i pomorskich do zorganizowania Związku. W lutym 1919 r. zorganizowano się już w Poznaniu a w kwietniu 1919 r. był pierwszy ogólno-polski zjazd w Warszawie. Pierwszym prezesem Związku był dr. Bączkiewicz. Następnie prof. Karwowski scharakteryzował organizacyjny rozwój Związku, odbywający się w bardzo trudnych warunkach.

Po przyjęciu przez aklamację telegramu do Prezydenta Rzeczypospolitej nastąpiły przemówienia reprezentacyjne. Imieniem władz przemawiał wojewoda poznański, imieniem samorządu miejskiego radca miejski dr. Szulc, który podkreślił życzliwość miasta i wypowiedział życzenia pomyślnego rozwoju. Imieniem wydziału lekarskiego uniw. poznańskiego przemawiał dziekan dr. Różycki, imieniem Izby lekarskiej poznańsko-pomorskiej naczelnik Izby prof. dr. Gantkowski. Mówca nawiązał do faktu, iż obrady toczą się w historycznej sali dawniejszej pruskiej komisji kolonizacyjnej, mającej za cel wywłaszczanie Polaków a tem samem i lekarzy. Sala ta jest dowodem, iż sprawiedliwość zwyciężać musi, tak też w walce świata lekarskiego o ideowe prawa lekarza zwycięży słuszna sprawa. Głównem zadaniem organizacji lekarskiej jest wychowanie typu lekarza społecznika, opartego na filozofji chrześcijańskiej. Następny mówca prof. Borowiecki jako prezes wydziału lekarskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk podkreślił ścisłą łączność ze Związkiem Lekarzy, jak również pod-

kreślił tę łączność prof. dr. Jonscher imieniem redakcji „Nowin Lekarskich". W dalszym ciągu przemawiali jeszcze imieniem okręgowego Związku Kas Chorych w Warszawie dr. Stawiński, który podkreślił, że w Kasie Chorych decydującym czynnikiem stać się winien lekarz i życzy, by obrady Związku Lekarzy przyczyniły się do zacieśnienia stosunku między Kasami Chorych a światem lekarskim.

Odczytano szereg telegramów m. in. od min. Składkowskiego, naczelnika wydziału zdrowia publ. dr. Piestrzyńskiego, rektora Uniwers. Poznańskiego dr. Niezabitowskiego, gen. Dzierżanowskiego, zarządu Stowarzyszenia Lekarzy Polskich w Warszawie, prezesa Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich red. Jarochowskiego, b. naczelnika Izby Lekarskiej w Warszawie dr. Bączkiewicza, dyr. Wybieralskiego, dr. Edwarda Orłowskiego i in. Odczytano też dłuższy list lekarzy śląskich, w którym znajduje się zapowiedź połączenia się ze Związkiem Lekarzy w najbliższym już czasie.

Po przerwie dr. Załuska zagaił dyskusję na temat pozycji prawnej lekarza w społeczeństwie. Mówca przytoczył zdania czynników administracyjnych o stanowisku lekarza i podkreślił, że lekarz winien mieć decydujący wpływ w sprawach organizacji higjeny publicznej i lecznictwa. Również w organizacjach ubezpieczeniowych stanowisko, powierzone lekarzowi, zepchnięte jest do roli podrzędnej. W ten sposób też podrywa się nieodzowny czynnik, jakim jest zaufanie pacjenta do lekarza. Głównem zadaniem Związku winno być wywalczenie lekarzowi należnego mu stanowiska, które to zdanie w dyskusji znalazło całkowite potwierdzenie.

Następnie dr. Stefański z Warszawy wygłosił referat na temat: „Polskie ustawodawstwo społeczne w stosunku do lekarzy", a dr. Danielski ze Lwowa mówił na temat: „Sanatorja najbliższej przyszłości".

Wieczorem o godz. 9 odbył się na białej sali „Bazaru" uroczysty bankiet. W jego toku prezes zarządu głównego Związku Lekarzy Państwa Polskiego dr. Falkowski z Warszawy wzniósł toast na cześć Rzeczypospolitej i jej Prezydenta. Prof. Ciechanowski z Krakowa przemawiał na rzecz Związku Lekarzy w ręce dr. Falkowskiego. Dr. Gosiewski z Zagłębia Dąbrowskiego pił zdrowie miasta Poznania i jego prezydenta Ratajskiego w ręce radcy dr. Szulca. Dr. Szulc witał w imieniu prez. Ratajskiego lekarzy i wogóle gości przybyłych na P. W. K.

Sekretarz generalny Związku dr. Załuska zobrazował rolę Wielkopolski w ruchu kulturalno-umysłowym. Prezes zarządu okręgu poznańskiego prof. Karwowski toastował na cześć uniwersytetów, na co odpowiedział prof. Różycki. Szef sanitarjatu pułk. Jarociński podkreślił solidarność lekarzy wojsk. z resztą. Dr. Matuszewski z Poznania wzniósł toast na cześć prasy w ręce senatora Seydy, który, odpowiadając, mówił o konieczności nie formalnego tylko, a żywego stosunku wzajemnego między światem lekarskim a dziennikarskim.

Dalej przemawiali dr. Stefański, dr. Bartkiewicz, prof. Borowiecki, prof. Gantkowski (ideowo i w poetyckiej formie), dr. Suchodolski, dr. Gosiewski, prof. Jonscher (redaktor „Nowin Lekarskich"), dr. Konkiewicz i dr. Danielski.

Atmosfera panowała podczas bankietu, który przeciągnął się do znacznie po północy, bardzo serdeczna.

Do sprawy stosunku wzajemnego świata lekarskiego i dziennikarskiego i wogóle społecznego, do roli lekarza w życiu naszem zbiorowem powrócimy.

Obrady drugiego dnia rozpoczęły się dziś przed południem w sali Śniadeckich i są poświęcone sprawozdaniom zarządu głównego za rok 1928, wyborom członków zarządu głównego i dyskusji nad ustaleniem miejsca najbliższego walnego zjazdu. (k)

System bloków politycznych w Czechosłowacji

W polityce wewnętrznej Czechosłowacji utrzymuje się od jedenastu lat z górą system rządów koalicyjnych. W teorji poszczególnych stronnictw występują wprawdzie dość wyraźnie podstawowe zarysy ideologji klasowej, a więc orjentacyj: liberalnej, agrarnej, socjalistycznej i konserwatywno - katolickiej, lecz w praktyce decydującą rolę odgrywa wciąż jeszcze dążenie do tworzenia koalicyj partyjnych.

W 1918 roku była koalicja ogólnonarodowa, od wyborów gminnych z dnia 15 czerwca 1919 r. wprowadzono koalicję agrarno - socjalistyczną, która w dniu 7 października 1922 r. zastąpiona została przez szerszą koalicję pięciu stronnictw czechosłowackich. Z chwilą, gdy w 1926 roku wystąpili narodowi socjaliści i socjalni demokraci z rządu, przechodząc do opozycji, pojawiła się konieczność dojścia do skutku, pierwszy raz od przewrotu państwowego koalicji czechosłowacko-niemieckiej. W jej skład weszły tylko ugrupowania mieszczańskie i chłopskie, a więc z wykluczeniem robotniczych. Koalicyjna forma rządów przestrzegana jest do dziś dnia. Niema wątpliwości, iż także w przyszłości będziemy się z nią na gruncie republiki czechosłowackiej spotykali i że ten właśnie sposób tworzenia nie tylko większości parlamentarnych, ale i gabinetów rządowych najlepiej odpowiada warunkom narodowościowym i społecznym zapatrywaniom ludności w Czechosłowacji.

To nie przeszkadza jednak, by w łonie stronnictw nie kiełkowała coraz bardziej myśl tworzenia bloków klasowych i społeczno - politycznych, które nie wykluczałyby naturalnie dotychczasowego systemu koalicyjnego, przeciwnie byłyby dla niego oparciem i rękojmią. W danej chwili rozchodziłoby się tymczasowo o trzy bloki centralne: agrarny, który moglibyśmy nazwać blokiem stanu średniego, następnie socjalistyczny i wreszcie katolicko - ludowy. W ramach tych trzech bloków pomieściłyby się wszystkie większe partje polityczne republiki, a za tem poza czechosłowackiemi, także niemieckie. Nie oznaczałoby to bynajmniej ostatecznego zniesienia mniejszych grup, lub frakcyj politycznych w obydwóch obozach narodowych, w każdym jednak razie osięgniętoby w tej postaci pewną koncentrację stronnictw, dalsze uproszczenie stosunków partyjnych i nowy etap na drodze prowadzącej do stabilizacji stanu narodowo - polityczno - społecznego.

Największy z bloków grupowałby się około agrarjuszy czechosłowackich i niemieckich, posiadających obecnie w Sejmie razem 69 posłów (45 oraz 24). Ścisły sojusz polityczny i zawodowy zawarła już z obu odłamami chłopskiemi partja przemysłowa, reprezentowana w Izbie przez 13 posłów. Do tego dochodzi jeszcze partja narodowo - demokratyczna, z którą rokowania znajdują się już w toku i zapowiadają się na ogół pomyślnie.

Klub poselski narodowych demokratów kierowany przez Kramarza i Lukawskiego posiada tak samo, jak frakcja stanu średniego, na czele której stoją Najman i Mlczoch, trzynastu członków. Liczba posłów, należących w dzisiejszym Sejmie do agrarnego bloku, wynosiłaby 95. Jeśli uwzględnimy kilka drobnych ugrupowań słowackich, ruskich i węgierskich ze wschodnich kresów republiki, które zasadniczo również zgłosiły akces do tego jednolitego obozu, otrzymamy cyfrę co najmniej 110 posłów, co w parlamencie liczącym trzystu członków, przedstawia bezsprzeczną potęgę liczebną i polityczną, tem bardziej, iż przywódcy bloku spodziewają się w przyszłych wyborach uzyskać jeszcze kilkanaście nowych mandatów. Znawcy stosunków przypuszczają, że blok w przyszłym Sejmie mógłby rozporządzać 125 do 128 głosami. Nie tylko marszałek Sejmu, ale i prezes rady ministrów musiałby wyjść z łona tego bloku, który przybrał ostatnio już tak konkretne formy, że można uważać go za fakt dokonany.

To samo mniej więcej wypada powiedzieć o drugim z rzędu bloku, do którego wchodzą socjaliści zarówno czechosłowaccy, jak i niemieccy. Byłby to więc obóz robotniczo - socjalistyczny, oczywiście bez komunistów. Blok miałby na gruncie sejmowym ogółem 74 członków (29 socjalnych - demokratów czes., 28 narodowych socjalistów czes. oraz 17 niem. socjalistów). Obydwie partje czechosłowackich socjalistów mają nadzieję, iż uda im się podczas najbliższych wyborów, które nastąpią prawdopodobnie dopiero w 1931 lub najwcześniej w 1930 roku, uzyskać dość duży odsetek dotychczasowych głosów komunistycznych. Wobec tego zdaje się prawie pewnem, iż siła liczebna bloku socjalistycznego podniesie się wtedy do jakichś 85 mandatów poselskich.

Największe trudności sprawia zorganizowanie trzeciego bloku, katolicko - umiarkowanego, do którego weszliby czesko - morawscy lidowcy (31), słowaccy ludowcy (23) i chrześcijańsko - społeczni Niemcy (13) ewentl. też chrześcijańscy socjaliści węgierscy (4). Jako całość miałby obóz katolicki w Sejmie do dyspozycji 71 posłów.

Jak z powyższego widać, we wspomnianych trzech blokach skoncentrowanoby 235 posłów (95, 74, 71), 65 posłów pozostałoby poza blokami (z tego 41 komunistów.) W razie dosłownego urzeczywistnienia systemu bloków powstrzymanoby raz na zawsze niepożądane rozdrabnianie ogółu politycznego na szereg grup i grupek, przy czem naturalnie dotychczasowe większe jednostki partyjne zachowałyby dla siebie wewnątrz poszczególnych bloków polityczną autonomję. Projekt wszędzie natrafia na grunt i przyjmowany jest przez opinję jaknajsympatyczniej. Trzeba oceniać go zupełnie trzeźwo. Najciekawszym jest fakt, iż usiłowania te idą w Czechosłowacji po tej samej linji co tworzenie bloków w dziedzinie ekonomicznej. Rozwój wypadków politycznych jest zatem współmierny ze stopniową koncentracją oraganizacyj gospodarczych kraju, co zasługuje na baczną uwagę kraju jak i zagranicy.

V. Dresler.

Obchody 3 Maja zagranicą

W Szczecinie i w Charbinie na Dalekim Wschodzie

Tegoroczna uroczystość święta narodu polskiego była w Szczecinie niezwykle okazale i uroczyście obchodzona przez wszystkie organizacje polskie i całą kolonję polską w dniu 5 maja. Uroczystość podzielona była na dwie części, t. j. kościelną i świecką. O godz. 11,45 w tut. kościele parafjalnym św. Jana, który był oświetlony i bogato udekorowany kwiatami, zielenią i dywanami, uroczyste nabożeństwo z asystą odprawił miejscowy wikarjusz ks. Brzoza. Kościół był zapełniony miejscową i pozamiejscową kolonją, przyczem organizacje polskie przybyły ze swoimi sztandarami. Podczas nabożeństwa miejscowy chór polski im. Chopina odśpiewał: „My chcemy Boga" i „Ojcze z niebios Boże Panie" (Moniuszko). Pozatem p. Mirosława Haponowiczówna odśpiewała solo podniosłą pieśń „Ave Maria" i w duecie z p. Pauliną Kańską „Pod krucyfiksem", przyczem ta ostatnia odśpiewała jeszcze solo pieśń „Ave verum" (Mozarta).

Po nabożeństwie wszyscy zebrani w kościele przy akompanjamencie organów odśpiewali pieśń „Boże coś Polskę". Pieśń ta tak miła dla ucha polskiego, szczególnie tu na obczyźnie, — wywołała entuzjazm i niejednemu wycisnęła łzę wzruszenia i radości.

Poza licznie zgromadzoną kolonją na nabożeństwie byli obecni pp. kons. J. Lechowscy, oraz in corpore liczny zespół konsulatu polskiego. Tego samego dnia o godz. 17 w jednej z ładniejszych sal koncertowych odbyła się uroczysta akademja z nadzwyczaj bogatym i urozmaiconym programem, który trwał do godziny 22. Licznie zebraną publiczność, pp. konsul. Lechowskich i cały zespół konsulatu, powitał w serdecznych słowach p. Wilczyński, prezes miejscowego oddziału Związku Polaków. Następnie przemawiali wszyscy prezesi tutejszych organizacyj polskich, oraz przedstawicielka Polek. Konsul Lechowski w treściwem przemówieniu podziękował serdecznie przedmówcom i wszystkim zebranym za miłe i szczere życzenia, złożone na jego ręce w tym uroczystym dniu święta narodu polskiego, przyczem zwrócił się z gorącym apelem do zebranych, by hasło: „jednością silni" było dla wszystkich dewizą i podstawą życia organizacyjnego i narodowego.

Wielka radość wywołała obecność na uroczystości kościelnej i świeckiej, delegata Centrali Związku Polaków w Berlinie, p. Drukarczyka, który w dłuższem przemówieniu apelował do zebranych, by skupiali się pod polskiemi sztandarami, wstępowali do organizacyj polskich i budzili ducha narodowego u tych wszystkich, którzy stronią od życia polskiego.

Treściwy referat o Konstytucji 3 Maja wygłosił p. Kazimierz Wróblewski, a chór polski im. Chopina pod batutą p. Stanisława Książyka odśpiewał kilkanaście pieśni polskich. Występy tego młodego chóru, który jest benjaminkiem tut. Polonji i nadzwyczaj dobre odśpiewanie narodowych i ludowych pieśni polskich wywołało prawdziwy entuzjazm i niemilknącą burzę oklasków wśród zebranych na sali. Niemniej bezinteresowny występ znanej orkiestry koncertowej p. Olewskiego wywołał liczne oklaski i zaskarbił sobie wdzięczność i uznanie tut. Polonji. Deklamacje szeregu osób, m. in. pp Berenta, Szułcika, Książyka i kilkorga dzieci polskich, solowy śpiew p. Mirosławy Haponowiczówny, odtworzenie epizodu p. t. „Tragedja powstańca" i inne artystyczne produkcje wypełniły resztę programu i każdorazowo powodowały niemilknące oklaski.

— Do uświetnienia obchodu przyczynił się również występ artysty śpiewaka L. Reychana, który odśpiewał szereg pieśni polskich. Po ukończeniu części oficjalnej rozpoczęto zabawę taneczną polonezem w kilkadziesiąt par i bawiono się ochoczo do rana.

Uroczystość tegoroczna wypadła niezwykle imponująco i okazale. Zjednoczyła ona wszystkich pod polskim sztandarem i dała dowód, że choć zdala od Ojczyzny i pomimo ciężkich warunków, Polonja tut. jednością silna nie zatraciła i nie zatraci nigdy łączności duchowej i kulturalnej z całym narodem polskim.

Tegoroczny obchód 3 Maja w Charbinie — jak donosi „Tygodnik Polski" — wypadł niezmiernie uroczyście. Rozpoczął się solennem nabożeństwem, kazaniem, które wygłosił ks. prob. Ostrowski. —

O godz. 12 i pół odbyło się oficjalne przyjęcie w delegacji R. P. (w salach „Gospody Polskiej") dla dostojników chińskich, dla duchowieństwa, ciała konsularnego, kolonji zagranicznej i kolonji polskiej. Zebranie zgromadziło z górą 150 osób.

Życzenia przyjmował zastępca delegata R. P. Stanisław Baliński, w towarzystwie sekretarza delegacji Antoniego Kałuskiego. Sala była dekorowana białemi i czerwonemi gozdzikami.

Wieczorem o godz. 7 odbyła się akademja ku czci 3 Maja, urządzana dorocznym zwyczajem przez kolonję polską. Sala była przepełniona do ostatniego miejsca. Na program obchodu złożyły się: Hymn narodowy, przemówienie wice-konsula Balińskiego, który nawiązał ideę Konstytucji do czasów współczesnych, niepodległych, — odczyt p. Kuleszy, — gorąca oklaskiwana deklamacja p. Stefana Kurzyny, który wypowiedział ze skupionem uczuciem koncert Jankla przy nastrojowym akompanjamencie muzycznym p. Zubrzyckiej, oraz żywiołowa deklamacja p. L. Wleciała (Reduta Ordona). Numery muzyczne: zespół instrumentalny młodzieży polskiej, grający coraz lepiej i poważniej, oraz doskonały chór pod dyr. p. Wyszyńskiego zakończyły ten podniosły obchód.

Wieczorem odbył się w Delegacji R. P. raut dla przedstawicieli kolonji polskiej, który zgromadził blisko 50 osób.

Nie można pominąć milczeniem pięknego i patrjotycznego obchodu, jaki odbył się w Konwencie SS. Urszulanek. Brały w nim udział wszystkie uczenice-Polki, uczęszczające do tego Zakładu. Program, składający się z pieśni patrjotycznych, deklamacyj i odczytu został wykonany doskonale. Obecni mogli się przekonać o postępie, jaki wychowanki Konwentu poczyniły w języku polskim pod światłem kierownictwem sióstr polskich.

W przeddzień 2 maja odbyła się w Polskiem Gimnazjum im. H. Sienkiewicza wspaniała wieczornica ku czci Królowej Korony Polskiej. Młodzież chlubnie się wywiązała z tej rzewnej manifestacji patrjotycznej.

Z różnych stron Polski

Stan bezrobocia w Białymstoku.

W białostockim okręgu przemysłowym jest obecnie 3231 urzędowo zarejestrowanych bezrobotnych. Najpoważniejszą grupę wśród nich stanowią robotnicy przemysłu włókienniczego (1395 bezrobotnych).

Obywatel mniejszościowy.

Śląska straż graniczna przeprowadziła rewizję w sklepie Icka Zasińskiego w Częstochowie. W wyniku rewizji ujawniono przemycane pończochy, szale, firanki itd. Właścicielowi sklepu grozi grzywna wysokości 50.000 zł.

Występy Solskiego w Gdańsku.

Słynny artysta sceny polskiej Ludwik Solski przybywa do Gdańska. Ma on odegrać w otoczeniu zespołu teatru toruńskiego dwie swoje największe role w „Skąpcu" Moliera i „Fryderyku Wielkim" Nowaczyńskiego. Przedstawienia odbędą się 3 i 4 czerwca w sali Strzelnicy.

Piekarze śląscy a podatki.

W Katowicach odbyło się zebranie cechów piekarskich województwa śląskiego przy udziale około 300 delegatów poświęcone sprawom podatkowym i świadectw przemysłowych. Po referatach i dyskusji uchwalono wysłać do władz obszerny memorjał domagający się m. in. obniżenia podatku obrotowego do 1 proc., powołania rzeczoznawców podatkowych fachowców, których wskaże Śląska Izba Rzemieślnicza, ustalenia wysokości podatku dochodowego w rozmiarach 5 proc. od ogólnego obrotu i t. d.

Ku uczczeniu śp. ks. Londzina.

W Cieszynie odbyło się posiedzenie komitetu dla uczczenia pamięci zmarłego śp. ks. Londzina. Uchwalono wybudować pomnik jego imienia w postaci gmachu, w którym będzie się mieścił sierociniec oraz przytułek dla starców. Gmach ten stanie w Simoradzu pod Skoczowem, na terenie 100 — morgowego folwarku, należącego do Katolickiej Rodziny Śląskiej. Zebraniem potrzebnych na ten cel funduszów zajmie się komitet, który w najbliższym czasie przystąpi do realizacji powziętych zamiarów.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Uroczystości Bożego Ciała

Uroczysta procesja w parafji archikatedralnej

Tradycyjnym zwyczajem ustalonym już od wielu lat, pierwsza procesja odbyła się wczoraj rano o godz. 9 w parafji archikatedralnej na Ostrowie Tumskim.

Wokół prastarej świątyni ustawione były ołtarze przy kanonjach i pałacu prymasowskim. Domy na Ostrówku pięknie przybrane w zieleń, okna rzęsiście iluminowane, a z balkonu pałacu łopotały chorągwie o barwach papieskich i narodowych.

Procesję celebrował ks. biskup Dymek, w otoczeniu licznego duchowieństwa: katedralnego, parafij miasta Poznania, zakonnego, sióstr zakonnych, alumnów seminarjum duchownego, kolegjum profesorskiego i in. Szpaler tworzyły licznie przybyłe stowarzyszenia oraz bractwa kościelne, oraz organizacje i stowarzyszenia świeckie parafji archikatedralnej. Mimo chłodnego poranku, nieprzeliczone tłumy zaległy plac katedralny i ulice przyległe.

Ewangelje przy ołtarzach śpiewali kolejno kanonicy kapituły metropolitalnej: przy pierwszym (kanonja ks. inf. Adamskiego) ks. kan. dr. Steuer, przy drugim (kanonja ks. kan. Rucińskiego) — ks. kan. Klinke, przy trzecim (kanonja ks. Klinkego) — ks. inf. Kłos, a przy czwartym (pałac prymasowski) — ks. inf. Adamski. Przepiękne pienia w czasie procesji jak i podczas nabożeństwa, wykonał chór archikatedralny pod dyrekcją ks. dr. Gieburowskiego.

Po procesji odbyło się uroczyste nabożeństwo w przepełnionej wiernymi świątyni. Sumę celebrował w asyście licznego duchowieństwa ks. kan. Zborowski, a podniosłe kazanie wygłosił ks. inf. Adamski. Równocześnie na balkonie katedry odprawił ks. Klaus drugie nabożeństwo, w którem uczestniczyły tłumy wypełniające dziedziniec katedralny oraz stawiły się licznie organizacje ze sztandarami.

W obliczu podniosłych uroczystości święta Bożego Ciała, głęboko religijna ludność parafji archikatedralnej zamanifestowała swe uczucia katolickie i polskie. Domy na Chwaliszewie, przybrano odświetnie zielenią i sztandarami, z troskliwością oraz umiejętnością godną największej pochwały i wyróżnienia, pełnem radosnego pokrzepienia.

Procesja w parafji Bożego Ciała

Na tle rozłożystych lip i kasztanów kwitnących, ustawiono 4 ołtarze na cmentarzu. Nieprzeliczone tłumy wiernych uczestniczyły w tej uroczystej bardzo procesji, odbywającej się według starej bardzo tradycji w odwiecznym kościele, fundowanym przez Władysława Jagiełłę. Procesję celebrował ks. kanonik dr. Janicki, w otoczeniu licznego duchowieństwa z dziekanem m. Poznania ks. Rankowskim na czele. W wypełnionej wiernymi świątyni mszę św. odprawił następnie również ks. kanonik dr. Janicki w asyście duchowieństwa. (k)

Procesja na Jeżycach

Wspaniale wypadła procesja w parafji jeżyckiej.

Uroczyste nieszpory odprawił ks. prał. dr. Mazurkiewicz, kazanie wygłosił ks. prof. Lisoń. Procesję celebrował kanonik kolegjaty farnej ks. biskup Dymek w asyście licznego duchowieństwa oraz nieprzejrzanego tłumu wiernych. Bardzo żywy udział w tradycyjnej procesji wzięły liczne towarzystwa i organizacje kościelne. Procesja przechodziła zwykłemi ulicami Jeżyc, przy dźwiękach orkiestry wojskowej.

Ewangelję przy pierwszym ołtarzu na ul. Dąbrowskiego odśpiewał ks. prof. Drygas, przy drugim na ul. Prusa ks. prob. Putz, przy trzecim na ul. Słowackiego — ks. radca Jęsiek. Ostatni ołtarz ustawiono na ul. Kraszewskiego, gdzie ewangelję odśpiewał ks. kan. Zborowski. Piękne pienia religijne wykonał chór pod kierunkiem p. Olszewskiego. (z)

Goście węgierscy

Przed atrakcyjnem spotkaniem niedzielnem Polska—Węgry

Dziś rano przyjechała do Poznania z Budapesztu reprezentacyjna drużyna piłkarska Węgier, która w niedzielę rozegra pierwszy międzypaństwowy mecz z naszą drużyną z cyklu spotkań o puhar Europy Środkowej dla amatorów. Gości przybyło ogółem 18, w tem 14 zawodników, 2 dziennikarzy, oraz jako kierownik ekspedycji wiceprezes związku dr. Emil Rosenberg i kapitan związkowy p. Kortesz.

Węgierskich sportowców powitał na dworcu przewodniczący specjalnej komisji przyjęć dr. Głowacki w towarzystwie członków zarządu miejscowego związku piłkarskiego. Po krótkiej wymianie zdań goście udali się na śniedanie, a następnie na spoczynek, byli bowiem bardzo zmęczeni podróżą, gdyż jechali ze stolicy Węgier trzecią klasą. Przyjechali oni w najsilniejszym swym składzie amatorskim, jaki obecnie mogą wystawić Węgry, wobec czego w niedzielę nasza drużyna będzie miała niełatwe zadanie, aby godnie bronić barw Polski.

Przypominamy, że drugie to w Poznaniu spotkanie międzypaństwowe w Polsce Odrodzonej rozpocznie się punktualnie o godz. 17 na boisku „Warty", a ponieważ liczba miejsc jest ściśle ograniczona i zainteresowanie ogromne, należy zatem zawczasu zaopatrzyć się w bilety wejścia, aby w ostatniej chwili nie spotkał nikogo przykry zawód i musiał odejść z kwitkiem. Przedsprzedaż odbywa się w następujących firmach: „Dom Sportowy" (św. Marcin), „Camera" (ul. Fr. Ratajczaka), Szmytkiewicz (ul. 27 Grudnia), „Sport-Bloch" (Stary Rynek) i w sekretarjacie Pozn. Okr. Zw. Piłki Nożnej (POZPN.), ul. Skarbowa 21.

Dogodna komunikacja na boisko „Warty" będzie zapewniona, należy wszakże zawczasu stawić się, bowiem mecz rozpocznie się punktualnie o godz. 17 odegraniem hymnów państwowych węgierskiego i polskiego przy udziale reprezentantów naszych władz państwowych, komunalnych itd.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Święto sprawności

Wspaniałe popisy naszych sokołów

W czwartek odbyło się na boisku K. S. „Warta" uroczyste zakończenie wiosennego święta sprawności wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego (w. f. i p. w.). Zawody poprzedzone zostały defiladą wszystkich towarzystw sportowych oraz wojskowo-wychowawczych, która wypadła zarówno co do ilości jak i postawy defilujących — wspaniale. Przed bardzo niestety nielicznie zebraną publicznością przesunęło się w karnym szyku z świetnie prezentującemi się oddziałami Sokoła na czele, około 2.000 młodzieży.

Defiladę odebrał dow. 14 dyw. piechoty generał Kędzierski w otoczeniu członków miejskiego komitetu (w. f. i p. w.) na czele z przewodniczącym p. rad. Pajzderskim, który po ukończonej defiladzie witając przedstawicieli władz państwowych, wojskowych, samorządowych, rady miejskiej i prasy wzniósł okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Po defiladzie odbyły się biegi sztafetowe oraz drużynowy na 5000 m; przyniósł on emocjonującą walkę pomiędzy zawodnikami „Warty" i „Sokoła" od pierwszego do ostatniego okrążenia. Dalej podziwialiśmy zespołowe pokazy „Sokoła", które były wprost rewelacją dla zebranej publiczności i wypadły znakomicie. „Sokół" wystawił młodzież w dwóch oddziałach żeńskich pod kierownictwem druhen Korachówny i Tomaszewskiej oraz oddziałem męskim pod kier. druhów Br. Stefańskiego i Falkiewicza, produkując ćwiczenia wolne oraz pod kierownictwem druha Br. Stefańskiego sokole ćwiczenia na przyrządach — efektowne skoki przez kozły i skrzynię. Skoki te wywoływały każdorazowo burzę oklasków, dając zebranym przedsmak tego co ujrzą w czasie Wszechsłowiańskiego Zlotu w dniach 29 i 30 czerwca oraz 1 lipca.

Po meczu w piłkę nożną „Warty" z prezentacją Poznania (wynik podajemy na innem miejscu) odbyło się wręczenie nagród zwycięzcom i tem samem zakończenie wiosennego święta sprawności. (ss)

KALENDARZYK

Piątek, 31 maja 1929.

Słońce: wschód 3,37; — zachód 20,03; — długość dnia 16 godz. 26 min.

Księżyc: wschód 1,08; — zachód 10,44; — ostatnia kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 12 st. Cels. Wiatr południowy. Ciśnienie atmosferyczne umiarkow. 753 mm. Pogodnie. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 18 st. Cels., najniższa plus 8 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych — wczoraj plus 1,22 m; dziś plus 1,27 m.

Kal. rz.-kat.: Petronela p.; jutro Nikodem.

Kal. słow.: Bożesław; jutro Światopełk.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 37. — Apteka Sapieżyńska, ul. Pocztowa 31.

Jeżyce: Apteka przy ul. Mickiewicza 22

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego. — Apteka na Górczynie.

Wilda: Apteka „Fortuna", G. Wilda.

Pogotowie Lekarskie przy ul. Pocztowej 30 dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

WYSTAWY

— * **Wystawa robót dla misyj,** która miała się odbyć w dniach 2—9 czerwca, odbędzie się z powodów niezależnych od zarządu Zw. Misyjnego Polek, dopiero w czasie od 16 do 25 czerwca. Bliższe szczegóły będą jeszcze podane.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Tow. Marynarzy.** W sobotę, dn. 1 czerwca b. r. o godz. 20 odbędzie się plenarne zebranie Tow. Marynarzy. Prosimy uprzejmie wszystkich członków o punktualne przybycie. Goście i sympatycy mile widziani.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Popis uczniów Poznańskiego Instytutu Muzycznego,** ul. Ogrodowa nr. 4 (szkoły specjalnej dla artystycznej gry fortepianowej i teorji muzyki pod kierunkiem prof. Eugenjusza Sokołowskiego) odbędzie się w poniedziałek 3 czerwca o godzinie 8 wiecz. na sali Domu Ewangelickiego. Bilety do nabycia u p. Szrejbrowskiego.

WYCHOWANIA, KURSY

— * **Kursy wakacyjne dla nauczycieli.** W bieżącym roku w lipcu organizuje Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dla nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli kursy wakacyjne, a mianowicie języka polskiego, niemieckiego, psychologji i pedagogiki w Krakowie, geografji we Lwowie, fizyki i chemji w Wągrówcu, historji w Toruniu, filologji klasycznej, fizyki oraz matematyki w Warszawie, biologji w Augustowie. Wszystkie kursy rozpoczną się dnia 2 lipca, zakończą się dnia 27 lipca z wyjątkiem kursu w Augustowie, który rozpocznie się dnia 10 lipca, a skończy się dnia 3 sierpnia r. b. Zapisywać się należy na kursy przy pomocy kart wpisowych, wydanych przez Ministerstwo w Księżnicy Atlas w Warszawie, Nowy Świat 59. Karty te można też nabyć w biurach Zarządów Głównych organizacyj nauczycielskich. Szczegółowych informacyj udzielić mogą Dyrekcje interesowanych szkół.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Sodalicja Pań Miejskich w Poznaniu** prosi swych członków o liczny udział w wielkiej procesji farnej. Panie, pragnące pójść w pochodzie, prosimy zgłaszać się po legitymacje w piątek i sobotę w składzie p. Mańkowskiej, Aleje Marcinkowskiego 19. Zbiórka przy ul. Klasztornej obok probostwa punktualnie o godzinie 8,30 rano. Prosimy pamiętać o odznakach sodalicyjnych. Zarząd.

— * **Koło Polonistów U. P.** przypomina, że termin nadsyłania prac do „Księgi Pamiątkowej" upływa z dniem 1 lipca r. b. Ewentualnych informacyj udziela listownie prezes Koła kol. Cezary Szulczewski, Poznań, św. Marcin 63. Pod tymże adresem należy nadsyłać prace.

— * **Baczność Sokoli i Sokolice!** W niedzielę 2 czerwca 1929 o godz. 8,15 rano na boisku Sokoła zbiorą się wszystkie drużyny włącznie obojga młodzieży z sztandarami celem udziału w procesji Bożego Ciała.

— * **Samorządy złożyły na okręt handlowy „Pomorze":** Sejmik powiatu grudziądzkiego uchwalił na rok budż. 1929/30 subwencję w sumie 8 474 zł; Korporacje Miejskie w Nowemmieście nad Drwęcą 1 533 zł; Korporacje miejskie w Chełmży 3 893 zł.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **W sprawie notatki o kradzieży w pawilonie łowieckim** otrzymujemy od Zarządu Wlkp. Zw. Myśliwych następujące sprostowanie: Eksponat, o którym mowa, nie doszedł do pawilonu łowieckiego, a znaleziony został na zewnątrz pawilonu leśnictwa, co protokólarnie stwierdzonem zostało, a i również firma dostarczająca dany eksponat, nie jest w posiadaniu pokwitowania z odbioru tegoż. Poza tem dodać należy, że eksponat ten nie był własnością p. nadleśn. Metziga a własnością Wielkopolskiego Związku Myśliwych.

— * **Wyjaśnienie.** P. Zuzanna Cieślakowa z Głównej, ul. Smolna 12, prosi nas o zaznaczenie, że syn jej Józef, zbiegły w swoim czasie z zakładu poprawczego w Szubinie, nie pozostawił u niej rzeczy zabranych z zakładu.

— * **Pijany szofer.** Na ul. Górna Wilda u wylotu ul. Stromej przechodnie zauważyli zupełnie pijanego szofera przy kierownicy taksówki nr. 568. Szofer ten mimo wszystko zamierzał odjechać samochodem, przechodnie jednak nie pozwolili. Gdy nietrzeźwy kierowca w dalszym ciągu stale się upierał i zdradzał tendencję ucieczki z autem, przywołano posterunkowego, który zawezwał szofera do opuszczenia samochodu, a gdy to nie poskutkowało — wyciągnął go przemocą i spisał protokół. Epilog tego zajścia znajdzie się w sądzie. (z)

— * **Określać kierunek jazdy!** Stale jeszcze jesteśmy świadkami licznych nieporozumień w tramwajach. Otóż zdarza się, że pasażer, wykupując bilet, mówi „z przesiadką n p. na dwójkę". Oczywiście, że dla konduktora określenie to nie jest wystarczające i pytać się musi: „czy ku Chwaliszewu, czy odwrotnie?" — Na tem właśnie tle powstają często bardzo niemiłe zatargi, i nawet musi je likwidować policja. Po co sobie oraz innym psuć krew — czy nie wystarczy dać wyraźne określenie? Jest ono konieczne dla konduktora, bowiem musi wiedzieć, jaki ma wystawić bilet. Bez powodu konduktor napewno nie pyta o kierunek podróży. (z)

— * **Z targu.** Dnia 31. b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 5,60—6,00 zł; masła mleczarskiego 6,80—7,20 zł; twarogu 1,20—1.40 zł; 1 mendel jaj 2,20—2,30 zł; 1 litr śmietany 2,80—3,00 zł; 1 litr mleka pełnego 40—42 gr. Mięsa: 1 kg słoniny świeżej 3.80—4,00 zł; słoniny wędzonej 4,00—4.40 zł; wieprzowiny 3.20—4.00 zł; wołowiny 3,00—3.70 zł; cielęciny 3.20—4,00 zł; skopowiny 3.20—3.60 zł; smalcu 4—4.20 zł; mózg cielęcy 1,50 zł. Drób: kaczka 5,00 do 8,00 zł; gęś 9.00—15.00 zł; królik 3.00 do 3.50 zł; kura 4—9 zł; para gołębi 2—3 zł; indyk 10,00—15.00 złotych. perlica 4.50 -5,00 zł; 1 kg szczupaka 5.60 do 6,00 zł; sandacza 5,00—6,00 zł; karasia 3.40—4,00 zł; lina 6,00 zł; leszcza 4—4,40 zł; białych ryb 1.60—2,00 zł; okonia 3,00—3.60 zł; węgorza 6—7 zł; suma 4.00—5.00 zł; 1 kilogram fląder plastug 2.80 złotych. Jarzyny: 1 kg. marchwi 60 —80 groszy; pęczek młodej marchewki 0,50— 1,00 zł; 1 kg ziemniaków 16 groszy; szpinaku 25—30 groszy; buraków 50—60 gr; 1 kg seleru 2,00 złote; 1 kg. brukwi 30 groszy; 1 kilogram modrej kapusty 1,40 złotych; 1 kg bobu 1—1,20 zł; grochu 1 zł; fasoli 1,20 zł: 1 kg jabłek 1.40 do 3,00 zł; 1 kg maku 2,00 zł; litr oleju siemiennego 2,80 zł; litr oleju makowego 3.20 zł. — Główka sałatki świeżej 15 do 25 groszy. Wiśnie suszone kg 3 zł; inne suszone owoce (jabłka, gruszki, śliwki) kg 1.20 do 2.40 zł; pęczek rzodkiewek 30—40 gr; 1 kilogram rabarberu 0,60 zł; 1 kilogram agrestu 2,00 do 2,40 zł; pęczek kalarepy 1 zł; kalafjory 2—3,50 zł; ogórki 2—3.50 zł; 1 kg. szparagów 1—2.20 zł; cebula 1 zł za kg. Grzyby: piestrzenice 1,00—1,20 zł; majówki 1,00—1,20 zł; maślaki 2,00 zł; 1 mendel raków 2 zł. — Targ rybny ożywiony; szczupaków dowieziono mało i to jedynie śnięte. Masło tańsze. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **W czasie zabawy na „Wesołem Miasteczku"** runął w środę po południu ze schodów ruchomych inwalida Janusz Adamski (ul. Św. Wojciecha 17). Upadek był naogół ciężki, toteż poszwankowanym zajęło się pogotowie ratunkowe i przewiozło go do lecznicy miejskiej z powodu kontuzji. (k)

— * **Ofiara zderzenia się samochodów** przy Św. Marcinie narożnik Piekar p. Franciszka Cieślakowa, żona właściciela restauracji dworcowej w Poznaniu, znajduje się w szpitalu SS. Elżbietanek, w stanie naogół ciężkim; jest ona poważnie pokaleczona na głowie, nogach i ucierpia-

Przy rozmaitych niedomogach, naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa** działa przyjemnie i znacznie zmniejsza te dolegliwości często nieraz mała ilość działa już pewnie. Prace lekarzy ginekologów jednogłośnie stwierdzają łagodne działanie wody **Franciszka Józefa,** która nadaje się do delikatnego ustroju kobiecego. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10 644

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Siódmy cud świata".
Aurora: „Pat i Patachon p. t. Kandydaci na tron królewski".
Casino: „Życie i przyszłość kobiety".
Colosseum: „Genjusz to ja!".
Corso: „Nędznicy".
Edison: „Gwiazda wschodu".
Kapitol: „Życie i przyszłość kobiety".
Metropolis: „Siódmy cud świata".
Odeon: „Boska kobieta".
Renaissance: „W huku eksplozji".
Słońce: „Tango miłości".

ła od ogólnego wstrząsu, tak że przez kilka tygodni będzie musiała pozostać w lecznicy. Wypadek wywołał pijany szofer. (k)

— * **Harce samochodów.** W środę po południu najechana została na Kaponierze przez samochód Jadwiga Groesling (Chwaliszewo 26-27). Z powodu poranień na nodze, nieszczęśliwą przewieziono do lecznicy miejskiej. — W czwartek po południu wpadł pod samochód P. Z. nr. 3452 na Górnej Wildzie w pobliżu boiska Warty 16-letni posłaniec Tadeusz Markowski, zamieszkały przy Alejach Marcinkowskiego pod liczbą 13. Poranionego na twarzy chłopca przewieziono do lecznicy miejskiej. (z)

— * **Spłonęła szopa.** Przy Drodze Dębińskiej w składnicach betoniarni miejskiej, zapaliła się w poniedziałek rano szopa z materjałami. Ogień ugaszono dwoma linjami węży przez miejską straż pożarną. Spaliła się szopa i uszkodzone zostały transformatory elektryczne. Przyczyny ognia narazie nie ustalono, przypuszcza się jednak, że powodem było t. zw. nagłe zwarcie przewodów elektrycznych. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęto Frydrycha Kazimierza,** wychowanka zakładu wychowawczego w Cerekwicy, który zbiegł z tego zakładu i dokonał dwóch kradzieży, w firmie „Potestas", ul. Grobla 27 a i u rzeźnika p. Rajewskiego, ul. Grobla 18. (z)

— * **Kradzieże i włamania.** P. Schachtschneider Rudolf, zamieszk. przy ul. Jeżyckiej 34, zgłosił kradzież roślin wart 250 zł. — P. Hajestowi Antoniemu, ul. Wroniecka 13, skradziono rower. — Z placu budowlanego na Zawadach skradziono firmie Hoffman większą ilość drzewa. — Do składnicy owocu przy ul. Mostowej 13, włamali się złodzieje i skradli p. Władysławie Skrzypczakowej z Buku 6 ctr. jabłek, wart. 360 zł. — W Konsulacie Francuskim skradziono p. Czarneckiemu Antoniemu z Waszkowic pow. Wieluń 25 zł. — P. Wrzesińskiemu Sewerynowi skradziono na terenach P. W. K. (teren E) 2 wiadra blaszane i 40 kg lepniku dachowego. — P. Cyngotowi Stanisławowi, skradziono tamże przewody i narzędzia elektryczne wartości 1000 zł. — Na Wesołem Miasteczku skradziono p. Kłosowskiemu Wacławowi, zamieszk. przy ul. Podgórnej nr. 14, z kieszeni portfel z zawartością 1000 zł i 3 weksli na sumę 450 zł. — Na Starym Rynku skradziono p. Guszalskiemu Kazimierzowi z Grudziądza portfel z zawartością 290 zł. (z)

JARMARKI

— * **Rogoźnżo.** Dnia 4 czerwca odbędzie się jarmark na konie i bydło. Spęd trzody chlewnej jest niedozwolony.

— * **Miłosław.** Dnia 5 czerwca odbędzie się jarmark ogólny. Spęd bydła z miejscowości nie objętych zarazą płucną, za wyjątkiem świń, jest nieograniczony.

— * **Sieraków nad Wartą.** Dnia 6-go czerwca odbędzie się jarmark na konie i bydło.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Trzemeszno.** (Gen. Haller gościem grodu Kilińskiego.) Placówka Hallerczyków w Trzemesznie urządza dnia 2 czerwca uroczystość poświęcenia sztandaru, na którą przybywa wódz armji błękitnej, generał broni Józef Haller. Rano o godz. 8,30 nastąpi powitanie błękitnego generała na placu Powstańców; o godz. 9 nabożeństwo i poświęcenie sztandaru, a o godzinie 11 akademja w auli gimnazjum.

— * **Nowy Tomyśl.** (Z Zw. Tow. Powst. i Woj.) W niedzielę dnia 2 czerwca r. b. urządza Okręg 15, obejmujący miejscowości Łomnica. Chrośnica, Lwówek, Nowy Tomyśl, Zgierzykna, Zbąszyń, Stefanowo, Perzyn, Przyprostynia, Związku Towarzystw Powstańców i Wojaków, apel okręgowy w Nowym Tomyślu. W sobotę o godz. 21 capstrzyk, w niedzielę o godz. 5 pobudka, o godz. 6 strzelanie o mistrzostwo okręgu; po nabożeństwie na Rynku apel, defilada itd.; po południu od godziny 14 zawody sportowe, wieczorem zabawa w sali „Kresowianka". (zt)

— * **Rogoźno.** (Z Bractwa Kurkowego.) W tegorocznem strzelaniu zielonoświątecznem zdobył godność króla kurkowego p. Karol Szuster, b cechmistrz piekarski. Pierwszym rycerzem został p. Konstanty Sztuba, mistrz piekarski, drugim p. Oton Tonn, mistrz brukarski.

— * **Oborniki.** (Pożar.) W domu mieszkalnym p. Wiktorji Krupkowej w Noskołowcu powstał w tych dniach pożar, spowodowany ulatnianiem się iskier z komina. Spalił się dach słomiany i sprzęty, umieszczone na strychu, łącznej wartości około 10 000 złotych. (k)

— * **Szamotuły.** (Z Bractwa Kurkowego.) Tradycyjnym zwyczajem odbyło się strzelanie zielonoświąteczne do tarczy królewskiej oraz tarcz medalowych i premjowych. Po 3-dniowej walce o godność króla kurkowego zakończono strzelanie dnia 26. bm. Godność króla kurkowego zdobył mistrz rzeźnicki p. Wincenty Mańczak. Tytuł I. rycerza otrzymał mistrz stolarski p. Bernard Fengler, II rycerzem został mistrz malarski p. Edward Karpiński. Po przemówieniu prezesa p. Czerwińskiego i dokonanej dekoracji króla przystąpiono do rozdania nagród. W końcu zaprosił nowy król członków bractwa oraz gości na wspólną ucztę królewską, która przy dźwiękach doborowej orkiestry przeciągnęła się do świtu. (o)

— * **Czarnków.** (Za kradzież.) W tych dniach aresztowano w Czarnkowie dwie kobiety przy kradzieży w składzie obuwia p. Brunona Jacka i odstawiono je do więzienia sądowego. Są to poznańskie „gwiazdy" z świata złodziejskiego, Marjanna Ulatowska i Agnieszka Lewandowska, które przyjechały dotąd na gościnny występ. (k)

— * **Międzychód.** (Włamanie.) W Łężeczkach włamano się do zabudowań gospodarza Józefa Adamczyka i skradziono garderobę męską i damską, wartości około 500 zł. W wyniku natychmiast zarządzonego pościgu znaleziono skradzione przedmioty ukryte w stogu, sprawcy kradzieży zdołali jednak zbiec niepoznani. (k)

— * **Odolanów.** (Z Bractwa Kurkowego.) W tegorocznem strzelaniu zdobył godność króla kurkowego p. Franciszek Simiński. Pierwszym rycerzem został p. Władysław Namysł, drugim rycerzem p. Kazimierz Namysł. Poza tem strzelano o dwie nagrody, z których pierwszą zdobył p. W. Namysł, drugą p. Kaźmierczak.

— * **Nakło.** (Najechany przez pociąg.) Na torze kolejowym na szosie między Nakłem a Wyrzyskiem, pociąg osobowy, jadący z Gniezna do Nakła, najechał na powózkę majątku Dębowo. Wóz został rozbity woźnica i koń wyszli bez szwanku. Winę ponosi strażnik kolejowy, który nie zamknął na czas zapory kolejowej. (k)

— * **Bydgoszcz.** (Aresztowania.) Pod zarzutem kradzieży kieszonkowych aresztowano w Gdyni i odstawiono do Bydgoszczy 37-letniego Synfa Marchewkę i Władysława Lidbeka, obydwu z Warszawy. — Lidbeka przewieziono do Warszawy. — Za kradzież pieniędzy u p. Marji Grzegorzównej aresztowano 18-letniego Henryka Studzińskiego, bez stałego miejsca zamieszkania.

— (Włamanie.) Przed kilku dniami włamano się do mieszkania p. Bronisława Makowskiego i skradziono garderobę męską, rewolwer, zegarek i bransoletkę, łącznej wartości około 1000 zł. (k)

Ceny najwyższe na masło i mleko

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Poznaniu komunikuje, że najwyższe godziwe ceny za masło i mleko mogą wynosić:

1 kg. masła wyborowego 7,20 zł.
1 kg masła stołowego 6,80 zł.
1 kg. masła wiejskiego 6,40 zł.
1 litr mleka 0,40 zł.
1 litr maślanki 0,22 zł.
1 litr kwaśnego mleka chudego 0,20 zł.

Winni pobierania cen wyższych będą bezwzględnie ścigani o lichwę.

Powyższe obowiązuje od zaraz aż do odwołania.

„Stella" w służbie biednej dziatwy

„Stella" Towarzystwo Kolonij wakacyjnych i stacyj sanitarnych, jak wiadomo, zalicza się do najstarszych zrzeszeń społecznych na tut. terenie. Powstało ono w 1897 roku w celu podtrzymywania i budzenia ducha narodowego za czasów niewoli, urządzania uroczystości narodowych, podobnie jak to czyniły inne organizacje polskie.

Wkrótce jednak założyciele „Stelli" poczęli się zajmować wybitnie polską, biedną i słabowitą dziatwą, rozproszoną po szkołach. Chodziło o to, aby tę dziatwę ratować od wpływów germanizacyjnych. W tym celu postanowiono słabe, wątłe dzieci wysyłać w czasie wakacyj na wieś, gdzieby mogły używać swobody na świeżem powietrzu wśród ożywczych promieni słońca.

Nie łatwe to było zadanie, gdy się zważy, że rząd pruski na każdym kroku śledził działalność wszelkich polskich zrzeszeń, utrudniając, gdzie się tylko dało, pozytywną pod względem narodowym jak i charytatywnym pracę „Stelli". Zarząd „Stelli" jednak usuwał wytrwale pietrzące się przeszkody i umieszczał dziatwę po dworach, dworkach, plebanjach, zagrodach włościańskich itd., a z biegiem czasu zorganizował własne kolonje miejskie, półkolonje, kuracje mleczne i stację sanitarną w Kobylnicy.

Działalność „Stelli" rozrastała się systematycznie — udzielano pomocy co raz to więcej dzieciom. Daremne były szykany krzyżackie, idea „Stelli" krzewiła się i rosła w potęgę. W okresie wielkiej wojny „Stella" natrafiała stale na liczne przeszkody, nie mogąc należycie rozwinąć swego planu pracy. Ale po wielkich udrękach zaświtała jutrzenka swobody — po odzyskaniu wolności lepsza i dla „Stelli" nastała era, żywszem tempem biło poczucie patrjotyzmu choć warunki bytowania ze względu na długoletnią wojnę były nader trudne. Mimo wszystko umożliwiono licznej wynędzniałej, słabej dziatwie pobyt w kolonjach itp.

W roku 1923 „Stella" mogła wysłać około 4 tys. dzieci. Rok później dzięki paniom ziemiankom podwyższono liczbę kolonij zbiorowych do 7 tys. Na skutek zabiegów skarbnika p. B. Ziętkiewicza nabyto osadę w Gruszczynie 68 morgową. W r. 1925 jeszcze więcej rozszerzyła się działalność „Stelli", a to dzięki życzliwości Kuratorjum Okr. Szkol. i miastu. Na prowincji uzyskano w czasie wakacyj gmachy seminaryjne, w których utworzono kolonje, a magistrat częściowo finansował zamierzania instytucji. „Stella" już teraz z roku na rok rozrasta się szybko — zakres działania się rozszerza — coraz więcej dziatwy korzysta z dobrodziejstw. Wszystkie władze rządowe i samorządowe, instytucje społeczne z wielką życzliwością popierają „Stellę". Dziś posiada instytucja kolonje lecznicze w Gdyni, Inowrocławiu, wypoczynkowe w Kobylnicy, Międzychodzie, Buku, Dobrojewie, Gostyniu, Gorazdowie, Kościanie, Mielżynie, Żerkowie, Słomowie, Strzelnie, Szamotułach, Zielęcinie i Żninie. „Stella" nie nabrałaby tej powagi, znaczenia i zrozumienia, gdyby nie jej założyciele i bojownicy szlachetnej idei śp. W. Jerzykiewicz, śp. J. Suchowiak, prof. Gantkowski, Bol. Ziętkiewicz, dr. Dembiński, dyr. J. Winiewicz itd. W dowód uznania zasług „Stella" mianowała wielu członkami honorowymi. (z)

Epilog ofiary lekkomyślności

Nienaturalna szybość wzbogacenia się, żądza użycia bez wysiłku — dały impuls wielu ludziom do szukania szczęścia na drodze nieuczciwej. Po co męczyć się i pracować w pocie czoła — kiedy przy pomocy tupetu i czelności, można wypłynąć na pełne morze bogactwa i z czasem osiągnąć nawet ludzkiego szacunku. Tadeusz Nowicki, kupiec z zawodu, z początku pracował jak przystało na człowieka uczciwego. Kiedy jednak życie stawało się trudniejsze, rzucił się w wir oszukańczych manipulacyj do czego wciągnął nawet swą żonę Kazimierę.

W krytycznych momentach zastawiał fortepian żony przedtem już sprzedany, to znów pobierał kaucje od całego szeregu ludzi, szukających pracy. Przyrzekał zatrudniać ich w swem własnem przedsiębiorstwie, którego w istocie nie posiadał.

W ten sposób ukrzywdził ludzi na około 5.500 zł oraz 35 dolarów. Nieczyste sprawki wyszły na jaw i Nowickiego wraz z żoną pociągnięto do odpowiedzialności karnej. Żona Nowickiego ze względu na zły stan zdrowia, na rozprawę sądową nie przybyła, wobec czego rozważano tylko sprawę męża. Tłumaczył się tem, że poczynił u ludzi składających u niego kaucję, różne zastrzeżenia — do dalszych przestępstw przyznał się, lecz mniemał, iż to nie są przestępstwa. Sąd na opowiadania te wielkiej wagi nie kładł i zasądził Nowickiego za oszustwo na pół roku więzienia, przy czem częściowo karę na mocy amnestji zredukowano. (z)

Z życia Towarzystw

Z Tow. Uczestników Powstania Dzielnica Łazarz — Górczyn. W przepełnionej sali Kasyna Obywatelskiego odbyło się roczne walne zebranie. Po załatwieniu spraw bieżących prezes Binkowski ogłosił uchwałę zarządu o zamianowaniu ks. proboszcza Józefa Gorgolewskiego członkiem honorowym. Zebrani przyjęli uchwałę z wielkim aplauzem. Na przewodniczącego zebrania walnego powołany został jednogłośnie p. pułkownik Piekucki, do pióra druh Marjanowski. Ustępujący zarząd wygłosił sprawozdania z ubiegłego roku, z których wynika, że organizacja rozwija się pomyślnie.

Po udzieleniu zarządowi pokwitowania przystąpiono do wyboru nowego zarządu, którego skład jest następujący: Binkowski Czesław prezes, Działoszyk Franciszek zast. prezesa, Koswenda Adam sekretarz, Marjanowski Bolesław, zast. sekretarza, Balbierz Jakób skarbnik, Andrzejewski Leon komendant, Chwirot Marcin zastępca komendanta, Majewski Kazimierz i Bękowski Tomasz, ławnicy.

Po ukonstytuowaniu się zarządu marszałek zebrania, p. pułkownik Piekucki, oddał władzę w ręce nowego prezesa, druha Binkowskiego, (dzierży to stanowisko już piąty rok z rzędu) — który gorąco zaapelował do zebranych, aby dążności zarządu popierali — dla dobra Ojczyzny.

Bezpłatnie

otrzymują czytelnicy pisma naszego tygodniowy dodatek

„Ilustrację Poznańską".

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś operetka „Bal w operze". W sobotę 1 czerwca wspaniale wystawiony balet - opera Nowowiejskiego „Tatry" z udziałem całego zespołu baletowego z pp. Grabowską i Jedyńską na czele oraz z pp. Majchrzakówną, Klichowskim, Romanowiczem i Sendeckim, kapelmistrz p. Tyllia. W niedzielę operetka Nedbala „Polska krew" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Mierzejewski. W III akcie dożynki nader efektownie wykonane przez zespół baletowy. W poniedziałek „Księżniczka dolarów" z pp. Fedyczkowską, Fontanówną, Bratkiewiczem, Gruszczyńskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Mierzejewski.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś raz jeszcze arcykomiczna komedja M. Hemara „Dwaj panowie B.", na której publiczność zaśmiewa się do łez. Jutro premjera najnowszej komedji Adama Grzymały - Siedleckiego „Maman do wzięcia", która będzie premjerą dla całej Polski, nie była bowiem dotąd grana na żadnej scenie; premjera ze względu na nazwisko autora budzi wśród bywalców teatralnych zrozumiałe zainteresowanie. Akt III dzieje się w pociągu Warszawa — Kowel, nad wyraz efektownie rozwiązany dekoracyjnie przez p. Jarockiego. Reżyserja p. Młodziejowskiej. Ostatnie próby prowadzi autor, który obecny będzie i na premjerze.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś znakomita komedja St. Krzywoszewskiego p. t. „Edukacja Bronki", ciesząca się ogromnem powodzeniem. W roli tytułowej p. H. Cieszkowska; w innych rolach głównych pp. Czarnecka, Kowalikówna, Balcerzak, Brodzikowski, Bystrzyński, Ilcewicz i Szarski. Jutro pyszna farsa p. t. „Cnotliwy don Juan" z p. Chmurkowskim w roli tytułowej. Komedja ta, zawierająca dużo przezabawnych sytuacyj okraszona jest beztroskim humorem. W niedzielę „Moralność pani Dulskiej".

Już w sobotę, 1 czerwca, rozpoczyna występy w teatrze „METROPOLIS" wielka rewja stołeczna. Inauguracyjny program p. t. „SZOFER do METROPOLIS"

Udział przyjmą czołowe siły teatru „Morskie Oko" i „Qui Pro Quo", na czele niezrównana ZULA POGORZELSKA, niekoronowana królowa polskiej revue, świetny humorysta LEON WYRWICZ, FRYDERYK JAROSY, MARJA BALCERKIEWICZÓWNA, JERZY BOROŃSKI, słynna pieśniarka ALEKSJA, MUSZKA ZELSKA i szereg innych. Sensacją rewji będzie udział słynnej tancerki ZIZI HALAMA, która wystąpi wespół ze swym partnerem w poemacie tanecznym „ZŁOTA PANTERA". W rewji wystąpi Wielki BALET z 12 urodziwych girls. Zaznaczamy z naciskiem, że wielka rewja „METROPOLIS" dawać będzie codziennie **2 przedstawienia: pierwsze o godzinie 7,30 — drugie o godz. 10 wiecz.** Bilety na wszystkie przedstawienia są do nabycia wcześniej w składzie cygar Szrejbrowskiego, Gwarna 20 — Telefon 56-38.

zw 16 619

Teatr Wielki

DZIŚ — „Bal w operze" — operetka Heubergera.

Sobota, 1. 6. „Tatry" — balet-opera Nowowiejskiego.

Niedziela, 2. 6. „Polska krew" — operetka Nedbala.

Poniedziałek, 3. 6. „Księżniczka dolarów", operetka Falla.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczonym nie będzie.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Dwaj panowie B".

Sobota, 1. 6. „Maman do wzięcia" — (Premjera.

Niedziela, 2. 6. „Maman do wzięcia".

Poniedziałek, 3. 6. „Maman do wzięcia".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Edukacja Bronki".

Sobota, 1. 6. „Cnotliwy don Juan".

Niedziela, 2. 6. „Moralność pani Dulskiej".

Poniedziałek, 3. 6. — „Moralność pani Dulskiej".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z ŚWIĄTECZNYCH DNI KSIĄŻKI POLSKIEJ

Rozpoczęte wczoraj Zjazdy Bibljotekarzy i Bibljofilów Polskich obradują dzisiaj w dalszym ciągu, o czem zdajemy sprawę na innem miejscu w bieżącej kronice wystawowej, rezerwując sobie syntetyczne omówienie wyników, jakie przyniosą. Poniżej znajdą czytelnicy sprawozdanie z otwartej dzisiaj Wystawy druków, opraw i exlibrisów, oraz ks. dr. Majkowskiego, dyrektora naszego Archiwum Djecezjalnego, przyczynek do dziejów książki w Polsce, omówiony przez p. dr. M. Wojciechowską.

NA WYSTAWIE DRUKÓW OPRAW I EXLIBRISÓW

Dzisiaj, z okazji stuletniego święta Bibljoteki Raczyńskich po uroczystości jubileuszowej dyrektora Bederskiego, długoletniego jej kierownika, otwarto wystawę przygotowaną przez poznański komitet urządzający zjazdy bibljotekarzy i bibljofilów. Wystawa umieszczona w czterech ubikacjach gmachu stuletniej książnicy obejmuje stare druki, stare oprawy poznańskie i wielkopolskie, a oprócz tego exlibrisy z całej Polski.

Na stołach, w oszklonych gablotkach porozkładano druki. Pysznią się kartami tytułowemi twory oficyn Kościana i Kalisza; osobną gablotkę zajmują śliczne druki leszneńskie wśród których zwraca uwagę „Archelia, to iest Nauka y Informatia o Strzelbie" z r. 1643 z wspaniałemi ilustracjami i Samuela ze Skrzypny Twardowskiego utwór na cześć Władysława IV. Dalej widzimy druki z Rawicza, Szamotuł, Szlinchtingowej i Wschowy; brak niestety Grodziska z powodu trudności w uzyskaniu egzemplarzy druków, brak ten jednak wynagradzają częściowo poznańskie druki Neringa, który później drukował w Grodzisku. Rozpoczyna się nim przegląd poznańskich oficyn, z któremi produkcja prowincjalna nie mogła się mierzyć. Po Neringu zkolei przebiegamy oczyma po drukach trzech pokoleń Wolrabów, Rossowskiego, Regulusa i ks. Laktańskiego, który swoją oficynę ofiarował Akademji Lubrańskiego; pod firmą Akademji wytłoczono moc ksiąg, dwie gabloty ilustrują tę produkcję, konkurującą z bogatym dorobkiem drukarni jezuickiej, zdobiącej swoje wydawnictwa ładnemi miedziorytami; wśród nich zaciekawia wizerunek komety drugiej połowy 17 wieku. Osobno umieszczone są druki Edwarda Raczyńskiego, dzieła własne, z dominującym wspaniałym foljantem: Dziennik podróży po Turcji i dzieła wydane jego sumptem, między niemi z dzieł Krasińskiego jedynie wydrukowany tom I.

Bogato przedstawia się wystawa opraw. W sali z drukami Raczyńskiego osobna gablota mieści oprawy królów polskich, z superexlibrisami, a mianowicie Zygmunta Augusta, Augusta III, Stanisława Augusta i Marji Leszczyńskiej. Dalej przechodzimy obok czcigodnych ksiąg biskupów poznańskich z XVI wieku, wreszcie oglądamy poznańskie akta radzieckie z herbem miasta jako superexlibrisem. W środkowej salce znowuż oprawy z XVI stulecia i dwie jeszcze starsze z drugiej połowy XV wieku, które wykonał i zdobił sam ich właściciel, kanonik poznański Mikołaj z Kościana. Obok XV-wieczne księgi dr. P. Wedelickiego z Obornik i ciekawa oprawa zarządcy salin królewskich z pocz. XVI wieku Andrzeja z Kościelca, półmiękka, z naszywanemi zapomocą cienkich pasków pergaminowych rzemieniami z jego herbem jako superexlibrisem. W trzeciej sali niemniej ciekawe okazy. Oglądamy najpierw gablotę z księgami arcybiskupów gnieźn. Boryszewskiego, dalej Krzyckiego z jednym z najstarszych polskich exlibrisów i 18-wieczne Wacława Leszczyńskiego i Teodora Potockiego. Dwie duże gabloty zajmuje piękny zbiór rodziny Izdbieńskich, zapoczątkowany przez biskupa Izdbieńskiego († 1549), który przeszedł zkolei w ręce Marc. Izdbieńskiego († 1594) archidiakona poznańskiego, wreszcie stał się własnością sędziego kaliskiego Jana z Ruśca Izdbieńskiego, a ten, w r. 1606, legował wzbogaconą kolekcję bernardynom w Kazimierzu Biskupim. Kilka jeszcze rodzin wielkopolskich reprezentują dalsze oprawy; widzimy nazwisko Jakóba Brzeźnickiego kan. pozn. (XVI w.), Andrzeja Dzierżanowskiego opata wągrowieckiego, Michała Raczyńskiego i Garczyńskiego, obu wojewodów poznańskich w XVIII wieku i z tego samego czasu księgi Jana Krzysztoporskiego, kasztelana wieluńskiego i in.; obok oprawa poznańska nieznanego duchownego - właściciela, malowana ręcznie, co było wyjątkiem w XVIII wieku.

Do czwartego pokoju za salą z drukami Raczyńskich zawrócić musimy chcąc obejrzeć exlibrisy. Na pierwszem miejscu znowuż pamiątki królewskie z Exlibrisem Jana Kazimierza na czele. Z XVII wieku zwracają uwagę trzy exlibrisy arcybiskupa Wydżgi, z czego dwa rysowane na papierze okopconym nad świecą. Z XVIII wieku najobficiej reprezentowanego wśród innych widzimy nazwiska Lubomirskich, Sapiehów, Radziwiłłów, Czapskich, Daniela Chodowieckiego, Platerów, Wielopolskich i t. d., wreszcie zwracają uwagę liczne znaki książkowe bibljotek klasztornych i wybitnych obywateli m. Gdańska, wśród nich K. B. Lengnicha, autora dzieł o prawie polskiem i gdańskiem.

Warto zwiedzić wystawę, na którą wstęp dla wszystkich bezpłatny.

KRÓLEWSKI BIBLJOFIL I JEGO KSIĘGI U NAS

W ostatnich latach daje się zauważyć silne zainteresowanie sławną w swoim czasie bibljoteką króla Zygmunta Augusta. Jednym z jego wyrazów jest praca ks. Edmunda Majkowskiego, dyrektora Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu*), traktująca o książkach królewskich przechowywanych w bibljotece archidiecezjalnej. Jest ich tam aż 47, a więc pokaźna ilość egzemplarzy. Autor z fragmetarycznych wiadomości źródłowych przekonująco odtwarza dzieje tych egzemplarzy od chwili opuszczenia królewskiej bibljoteki, którą — jak wiadomo — przekazał Zygmunt August Annie Jagiellonce. Królowa pozwoliła zapewne wybrać sobie niektóre księgi swemu teologowi ks. Janowi Kochlerowi - Barskiemu, a ten wraz z braćmi Andrzejem, sekretarzem królewskim i Maciejem doktorem medycyny utworzywszy w rodzinnem mieście Śremie kolegjum Mansjonarzy przy kościele parafjalnym, wyposażył je m. in. swoją i braterską bibljoteką. W ciągu 18-go w. przekazał magistrat śremski kilkadziesiąt dzieł, m. in. i voluminy królewskie gimnazjum św. Marji Magdaleny w Poznaniu i tam leżały prawdopodobnie do r. 1850, w którym reorganizowano bibliotekę gimnazjalną, przekazując księgi teologiczne Seminarjum Duchownemu w Poznaniu. Stamtąd, będąc już pod troskliwą opieką autora przeszły wprost do dzisiejszego miejsca przechowania.

Autor podaje ciekawe wiadomości z ksiąg śremskich, udowadniające identyczność ks. Jana Cochlera z ks. Janem Barskim, których jeszcze biskup Łętowski uważał za dwie osoby. Niezmiernie też ciekawem jest spostrzeżenie autora, który zwrócił uwagę na nalepione karteczki z cyframi znajdujące się na każdym z 47 voluminów, a nie odpowiadające odnalezionemu również przez autora inwentarzowi bibljoteki Mansjonarzy; z wielką słusznością więc poczytuje je za sygnatury bibljoteki królewskiej, co może oddać duże usługi przy rekonstrukcji całej bibljoteki Zygmunta Augusta. Pracę, będącą cennym przyczynkiem do historji kultury 16-go wieku uzupełniają bogate przypisy źródłowe, wyczerpujący opis 47 voluminów, tablicowe zestawienie wszystkich danych o nich i reprodukcje superexlibrisów i radeł introligatorskich na oprawach królewskich.

Dr. M. Wojciechowska.

*) Materjały do dziejów bibljoteki Zygmunta Augusta, książki Zygmunta Augusta przechowywane w bibljotece archidjecezjalnej w Poznaniu, zebrał ks. Edmund Majkowski, Poznań Towarzystwo Bibljofilów 1928.

KSIĄŻKI NADESŁANE

S. Banach, W. Sierpiński, W Stożek: „Arytmetyka i geometrja" dla klasy i szkół średnich. Wydawnictwo Zakładu Ossolińskich. Lwów 1929.

Zygmunt Chwiałkowski: Algebra z licznemi zadaniami podręcznik na klasę IV. — Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie.

DOKOŁA P. W. K.

PO ŚWIĘTACH I PRZED NIEMI

Ostatnim wielkim koncertem muzyki polskiej z udziałem Grzegorza Fitelberga i Pawła Kochańskiego zakończył się Festival Muzyki Polskiej, zorganizowany ex re wszechsłowiańskiego Zjazdu Śpiewaków, a skupiający na sobie uwagę muzykalnego Poznania. Poświęcimy obszerniejsze uwagi temu wspaniałemu cyklowi produkcji orkiestralnych, solowych i choralnych. Był to jedyny w swoim rodzaju przegląd twórczości polskiej, w ostatnich latach dziesięciu nie mający przykładu, a powiódł się naogół zupełnie, mimo, że z tak ogromnem przedsięwzięciem wiążą się nieuniknione przeszkody organizacyjne, nieraz trudne do przezwyciężenia w zupełności.

Szkoda, że frekwencja nie była na ogół tak wydatną, jak można było oczekiwać. Złożyły się na to różne przyczyny: w części pewne podenerwowanie wystawą i rozproszenie uwagi na mnóstwo różnych atrakcyj, w części i piękna pogoda, która odciągała publiczność od sal zamkniętych (co się odbiło także na frekwencji w naszych teatrach), w części wreszcie odzwyczajenie się Poznania od produkcyj symfonicznych, do czego przyjdzie jeszcze powrócić, chociażby po to, aby wyciągnąć naukę na przyszłość.

ZJAZD NUMIZMATYKÓW POLSKICH

Najbliższymi gośćmi, których możemy oczekiwać na Wystawie, są numizmatycy polscy, którzy odbędą w Poznaniu swój drugi Zjazd. Rozpoczyna się on w poniedziałek i potrwa przez wtorek. Program przedstawia się jak następuje:

Poniedziałek, 3 czerwca:

Godz. 10: Uniwersytet Poznański-Collegium Minus (Wały Wazów)-sala im. Augusta Cieszkowskiego (I ptr., nr. 22). Otwarcie Zjazdu. Wybór Prezydjum. Przemówienia powitalne. Referat Prof. Dr. Zygmunta Zakrzewskiego z Poznania: Rozwój numizmatyki polskiej w ostatnim dziesięcioleciu.

Godz. 12,30: W salonach p. Marjana Frankiewicza (plac Bernardyński 1, I. ptr.). Otwarcie Wystawy Numizmatycznej.

Godz. 16: Uniw. Poznański-Coll. Minus (sala, jak wyżej). Referaty: Dr. Adam Solecki, Warszawa: Organizacja pracy numizmatycznej w Polsce. Rudolf Mękicki, Lwów: System katalogowania zbiorów numizmatycznych. Prof. Dr. Zygmunt Zakrzewski, Poznań: Mennictwo polskie za Bolesława Chrobrego. Prof. Dr. Karol Rzyski, Poznań: Proces przeciwko fałszerzom pieniędzy w Poznaniu w r. 1582.

Godz. 20: W salonach Prof. Dr. Zygmunta Zakrzewskiego (Wały Wazów 15, parter). Zebranie towarzyskie.

Wtorek, dnia 4 czerwca: Godz. 9,30: Uniw. Poznański-Coll. Minus (sala, jak wyżej). Referaty: Rudolf Mękicki, Lwów: Mennica Lwowska w latach 1656 do 1658. Prof. Dr. Adam Wrzosek, Poznań: Lekarze polscy na medalach i plakietach. Dyr. Jan Aleksandrowicz, Warszawa: Mennica Państwowa, jej rola i zadania. Dr. Władysław Terlecki, Warszawa: Mennica Państwowa a numizmatyka. Dr. Adam Solecki, Warszawa: Feljeton o numizmatyce w Warszawie.

Uchwalenie wniosków i zamknięcie Zjazdu.

Sekretarjat II Zjazdu Numizmatyków Polskich znajduje się w Uniw. Poznańskim, Collegium Minus, salka 21 (Seminarjum Numizmatyczne).

Polski Scylurus w Teatrze Szkolnym. Bakałarz z Pilzna Jan Jurkowski wydał w 1604 r, „Trajedję" z myślą o młodzieży. Chciał jej przypomnieć nie tylko statecznego Scylurusa, ale i Herkulesa, Parysa i Diogenesa, a więc dzielnego żołnierza, lekkomyślnego młodzieńca, wiodącego do zguby Rzeczpospolitą i mądrego obywatela, zaprzańca nauki, próbującego zło pieniące się wyrwać z korzeniami i młodzież do dobrego nakłonić. Jurkowskiemu szło o bohaterstwo i zdrowie, o piękno ducha naszej młodzieży. Słuchano niegdyś jego moralitetu z uwagą, potakując grającym „Trajedję" żakom. Teraz prof. A. E. Balicki z Krakowa moralitet Jurkowskiego odświeżył, w nową przybrał sukienkę, muzyką M. Świeżyńskiego wzbogacił i baletem i intermedjami urozmaicił. W ten sposób powstało barwne i ciekawe widowisko, które zademonstrowała młodzież krakowska w Teatrze Szkolnym na P. W. K. 30. i 31. b. m.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Warszawskie Towarzystwo Naukowe. Wydział II (nauk historycznych społecznych i filozoficznych) odbył posiedzenie naukowe. P. Jadwiga Zanowa przedstawiła pierwszą część swej pracy pt. „Stanisław Grabowski, minister oświecenia Królestwa Polskiego. Początki reakcji w Polsce.

Polskie Tow. Filologiczne. Koło krakowskie odbyło posiedzenie naukowe z odczytem prof. dr. Antoniego Karwińskiego pt. „Monumentalne budowle wodne u starożytnych Greków. Epoka archaiczna, Enneakrunos i Samos".

LITERATURA

Straż Piśmiennictwa Polskiego. Z Warszawy piszą nam: Związek literatów noszący nazwę Straż Piśmiennictwa Polskiego, obrał nowe prezydjum. W skład jego wchodzą: Wacław Sieroszewski — prezes, Wacław Berent — wiceprezes, Juljusz Kaden Bandrowski i Ferdynand Goetel — sekretarze. Ponieważ zmarł jeden z członków Straży, śp. Antoni Lange, powołano na jego miejsce Władysława Orkana.

MUZYKA

Z koncertów warszawskich. Drogą powrotną z poznańskiego zjazdu Śpiewaczego wystąpił w Warszawie znakomity chór czeski „Hlohol" pod dyrekcją Jaromira Herle'go i wykonał utwory na chór męski, żeński i mieszany Foerstera, Dworzaka, Smetany, Nowaka, Armana, Suka Krzizki, Krziżkowskiego i Fibicha.

W sali Filharmonji wystąpił po dłuższej przerwie ceniony pianista prof. Józef Turczyński. Recital jego obejmował utwory Chopina i szereg kompozycyj nowoczesnych Castelnnovo — Tadesca, Albeniza, Dohnangiego i inne. (z)

„Scala" medjolańska w Wiedniu. Prasa wiedeńska pełna jest entuzjastycznych sprawozdań z dwóch przedstawień operowych zespołu medjolańskiej „Scali", który zjechał do Wiednia w komplecie z orkiestrą, chórem i solistami, razem w liczbie 400 osób. Gościna włoska wywołała zrozumiały entuzjazm i przypisuje się jej doniosłe znaczenie polityczne w kierunku zbliżenia austrjacko-włoskiego. „Scala" odegrała „Falstaffa" Verdi'ego i Donizeti'ego „Łucję z Lammermooru". Dyrygował sam Toscanini, w partjach głównych wystąpili: Toti Dal Monte (sopran) i Aurelian Pertile (tenor). (z)

TEATR

50 lat aktorstwa Zofji Czaplińskiej. Z Warszawy piszą nam: P. Zofja Czaplińska, świetna ongi „liryczna", dzisiaj „charakterystyczna", obchodzi wkrótce 50-lecie swej pracy scenicznej. Jubilatka odegra swoją słynną babunię w „Ładnej historji" Flersa i Caillaveta. P. Czaplińska jest obecnie artystką teatrów szyfmanowskich. Dla urządzenia jubileuszu utworzył się obszerny komitet, złożony z artystów i przedstawicieli sfer kulturalnych. (tw)

OCHRONA ZABYTKÓW

Początek inwentaryzacji zabytków Rzeczypospolitej Polskiej. Z dniem 15-go czerwca wyrusza pierwsza ekspedycja naukowa, mająca na celu przeprowadzenie inwentaryzacji architektury i zabytków sztuki w województwie wileńskiem. Praca rozpocznie się od północnych krańców Rzeczypospolitej, tj. od powiatu bracławskiego. W skład ekspedycji wchodzą historycy sztuki, pracujący w departamencie Sztuki i Zabytków Min. W. R. i O. P. oraz rzesza fotografów i architektów - techników. Tem samem daje się początek tej wielkiej pracy, której brak dotkliwie dawał się we znaki pracownikom w dziedzinie historji Sztuki w Polsce. (g. ch.)

KRAJOZNAWSTWO

Ochrona moreny nad Morskiem Okiem. Nad Morskiem Okiem w Tatrach istnieje osobliwość geologiczna w postaci t. zw. „moreny". Jest to wysoki na kilka metrów wał kamienny, usypany przez ustępujący z gór lodowiec, który istniał w Tatrach w epoce dyluwjalnej. Na morenie tej zbudowało Towarzystwo Tatrzańskie schronisko, obok zaś ustawił swe szkaradne zabudowania prywatny przedsiębiorca, Bury. Aby morena się nie zniszczyła, zasadzono na niej dużo kosodrzewiny i innych utrwalających roślin, — ochranianych płotkami przed zniszczeniem. Po paru latach ogrodzenia moreny, płotki prawie że zniknęły pod bujną roślinnością; należy jeszcze zasadzić parę krzaków kosodrzewiny i utrwalić pewne obrywające się płaty moreny. (J. M.)

PISMA NADESŁANE

„Nowiny Psychjatryczne" kwartalnik pod redakcją Aleksandra Piotrowskiego; rok VI kwart. I — II. Treść: Prof. R. Radziwiłłowicz: Projekt rozporządzenia o opiece nad osobami psychicznie choremi; — Dr. Z. Szymański: Z psychologji twórczości i natchnień; — Dr. St. Hiegier: Ogólne podstawy freudyzmu w świetle krytyki.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Herbatka dla rodaków z Ameryki

W środę wieczorem odbyła się na sali restauracji „Belweder" z inicjatywy tutejszych organizacyj kobiecych herbatka dla gości naszych miłych zza oceanu, członków wycieczki zbiorowej na P. W. K. wielkiej organizacji Zjednoczenia Polskiego Rzymsko-Katolickiego z siedzibą w Chicago.

Do rodaków naszych z Ameryki przemówił w podniosłych słowach ks. Cieszyński. Odpowiedział bardzo patrjotycznie i pełen zapału prezes Zjednoczenia p. Kaźmierczak, który, chociaż już tam rodzony, swobodnie włada polszczyzną i szczególnie ściśle czuje się związany z Poznaniem, gdzie się rodził jego ojciec. Do rodaczek z Ameryki przemówiła serdecznie i gorąco p. Stanisławowa Rzepecka, poczem p. Marja Wdowicka z „Ogniska Polek" deklamowała z przejęciem Deotymy „Pochód duchów na Jasnej Górze".

Wśród miłej, serdecznej atmosfery gawędzono, aż przyszła chwila rozejścia się.

Wycieczka Zjednoczenia Polskiego Rzymsko - Katolickiego opuszcza Poznań dziś wieczorem, udając się do Częstochowy.

Poseł Czechosłowacji o wystawie

Poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Republiki Czeskosłowackiej, dr. Wacław Girsa, zobrazował swe wrażenia z P. W. K. wobec przedstawiciela Polskiej Ag. Publicystycznej w następujący sposób:

— Na wstępie muszę zaznaczyć, że stosunek mój do P. W. K. jest zapewne nieco inny, aniżeli reszty korpusu dyplomatycznego, gdyż wyjazd mój na P. W. K. był wogóle pierwszą podróżą do Poznania i dlatego trudno mi odłączyć wystawę od całokształtu terenu, na którym się ona odbywa. Już w drodze do Poznania z wielką ciekawością oglądałem żyzne pola wielkopolskie i ich uprawę. Wszędzie uderzyła mnie wielka praca, porządek i energja, z jaką praca jest wykonywana. Odnosi się to zarówno do administracji państwowej, jak i samorządowej.

— Sama Wystawa jest niezaprzeczenie piękna, bo trzeźwa, rzeczowa i niezwykle bogata w eksponaty, szczególnie w dziedzinie statystycznej. Nigdzie nie zauważyłem prób ani starań przypodobania się tanim kosztem, jak to się zwykło zdarzać na wystawach, które są często obliczone jedynie na zabawę. Wystawa ma charakter bardzo poważny, widać, że inicjatorzy jej i kierownicy są dobrymi gospodarzami, którzy nie umieją marnować wysiłków na drobnostki.

— Większość korpusu dyplomatycznego bawiła na P. W. K. przez przeciąg dwóch dni, przyczem dzień pierwszy, nawiasem mówiąc, bardzo chłodny i słotny, poświęcony był niemal wyłącznie reprezentacji. Chcąc zorjentować się w szczegółach, pozostałem w Poznaniu dłużej, prawie tydzień. Z Poznania wyjechałem samochodem do Gdyni i Gdańska, i miałem sposobność przekonać się, jak w praktyce wygląda praca rolników polskich, reprezentowana na wydziale rolniczym Wystawy. Muszę stwierdzić, że poziom gospodarki rolnej w tych częściach kraju, przez które przejeżdżałem, jest istotnie bardzo wysoki.

— Wracając do samej Wystawy, jest ona niezwykle jednolita pod względem estetyczno - architektonicznym. Miałem sposobność obejrzeć niemal wszystkie pawilony i nie spotkałem ani jednego, którego struktura robiłaby wrażenie niesmaczne. Wystawa oznacza się estetyką prostą, nie szukającą efektów nadzwyczajnych, dzięki czemu wrażenie jest bardzo dobre. Na specjalne podkreślenie zasługuje fakt, że szereg budynków wzniesiono, jako budynki trwałe, przeznaczone a priori dla pewnych stałych celów. Mam tu na myśli pawilon sztuk pięknych, w którym później mieścić się będzie studjum anatomiczne Uniwersytetu. Do podniesienia estetycznego wyglądu Wystawy przyczynia się panujący wszędzie wzorowy porządek, świetne chodniki i drogi, wielka ilość kwiatów i gazonów.

— Poza eksponatami najcenniejszą chyba strona Wystawy — kto wie, czy nie cenniejszą od samych eksponatów — jest część naukowa. Modele dróg, portów, komunikacji wodnej, najrozmaitsze grafikony, ułożone z punktu widzenia statystycznego, dają niezwykle bogaty materjał inżynierowi, nauczycielowi, przemysłowcowi i rolnikowi.

— Z poszczególnych pawilonów imponuje wzorowym porządkiem pawilon państwowy. Obok niego na wyróżnienie zasługuje pawilon sztuki, pomyślany i urządzony tak wzorowo, że każdy, kto się interesuje stanem i rozwojem sztuki polskiej, ma doskonały, przejrzysty i jasny obraz. Bardzo ciekawy i wszechstronny jest również pawilon „Polska zagranicą". Oczywiście, zainteresowała mnie w tym pawilonie najbardziej część, poświęcona życiu Polaków w Czechosłowacji. Muszę przyznać, że po pół godzinie można sobie na podstawie zgromadzonego tam materjału wyrobić doskonały pogląd, jak się u nas kształcą Polacy i jak żyją. Na specjalne wyróżnienie zasługują tu bardzo piękne wydawnictwa polskich podręczników szkolnych, tłoczone w drukarniach państwowych w Pradze.

— Sukces Wystawy, jeżeli chodzi o jej wartość wewnętrzną — jest niezaprzeczony. W Czechosłowacji zainteresowanie Wystawą jest wielkie; zwiedziło ją już kilka wycieczek czeskosłowackich, liczących po kilkaset osób, zapowiedziane jest przybycie dalszych, w związku z szeregiem rozmaitych zjazdów, złotów itd.

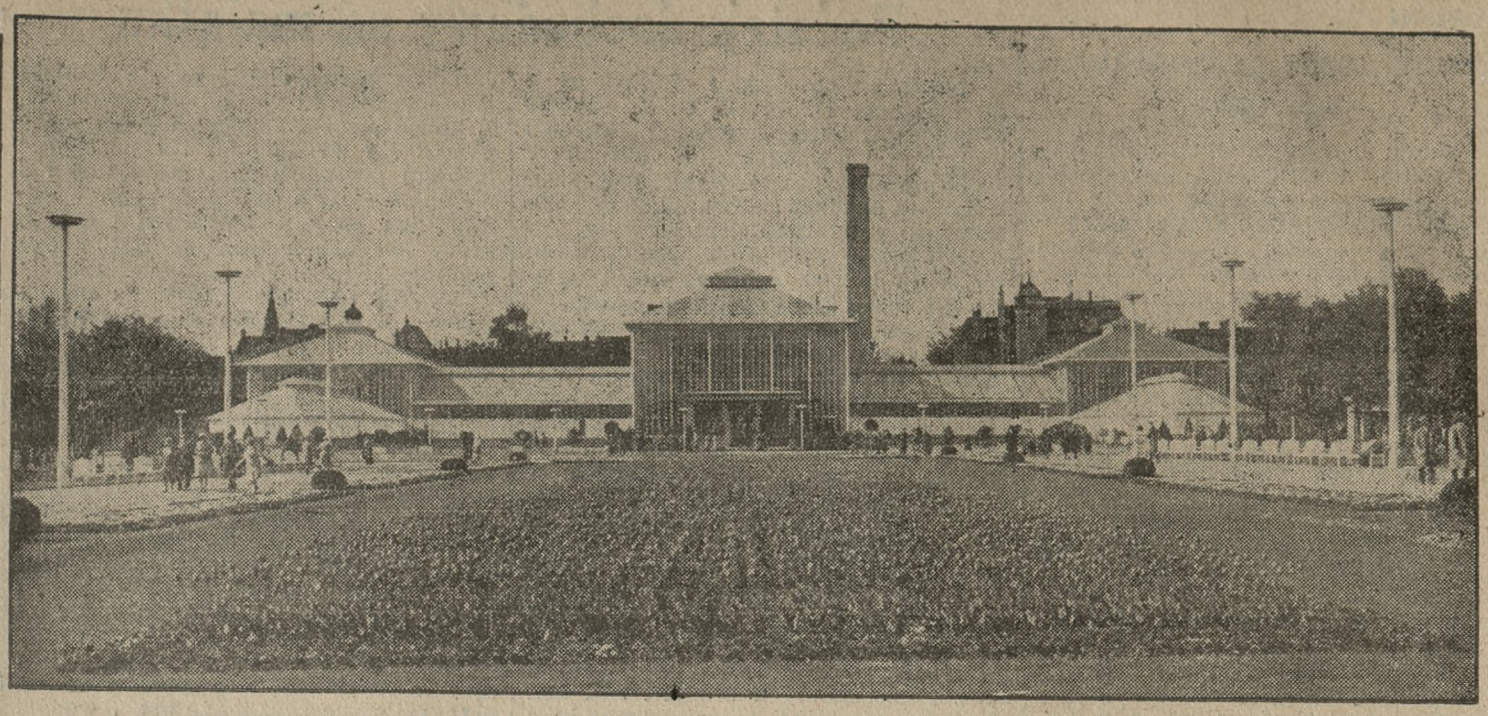

Morze tulipanow przed nową palmiarnią w parku Wilsona.

Opinja Polaków z Ameryki

Opuszczający dzisiaj Poznań członkowie „Zjednoczenia Polskiego Rzymsko-Katolickiego", nasi rodacy z Ameryki są zachwyceni i zdumieni tem, co zobaczyli na wystawie.

Zdaniem ich, dzieło, jakie tu stworzono, jest naprawdę nieprzeciętne. W pierwszym rzędzie uderzyła gości amerykańskich nadzwyczajna harmonja i szczęśliwie pomyślana strona architektoniczna pawilonów, a dalej wyjątkowa czystość. Poza tem na wielkie uznanie gości amerykańskich zasługuje całkowite wykończenie wystawy w oznaczonym terminie.

Co do znacznie mniejszej ilości uczestników wycieczki od tej, którą zapowiedziano, oświadczają członkowie zapewnieniem, że na zmniejszenie liczby uczestników wpłynął wzrost bezrobocia w Ameryce i ostre przesilenie gospodarcze, wskutek czego wielu członków wstrzymało się od wyjazdu do Polski w obawie o przyszłość.

Grecy na wystawę

Z inicjatywy greckich sfer gospodarczych zorganizowana zostanie już w dniach najbliższych zbiorowa wycieczka wybitnych greckich działaczy ekonomicznych na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu.

Według informacyj pism ateńskich w wycieczce tej wezmą udział, między innymi, następujące wybitne osobistości z greckiego świata gospodarczego: gubernator nowego Banku Państwowego (Banque de Grèce) Al. Diomidis, szereg posłów i senatorów greckich, prezydent ogólnogreckiego Syndykatu Handlowego, prezydent Greckiego Zw. Przemysłowców, wiceprezydent Izby Przemysłowo - Handlowej w Pireusie A. Metaxos, prezydent Izby Handlowo - Przemysłowej w Salonikach, prezydent wolnej strefy portowej w Salonikach, cały szereg przedstawicieli większych greckich domów handlowych i firm przemysłowych oraz liczni dziennikarze, przedewszystkiem współpracownicy fachowych pism gospodarczych.

Według dotychczasowych dyspozycyj wycieczka ta ma opuścić Ateny w dniu 7 czerwca br.

Morzem na wystawę

Wychodźtwo polskie we Francji chce tłumnie przybyć do Poznania i zwiedzić P. W. K., ale nie czyni tego ze względu na wielkie koszta podróży.

Przejazd pociągiem pospiesznym z Lille do Poznania i z powrotem kosztuje w trzeciej klasie 472 franków, zaś podwójne wizy francuskie, belgijskie i niemieckie 70 fr., razem dla jednej osoby 542 fr., czyli 198,45 zł. Wycieczki na P. W. K., organizowane wśród polskich robotników we Francji, przez biuro podróży „Polexpress" są prawie w tej samej cenie i zmuszają uczestników do ustawicznego trzymania się kierownika, posiadającego bilety i paszporty.

Zważywszy, że Polacy we Francji są ludźmi pracującymi ciężko i zarabiającymi niewiele, nie będzie można przypuścić, iż przybędzie ich wielu do Poznania, tembardziej, że podróż koleją w lecie, w zatłoczonej 3-ej klasie, nie jest przyjemnością.

Zagadnienie przyjazdu Polaków z Francji do Poznania na PWK. rozwiązuje zrobienie użytku z komunikacji morskiej. Zestawiając koszt przejazdu koleją, drugą klasą z Paryża do Warszawy i koszt podróży morzem Paryż-Havre—Gdynia—Warszawa na okręcie klasa pierwsza, stwierdza się, że podróż morzem kosztuje o 80 złotych mniej i dłuższą jest tylko o 24 godzin.

Morski transport masowych wycieczek polskich z Francji do Poznania byłby znacznie tańczy od podróży koleją, pozatem odpadłyby wizy belgijska i niemiecka.. Pieniądze za podróż morzem pozostałyby w naszych kieszeniach, gdy zaś, jadąc lądem, płaci się przedewszystkiem kolejom niemieckim.

Zwiedzenie wystawy w Poznaniu połączone z niedługą i wygodną podróżą morską, byłoby dla wielu Polaków we Francji miłą atrakcją, tembardziej, że nie kosztowną.

Obniżenia cen wstępu nie będzie

W związku z ostatniemi wystąpieniami prasy, dyrekcja P. W. K. rozważała problem możliwości obniżenia cen wstępu na P. W. K.

Po sporządzenie dokładnej statystyki okazało się, że bilety normalne, t. j. w cenie 4 zł nabywa 1 — 2 proc. wszystkich zwiedzających. Pozostali zwiedzający, t. j. zbiorowe wycieczki, wojskowi, urzędnicy państwowi i komunalni, studenci i t. d. nabywają bloczki i karty stałe i korzystają w dużej mierze z ulg uwidocznionych w przepisach P. W. K.

W takich warunkach dyrekcja P. W. K. doszła do przekonania, że obniżenie cen wstępu na wystawę byłoby niczem nie uzasadnione.

Popisy psów policyjnych na arenie

W dniach 1, 2, 3 i 4 czerwca na arenie PWK obok „Wesołego Miasteczka" odbędą się popisy psów policyjnych, poprzedzone każdorazowo wielką rewją. W sobotę, dnia 1 czerwca program przewiduje wielką rewję złota (oryginalny pochód pieniądza), w drugi dzień — niedzielę, 2 czerwca — rewję piękności p. t. „Królowa dnia", w trzecim dniu — balet i w czwartym rewję psów prywatnych.

Program wielkiego popisu tresury psów obejmuje m. in. ćwiczenia na czworoboku, ćwiczenia pojedyńcze, ćwiczenia drużyną, skok wzwyż, chodzenie po drabinie, zachowanie się podczas eskorty aresztowanego itp.

Początek imprez o godz. 4-tej popołudniu.

W sprawie cennika kwater na P. W. K.

Miejskie Biuro Kwaterunkowe by umożliwić szerokim warstwom gości wystawowych dogodny pobyt w nowym hotelu „Polonja" obniżyło opłaty za pokoje. Ceny w hotelu „Polonia" łącznie z podatkiem miejskim wynoszą od pokoju na dobę:

Pokój jednołóżkowy	od 15	do 35	zł,
„ dwułóżkowy	„ 25	„ 53	„
„ trzyłóżkowy	„ 45	„ 65	„

Na życzenie gości urządza Dyrekcja hotelu specjalne apartamenty, złożone z dwóch lub trzech pokoi. Do cen powyższych dolicza się 15 proc. za obsługę, oraz 3 zł za śniadanie, które jest obowiązkowe.

Poza tem posiada M. B. K. do dyspozycji około 15 000 kwater w pokojach prywatnych, bardzo czystych, dogodnych i tanich, które podzielone są na 4 klasy i zbadane przez specjalnych kontrolerów.

M. B. K. dysponuje ponadto kwaterami w „Domach Gościnnych", których urządzenie równa się urządzeniom hotelowym, natomiast ceny od osoby na dobę wynoszą 5,— do 6,— zł. łącznie z obsługą i podatkiem miejskim.

Kwatery masowe M. B. K. mieszczą się w koszarach, szkołach, gmachach publicznych itd. i są podzielone na 4 klasy, których cena wynosi od osoby na dobę 2,— do 5,— zł łącznie z obsługą.

Wszystkie powyżej przytoczone kwatery są należycie przygotowane, wyposażone w odpowiednie wygody życiowe, mogące pomieścić dziennie do 45 000 osób. Jakiekolwiek wersje, sprzeczne z powyższemi danemi, uważać należy za nieprawdziwe i szkodzące sprawie.

Dyrekcja Miejskiego Biura Kwaterunkowego udziela wszystkich informacyj osobiście, pisemnie, telefonicznie i telegraficznie, wysyła cennik kwater, za nadesłaniem 25-ciogroszowego znaczka pocztowego. Adresować należy:

Miejskie Biuro Kwaterunkowe, Poznań, ul. Marszałka Focha 42, tel. 62-06 i 69-91, adres telegraficzny: „Kwaterunki" — Poznań

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Praktyczne popieranie wywozu

Faktem powszechnie znanym jest, że wywóz z Polski utrzymuje się na pewnym stałym poziomie, że się nie rozwija. Wywóz produkcji przemysłowej wraz z górniczą i hutniczą wynosi około 56 procent całego naszego wywozu, ogromną jednak przewagę mają artykuły niedaleko posuniętej obróbki, będące surowcami dla innych gałęzi przemysłu. Natomiast ostateczne produkty takich przemysłów, jak włókienniczy, metalowy, maszynowy etc. stanowią wciąż jeszcze małą część naszego wywozu. Głównemi artykułami wywozu przemysłowego były w r. ub. węgiel (14,8 proc. ogólnego wywozu), produkcja przemysłu drzewnego (13,3 proc.), dalej cukier (4,4 proc.) i produkty rafineryjne.

Wysiłki w kierunku rozwinięcia wywozu przemysłowego, mimo swej intensywności, dotychczas nie dały pozytywnych wyników, ponieważ spełzały na trudności kardynalnej, jaką jest stała drożyzna pieniądza na naszym rynku, odbijająca się niekorzystnie na kosztach wytwórczości i utrudniająca lub wręcz uniemożliwiająca udzielanie zagranicznym odbiorcom tak długich i tanich kredytów towarowych, jak to czynią nasi konkurenci.

Rząd przystąpił obecnie, — tak przynajmniej głosi w oficjalnych komunikatach, — do usunięcia tej podstawowej trudności. Mianowicie utworzył rząd specjalną międzyministerjalną komisję popierania eksportu, która ma za zadanie indywidualne popieranie transakcyj eksportowych przy pomocy wyasygnowanych na ten cel funduszów.

Komisja ma prawo przyznawać eksporterom bonifikacje podatku przemysłowego od obrotu, pobranego od surowców, półfabrykatów i materjałów pomocniczych, które posłużyły do wyprodukowania towarów eksportowanych zagranicę. Prócz tego komisja uprawniona jest do przyznawania ulgowej stopy procentowej od operacyj kredytowych, powstałych z tytułu eksportu. Ulgi te przyznawane są w pierwszym rzędzie dla t. zw. tranzakcyj pionierskich, t. j. dotyczących bądź nowych, nieeksportowanych przedtem towarów.

O tem wszystkiem napisaliśmy, ponieważ stwierdziliśmy, że mało kto wie o istnieniu międzyministerjalnej komisji dla popierania eksportu, której adres — nota bene — jest: ministerstwo przemysłu i handlu w Warszawie. Spróbujcie!

Krótkie informacje gospodarcze

— W Warszawie toczą się pertraktacje przemysłowców branży wełnianej w sprawie zorganizowania kartelu, który na wstępie zająłby się ujednoliceniem warunków sprzedaży towarów.

— W Daszewie dowiercono w tych dniach nowy szyb naftowy na głębokości 707 m. Produkcja powyższego szybu wynosi około 200 metrów sześciennych na minutę.

— Wskutek spadku kursu amerykańskiej pszenicy poniżej dolara, nastąpiła na budapeszteńskim rynku zbożowym znaczna zniżka ceny. Na wiedeńskiej giełdzie nie było wogóle żadnych transakcyj.

— Termin wiedeńskich targów jesiennych ustalony został na czas od 1 do 8 września.

— „Die Stunde" donosi, że konsumcja mięsa we Wiedniu spadła o 20 proc. Organizacje gospodyń wiedeńskich planują w związku z podrożeniem mięsa proklamowanie bojkotu mięsa.

(k) **Eksport węgla.** Eksport węgla polskiego przez Gdańsk i Gdynię w kwietniu rb przedstawia się następująco: Przybyło do Gdańska 482.059 tonn, z czego przeładowano na statki 46.955 tonn, do Gdyni przybyło 211.422 tonn, z czego przeładowano na statki razem z węglem pozostałym z poprzedniego miesiąca 218.188 tonn. Razem w Gdańsku i Gdyni przeładowano węgla eksportowego na statki w mies. kwietniu rb. 679.143 tonny.

(k) **Gdański handel zamorski.** Gdański handel zamorski w pierwszym kwartale rb. wynosił w przywozie 2 705 782 cent. mtr. w wywozie zaś 11 989 424 cent. mtr. W wywozie pierwsze miejsce zajmuje węgiel, około 10 milj. c. m. drugie miejsce drzewo. W przywozie na pierwszem miejscu znajdują się rudy żelazne i metale. W porównaniu z pierwszym kwartałem r. ub. przywóz do portu gdańskiego zmniejszył sie w pierwszym kwartale rb. o 1 528 907 c. m., zaś wywóz o 3 176 724 c. m. Przyczyną tego spadku jest przedewszystkiem długotrwała zima i zablokowanie portu gdańskiego przez masy lodowe.

Podatek dochodowy od majątku

Ministerstwo skarbu okólnikiem z 26 listopada 1928 r. L. D. V. 488/2/28 zajęło stanowisko, według którego nadwyżki uzyskane ze sprzedaży przedmiotów majątkowych należy uważać za dochód podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Powyższa wykładnia zastosowana po kilku latach obowiązywania ustawy nie może być uznana za trafną.

Polska ustawa o podatku dochodowym, w odróżnieniu od wielu analogicznych ustaw zagranicznych, jednakowo traktuje pod względem obowiązku podatkowego wszystkie podmioty podatkowe — tak osoby prawne jak i fizyczne — stanowiąc to w podstawowych artykułach 3 i 6 ustawy, według których przedmiotem opodatkowania jest dochód. Co jest dochodem, ustala art. 6 ustawy, a rozwinięciem powołanego artykułu są artykuły ustawy od 15 do 22 zamieszczone, jako dotyczące kwestji jednorodnej, pod wspólnym tytułem „dochody z poszczególnych źródeł". Jak art. 15 precyzuje bliżej pojęcie dochodu z gruntów i nadzwyczajnych wyrębów leśnych, art. 16 — z budynków i t. d., tak art. 21 — precyzuje dochód osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe. Skoro zatem, co leży poza sporem, podstawą wymiaru dla wszystkich płatników jest dochód, to treść tej zasady (art. 3 i 6 ustawy) nie może być komentowaną przez inną interpretację pomocniczego art. 21 ustawy, aniżeli zgodną z treścią art. 6 ustawy t. j. taką, która uważa i to w myśl tegoż art. 21 za zyski bilansowe te tylko, które pochodzą z operacji dochodowych, a więc przewidywanych i perjodycznie się powtarzających. Zgodnie zaś z art. 6 ustawy nie podlegają opodatkowaniu zyski bilansowe powstałe ze sprzedaży majątku, ponieważ nie stanowią one dochodów, lecz zysk na majątku. I odwrotnie, wszelkie straty na majątku jako niezwiązane z osiągnięciem dochodu nie mogą być, w myśl art. 8 p. 6 ustawy, z dochodu potrącane, co potwierdził N. T. A. w wyroku w sprawie sp. akc. „Godulla".

W myśl postanowień wspomnianego art. 6 ustawy za dochód uważa się sumę wszystkich przychodów w pieniądzach lub wartościach pieniężnych otrzymanych z poszczególnych źródeł po potrąceniu kosztów osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia tych przychodów. Źródła te są wymienione p. 1—6 art. 3 ustawy, nadto zaś p. 7 tegoż artykułu mówi jeszcze o dochodach z wszelkich innych źródeł niewymienionych w poprzednich punktach, jednakże w tym wypadku, jak wyjaśnia § 42 rozporządzenia wykonawczego, chodzi o interesy spekulacyjne, korzyści za odstąpienie prawa autorskiego, nagrody i t. p., a zatem nie o pozycje majątkowe osób prawnych.

Ostatnio praktyka skarbowa stanęła na zupełnie niezrozumiałem stanowisku: w myśl okólnika dolicza zyski osiągnięte na pozycjach majątkowych, a w myśl wyroku nie potrąca strat. Jest to niezgodne z art. 9 ustawy, który nakazuje uwzględnianie strat i zysków na poszczególnych źródłach. Skoro zaś strat z realizacji majątku w myśl art. 8 i 21 ustawy nie potrąca się, to już z tego powodu nie można doliczać nadwyżek, albowiem ustawa nie przewiduje różnego, zależnie od konjunktury, traktowania tego samego źródła dochodu. Kwalifikacja operacyj miarodajnych dla wymiaru podatku nie może zależeć od ich rentowności; chodzi o zasadę, a nie o wzgląd fiskalny.

Co się tyczy art. 7 ustawy, to niepowołanie go w art. 21 tłumaczy się tem, że art. 21, będący pozytywnem rozwinięciem pojęcia dochodu dla osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, powołuje art. 6 i 8 ustawy, a pomija art. 7 dlatego właśnie, że te artykuły z pośród art. 6, 7 i 8 objętych ogólną nazwą „pojęcie dochodu" określają pozytywnie, co uważa się za dochód. Skoro więc określenie dochodu sprecyzowano bez żadnych wątpliwości, to nie istniała potrzeba specjalnego powoływania art. 7, który określa negatywnie, czego nie uważa się za dochód. Na podstawie bowiem postanowień tylko art. 6 i 8 dochodzi się do takich samych wyników, jak przy uwzględnianiu art. 7, który posiada jedynie charakter wyjaśniający.

Trzeba wreszcie dodać, że zasada wyrażona w okólniku, nie jest stosowana jednolicie. Art. 7 wyłącza z pod opodatkowania w p. 2 — wpływy ze sprzedaży majątku, a w p. 3 — zyski ze sprzedaży majątku. Jeżeli jest wogóle jaka różnica między temi określeniami, to ta chyba tylko, że p. 2 obejmuje sprzedaże, nie przewyższające wartości bilansowej, a p. 3 — zyski, przewyższające tę wartość. Władze skarbowe, jak dotychczas, tak i nadal będą, wbrew jednak logice okólnika, stosować p. 2 art. 7, nie doliczając do dochodu osób prywatnych wpływów ze sprzedaży majątku, nie przewyższających ceny nabycia. Stanowisko to, przekreślające zasadę, że art. 7 wogóle nie stosuje się do osób prawnych, jest słuszne, ponieważ opiera się na pojęciu dochodu, określonem w art. 6 i 8 ustawy, gdy przyjąwszy stanowisko ministerjum, trzebaby wszelkie wpływy ze sprzedaży majątku zaliczać do dochodu. Byłoby to zgodne z wyrokiem N. T. A., ale tak rażąco odbiegające od będących poza wszelkim sporem pojęć ekonomicznych, że żadną miarą nie dałoby się utrzymać.

Nadto na niemożność przyjęcia interpretacji ministerjum skarbu wskazuje i ta okoliczność, że art. 21 ustawy dotyczy tylko osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe; osoby te wskutek nowej interpretacji znalazły się w gorszej sytuacji od osób prawnych, nieprowadzących wogóle ksiąg handlowych, lub prowadzących je nieprawidłowo. Wystarczyłoby uchybić zasadom buchalterji lub kodeksu handlowego, aby zyskać na podatku dochodowym. Jest oczywiste, że podobny wniosek jest zupełnie niemożliwy do przyjęcia, z czego niewątpliwie wynika, że samo założenie jest wadliwe.

Prócz tego trzeba zwrócić uwagę na praktyczne konsekwencje okólnika, wysoce niekorzystne dla gospodarstwa wogóle, a w obecnych warunkach w szczególności.

Opodatkowanie nadwyżek bilansowych na pozycjach majątkowych, wprowadzone omawianym okólnikiem, godzi w podstawową zasadę rozwoju gospodarczego, jaką jest conajmniej utrzymanie istoty stanu posiadania (t. zw. prawo odkupu) danej jednostki gospodarczej, gdyż w olbrzymiej ilości przypadków nawet zwiększenie wartości zbywanych objektów łączy się również z podwyższeniem cen na objekty, które w zastępstwie poprzednich będą nabywane. Dotyczy to zarówno nieruchomości, jak i urządzeń fabrycznych.

Poza tem zasady okólnika zahamowałyby rozwijający się u nas i leżący w interesie publicznym prąd łączenia się spółek akcyjnych, ponieważ w tym przypadku szacunek, obejmujący także wartości, nie posiadające w bilansach odzwierciedlenia, jak firmę, sposoby fabrykacji i t. p., wypłaca się w akcjach spółki przejmującej, których wartość może nie odpowiadać wartości obiegowej.

Wreszcie trzeba dodać, że w dość licznych obecnie przypadkach zmniejszania pretensji wierzycieli wobec osoby prawnej, znajdującej się pod nadzorem sądowym, podjętego w celu sanacji przedsiębiorstwa, zaliczanie w myśl zasad okólnika rzekomego zysku ze zmniejszenia wierzytelności do dochodu, niweczyłoby wszelkie wysiłki, mające na celu utrzymanie przy życiu danej placówki gospodarczej.

Wszystko to niewątpliwie uzasadnia potrzebę zmiany nowowprowadzonych zasad i powrotu do interpretacji stosowanej dotychczas.

Dr. Jerzy Lubowicki.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Zebranie reprezentantów „Rolników"** odbędzie się w poniedziałek dnia 3 czerwca o godz. 10 rano w sali Domu Ewangelickiego (ul. Wjazdowa 8) z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie — patron dr. Seydlitz; 2) Stan i wyniki działalności „Rolników" — ref. dyr. Adam Nowakowski; 3) Gospodarka finansowa w „Rolnikach" — ref. patron dr. Seydlitz; 4) Aktualne zagadnienia handlu rolniczego — ref. dyr. Wł. Zmorski; 5) Współpraca „Rolników" z bankami ludowemi — ref. dyr. Rufin Pilatowski; 6) Wolne głosy.

(k) **Frachty z Gdyni do Nowego Jorku.** W myśl art. 8 umowy zawartej między rządem polskim a towarzystwem „Scantic Line" — frachty morskie z Gdyni do Nowego Jorku i innych portów atlantyckich Stanów Zjednoczonych będą utrzymywane przez linję na takim poziomie, jak frachty morskie z Hamburga do Nowego Jorku, względnie innych portów atlantyckich za takie same artykuły.

(k) **Rozbudowa miasta Gdyni.** W związku z rozwojem portu ruch handlowy i przemysłowy w Gdyni ożywia się w sposób intensywny. Od r. 1921 ludność wzrosła dziesięciokrotnie. Przeciętnie w poszukiwaniu zarobków przybywa do Gdyni 700 osób miesięcznie. Tak nagły wzrost ludności wywołał w Gdyni głód mieszkaniowy, gdyż rozwój ruchu budowlanego nie odpowiada wzrastającemu zapotrzebowaniu. Zaledwie 80% mieszkańców Gdyni posiada możliwe pomieszczenie, zwłaszcza, że ostatnio zburzono szereg istniejących domów. W stosunku do rozbudowy portu, rozbudowa miasta posuwa się zbyt powoli. Na terenie Gdyni istnieje obecnie 30 domów rozpoczętych, nieukończonych jednak z powodu braku kredytów. Ukończenie tych domów dzięki pomocy kapitału prywatnego polepszyłoby znacznie stosunki mieszkaniowe w Gdyni.

(k) **Podwyższenie wysokości emisji 5 proc. pożyczki konwersyjnej z r. 1924.** W „Dzienniku Ustaw" nr. 35 z dnia 25. b. m. ukazało siz rozporządzenie ministra skarbu, które w związku z ponownem przedłużeniem terminu przerachowania i konwersji zobowiązań skarbu z tytułu pożyczek państwowych dawnych z lat 1918—1920 podwyższa wysokość emisji 5 proc. Pożyczki Konwersyjnej z 1924 roku z 200.000.000 na 230.000.000 zł i ustala nowy plan amortyzacyjny tej pożyczki.

(k) **Sprawa dowozu nierogacizny z Polski do Austrji.** Dzienniki wiedeńskie, donosząc, że w ostatnich dniach bawili w Wiedniu przedstawiciele polskiego syndykatu eksportowego, zaznaczają, że sytuacja w sprawie importu nierogacizny zmieniła się obecnie w tym sensie, że dla konsumentów austrjackich zachodzi niebezpieczeństwo niedostatecznego dowozu nierogacizny z Polski. W ostatnich tygodniach dowóz nierogacizny z Polski do Austrji był tak mały, że ceny wieprzowiny podskoczyły znacznie. Polska według tych dzienników, zdobywa obecnie rynek angielski. Pozostaje ciągle jeszcze niezałatwiona sprawa formy, w jakiej rząd polski miałby objąć gwarancję za dotrzymanie umowy eksportowej. W sprawie tej rząd austrjacki ma wdrożyć bezpośrednie rokowania z rządem polskim.

Z ZAGRANICY

(z) **Nowa ogólno-europejska taryfa celna przeciw podwyżce ceł w Stanach Zjedn.** W europejskim związku celnym postanowiony został wniosek zwołania w Hamburgu kongresu w celu omówienia kwestji porozumienia ogólnego wszystkich państw europejskich na temat reakcji przeciw podwyżce ceł w Stanach Zjedn. Przemysł europejski, a zwłaszcza koła przemysłowe w Czechosłowacji i w Niemczech, wyrażają opinję, iż jedynym właściwym sposobem odparowania zarządzeń celnych amerykańskich byłoby zastosowanie odwetowych ceł w celej Europie w stosunku do towarów nadchodzących do Europy ze Stanów Zjednoczonych.

TARGOWICA MIEJSKA

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, dnia 31 maja 1929.

Spędzono: wołów —, buhai 2, krów 13, bydła 15, świń 40, cieląt 28, owiec —.

Razem 83 zwierząt.

Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań, ładunek wagonowo, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127.9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania mąki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań. dnia 31. 5. 1929.

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	23,00—24,00
Usposobienie słabe.	
Pszenica	41,50—42,50
Usposobienie zniżkowe.	
Jęczmień przemiałowy	29,00—30,00
Usposobienie słabe.	
Owies	25,00—26,00
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia wł. workach według urzędowo ustalonego typu (70%)	35,50
Usposobienie słabe.	
Mąka pszenna 65% wł. worka	61,00—65,00
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	20,00—21,00
Otręby pszenne	24,00—25,00
Łubin niebieski	25,00—26,00
Łubin żółty	32,00—34,00
Tatarka	43,00—46,00

Ogólne usposobienie słabe.

Z historji porcelany chińskiej

Narody azjatyckie wyrabiały porcelanę prawie o 2,000 lat wcześniej, niż Europa, a w dwieście lat przed wynalezieniem porcelany miśnieńskiej, docierały chińskie filiżanki i figury po bajkowej wprost cenie na dwory książąt europejskich, jako okazy nadzwyczajne do ich wspaniałych zbiorów dzieł sztuki.

Pisarze chińscy podają jednogłośnie, że wynalezienia porcelany dokonano w roku 185 p. Ch. i opowiadają, że przedtem używano jedynie naczyń glinianych i z brązu. O najstarszych zabytkach wiemy tylko ze wzmianek w dawnych księgach, ponieważ żaden z tych przedmiotów nie doczekał nowszych czasów. Rozwój w tej dziedzinie śledzono dokładniej dopiero w kilka wieków później. I tak za dynastji Weia (221—264) wyrabiano drogocenną zieloną porcelanę, za dynastji Tsiaa (265—419) błękitną, z której produkty najpiękniejsze przeznaczano na dwór cesarski. W 200 lat później chińska fabrykacja porcelany znajdowała się w pełni rozkwitu, a nieliczne pamiątki, pozostałe z tych czasów i przechowywane w chińskich zbiorach, należą do najkosztowniejszych, jakie istnieją na ziemi. Miasta wypłacały cesarzowi swe daniny w porcelanie, i fabryki musiały dostarczać na ten cel najpiękniejsze swe wyroby.

Od roku 600 rozpisują się już obszernie o chińskich fabrykach porcelany w rocznikach chińskich. W książce klasycznej o herbacie w „Tha Kingu" dowodzą, że porcelana musi być lekka, a jednak trwała. Musi mieć dźwięk głęboki i posiadać biel śniegu górskiego, a przytem być cienka jak papierek. Nawet muzycy posługiwali się porcelaną, wydobywając z liliżanek dźwięk dzwonów, uderzając w nie misternemi pałeczkami z kości słoniowej i hebanu.

Najlepszą chińską porcelanę fabrykowano za panowania cesarza Sche-Tsong (954—959) dokładnie według jego przepisu. Była „błękitna jak niebo, czysta jak zwierciadło, cienka jak papier i dźwięczna jak dzwon. Przewyższała pod każdym względem wszystkie dotychczasowe fabrykaty i niebawem stała się tak rzadka, że kroniki pisały o niej jak o przedmiotach świata baśni i czarów. Gdzie się podziały wszelkie te wspaniałości? Poczęści wkładano je zmarłym do grobu, a ponieważ Chińczyk jest niesłychanie pod tym względem wrażliwy i szanuje nadewszystko pamięć zmarłych, nie godzi si ęwięc żadną miarą na przeszukanie grobów rodzinnych.

Z czasem próbowano porcelanę ozdabiać. Szczególnie ceniono porcelanę, na której uwidoczniono ślady łez w formie złotych kulek. Produkty obwodu Tshin pozostały stale śnieżnobiałe. Delikatne żyłki ożywiały gładką powierzchnię, przypominając falujące wody. Inne podobne upiększenia naśladowały wstęgi lub stopy zwierzęce. Pewna fabryka wytwarzała filiżanki, których ozdoby przypominały bażanty. Inna znów starała się wyrobom swym nadać wygląd skóry gęsiej. Nie było poprostu niczego niezwykłego w przyrodzie czegoby nie kopjowano w porcelanie. Nie szczędzono ani kosztów, ani trudów w odnośnej pracy twórczej, a kiedy Europa rozszerzyła swój handel aż na Chiny, płacono za błękit kobaldowy, którego w Europie jeszcze nieznano, bajkowe wręcz ceny.

Stwarzanie i ozdabianie tak cienkiej, prawie przeźroczystej porcelany, to jedno z najgłówniejszych zadań w dziedzinie przemysłu wytwórczego Chin. Najsławniejszą pod tym względem fabryką jest King Czing, położona między Kanton i Nanking, zatrudniająca przeszło miljon ludzi. Wąskie, duszne uliczki, ścieśnione domki, ruch panujący dzień i noc, oto obraz owego miasta. Praca wre tam bez przerwy. Najodleglejsze okolice nie znają, co to bezrobotny lub żebrak. Wszystko spieszy po pracę do King Czing, gdzie każdy ją znajdzie. Porządek wzorowy panuje w olbrzymiem tem przedsiębiorstwie. Wysoki mandaryn stoi sam jeden na czele i wszystko słucha jego rozkazów.

Masowa wytwórczość wpłynęła obniżająco na jakość wyrabianych przedmiotów. Sztukę zabił towar fabryczny. Poeci zamilkli na widok tuzinkowej pracy, a i zbieracze kosztownej porcelany stracili swe zainteresowanie, bo nie było już pojedyńczych, wspaniałych wyrobów. Tam podobnie jak wszędzie, produkcja masowa zabiła dzieła sztuki. Wątpić należy, czy wrócą kiedykolwiek czasy dawne pięknej roboty ręcznej, z pod której każda rzecz wychodziła o specjalnym charakterze, rzecz piękna i oryginalna. (W)

Wdowę po Rotszyldzie zamordowała służąca

Z Paryża donoszą o zamordowaniu w tych dniach 70-letniej bar. Rotszyldt, wdowy po wielkim finansiście.

Przybyła do mieszkania rodzina znalazła staruszkę w kałuży krwi. Tuż obok leżała szufelka od węgla, którą posługiwano się jako narzędziem zbrodni.

Podejrzenie skierowało się odrazu na nieobecną służącą 16-letnią Elizę Platt, pochodzącą z Alzacji. Rotszyldowa wychowała ją od dziecka i stale miała przy sobie. Po dłuższych poszukiwaniach spostrzeżono, iż znajdująca się w apartamentach wdowy druga łazienka dla służby od wewnątrz zamknięta.

Po wyłamaniu drzwi spotrzeżono w kącie skuloną i szczękającą zębami Elizę Platt, dziewczynę niezwykłej urody. Cała jej suknia ręce i włosy pokryte były krwią. Obdukcja lekarska bar. Rotszyldowej wykazała na jej ciele 18 ran zadanych szufelką od węgla. Pobudek zbrodni dotychczas nie dało się ustalić.

Wycieczka okrężna po Bałtyku.

Już tylko kilka dni pozostaje do daty odejścia statku wycieczkowego P. P. „Żegluga Polska" „Gdynia" na jedną z najbardziej interesujących tegorocznych podróży — 18-dniowej okrężnej wycieczki po Bałtyku, która rozpocznie się dnia 5 czerwca rb.

Zważywszy iż na wycieczkę tę nie jest potrzebny paszport zagraniczny i że w tym roku drugiej takiej wycieczki nie będzie, skorzystać z niej winni wszyscy, którzy pragną poznać naszych sąsiadów Bałtyckich lub mają w tych krajach interesy.

Pozostałe wolne miejsca są do nabycia w Wydziale Pasażerskim P. P. „Żegluga Polska" w Gdyni. Zgłoszenia przyjmuje się do dnia 3. 6. włącznie.

Najstarszy człowiek świata.

Ostatnio przeprowadzono w Estonji spis ludności, podczas którego stwierdzono, iż na terytorjum Estonji w pewnym małem miasteczku zamieszkuje Karol Temrer z zawodu krawiec, który liczy obecnie 132 lata.

Pomimo tak „podeszłego" wieku Temrer sam zarządza swoją niewielką pracownią krawiecką i codziennie dla zdrowia robi spacer około kilometra.

Temrer dobrze pamięta wojnę napoleońską z 1812 roku. Wygląda rześko i zdrowo, jada dużo, uskarża się tylko na bezsenność. Sypia zaledwie dwie godziny na dobę.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Stanisława Chojnacka z d. Kowalska, 35 l. Janina Śródecka 2 m. 21 d. Marjanna Nowaczykowa z d. Hanczykowska, wdowa, 83 l. Katarzyna Marcela z d. Cora, wdowa, 78 l. Ludwik Beym, urzędnik bankowy, 32 l. Józef Lewandowicz, krawiec, 31 l. Cecylja, Józefa Piechota 8 m. 10 d. Brunon Kossmale, stolarz, 56 l. Felicja Hellerówna 2 l. 10 m. 16 d. Ludwik Hepner, podmistrz młynarski, 29 l.

SPORT

Hippika

Trzeci dzień wyścigów konnych minął przy słonecznej pogodzie, tłumach publiczności i ożywionej grze w totalizatora. W gonitwie trzeciej z płotami jeździec por. Sitek — upadł z konia przez osunięcie się z siodła, na szczęście bez poważniejszego wypadku odnosząc jedynie silne potłuczenie nogi. Gonitwom przewodniczył prezes p. rod. K. Żychliński. Wyniki były następujące: płaska 900 zł., „Mrok" — Ignacy hr. Mielżyński ; 2) przeszkody 800 zł., „Horodenka", gr. of. 15 p. uł., w. o. 3) płoty 800 zł., 2.400 mtr.: „Mandarynka" — Ign. hr. Mielżyńskiego, 4) płaska 600 zł. 1.600 mtr.: „Korea" — W. Verkay'a; 5) przeszkody 700 zł., 3.200 mtr. „Parklo" — por. Pieczyńskiego i kpt. Harlanda; 6) płaska 800zł., 1.600 mtr. 1) „Mnich" — Ign. hr. Mielżyńskiego; 7) płoty — 600 zł., 2.400 mtr.: 1) „Grand Joy" — pułk. Brzozowskiego i por. Pieczyńskiego. Następne wyścigi s jutro, początek o godz. 15.30. W programie p. in. trzy nagrody honorowe, co niewątpliwie przyczyni się do powiększenia stawek na starcie. Odbędzie się 7 gonitw (3 z płotami, oraz 2 z przeszkodami i płaskie) zapisy przedstawiają się ciekawie.

Kolarstwo

W związku z zakończeniem święta w. t. i p. w. odbyła się w czwartek sztafeta kolarska ze startem i metą na boisku „Warty" na przestrzeni Poznań — Kórnik — Śrem — Czempiń — Stęszew —Poznań. Pierwsza przybyła do mety sztafeta „HCP" w składzie Lange, Wieczorek, Wachowiak, Marciniak i Stoiński w czasie 3:24,5 godz.; drugi był zespół „Warty" w czasie 3:27 godz.; trzeci „H. C. P." (bp)

Lekka atletyka

Na zakończenie wiosennego święta w. t. i p. w. odbyły się na boisku „Warty" biegi rozstawne i zespołowy na 5.000 m. Wyniki techniczne są następujące. sztafeta olimpijska: 1. „AZS" 3:36,3 ustanawiając nowi rekord okręgowy — w składzie: Lasocki Piechocki, Muszyński, Pernak. 2. „Warta", 3. „Sokół", 4. „S. M. P.". 4x75 m. pań: 1. „A. Z. S." w czasie 45:8 w (składzie: Somerówna, Stolarkówna, Kalicińska, Domańska). 2. „Warta" I o 15 m. 3. „Warta" II. 4x100 m.: 1. „A. Z. S.„ w czasie 46,8 (Moskał, Muszyński, Piechocki, Pernak). 2. „Warta" o 6 m. 3. „Sokół" o 5 m. Bieg drużynowy 5.000 m.: 1. „Warta" 20 pkt., 2. „Sokół" 22 p., 3. „S. M. P." II. 58 p. Indywidualnie 1. Nogaj (W) 16:32, 4;2. Rochowicz (W), 3. Miałkas (S), 4. Bartkowiak (S), 5. Ratajczak (S), 6. Piechocki (SMP), 8. Rutkowski (W), 9. Szwarc (W), 10. Jakubowski (S). (ss)

Śląsk — Poznań spotkanie międzyokręgowe pań odbyło się na stadjonie w Królewskiej Hucie i zakończyło się wynikiem 68: 56 pkt. na korzyść Śląska. Wyniki były — naogół słabe, gdyż bieżnia była ciężka z powodu deszczu. Rezultaty techniczne są następ: 60 m: Brojerówna (S) 8,2; 2.Czajówna (S), 3. Musielewska (P), 4. Kryżanka. — Skok w wyż: 1. Ryssyówna (P) 1,35; 2. Czajówna (S) 1,30; 3, Imielanka (S) 1,20; 4. Kryżanka (B) 1,20. — Kula 1. Jasieńska (P) 8,52; 2. Musielewska 8.53; 3. Lubkowiczówna 8,15; 4. Nizarówna 7,51. — 100 m: 1. Brojerówna (S) 13,3; 2. Orłowska (S), 3. Musielewska (P), 4. Krótkówna (P). — Dysk: 1. Krótkówna (P) 27.75; 2. Lanżanka 26,76; 3. Sołożówna (S) 23,70; 4. Nowakowska (S) 21.81. — Skok w dal: 1. Brojerówna (S) 4,85; 2. Czajówna (S) 4,73; 3. Ryssyówna (P) 4,43; 4. Lanżanka (P) 4,40. — 80 m. przez pł. 1. Musielewska (P) 15,1; 2. Rakoczanka (S), 3. Lanżanka (P), 4. Czajówna (S). — Oszczep: 1. Lanżanka (P) 27,75; Musielewska (P) 25,42; 3. Sołożówna (S) 20,81; 4. Lubkowiczówna (S) 19.40. — 4x75: 1. Śląsk 39,1 (Orłowska, Czajówna, Kilosówna, Brojerówna. 2. Poznań o 5 m. — 4x200 m: 1. Śląsk 1:59,4 (Czajówna, Peronówna, Kilosówna, Orłowska). 2. Poznań o 10 m. — 800 m. 1.Orłowska (S) 2:32; 2. Peronówna (S), 3. Woźniakówna (P), 4. Radecka (P). — 200 m: 1 Orłowska (S) 28:4; 2. Krótkówna (P), 3. Kilosówna (S), 4. Marjańska (P). (Tel. wł.) F. G.

Ciekawy mecz. W niedzielę odbędzie się na boisku Sokoła ciekawe spotkanie Sokół Leszno i Sokół Pozgnań we wszystkich niemal konkurencjach pań i panów.

Piłka nożna

„Warta" — „Reprezentacja klasy A" 1:0 (1:0). Jedyny punkt dla „zielonych", którzy wystąpili w osłabionym składzie, zdobył przy końcu pierwszej połowy Nowicki po zamieszaniu podbramkowem. Obie strony nie wykorzystały wielu dogodnych sytuacyj, a szczególnie atak reprezentacji, którego strzały trafiały w słupek albo przechodziły obok bramki. W „Warcie" najlepszy był Knioła i Śmiglak: w reprezentacji, którą w ostatniej chwili zmieniono i znacznie osłabiono, na wyróżnienie zasługuje jedynie Stemplewski i Krzyszkiewicz. Prowadził mecz z powodu braku sędziego związkowego, trener „Warty" p. Bela Fuerst.

Czwartkowe spotkania ligowe dały następujące wyniki: Król. Huta. „Ruch" — „Wisła" 2:2 (1:1). Typowa gra o punkty, ostra, równorzędna, tak, że wynik odpowiada stosunkowi sił. Bramki zdobyli: dla „Wisły" — Rejman w 31 min. i Balcer w 57 min. Dla gospodarzy wyrównał w 42 min. Sobota, oraz z karnego uzyskał drugą Peterek w 76 min. Sędzia p. Mallow, publiczności 3 000 osób. (Tel. wł.) F. G.

Katowice. „1. F. C." — „Ł. K. S." 5:2 (2:1). W łódzkiej drużynie zawiódł Mila, który kontuzjowany w pierwszych minutach przepuścił trzy możliwe do obrony piłki. Gra stała na niskim poziomie i była nieciekawa. Bramki dla gospodarzy strzelił Geisler — 4, oraz pomocnik Wylezoł z drugiej połowy boiska z 60 m. Dla gości Krol i Cyl — z karnego. Sędzia p. Lustgarten. (Tel. wł.) F. G.

Warszawa. „Warszawianka" — „Pogoń" 1:1 (1:0). „Warszawianka", aczkolwiek w osłabionym składzie, grała równorzędnie. Strzelili bramki: Kuchar — dla gości i Piliszek — dla gospodarzy. Sędzia p. Gerblich, publiczności 3.000 osób. (Tel. wł.) T. S.

Kraków. „Garbarnia" — „Legja" 4:2 (0:1). Mimo niepogody zebrało się ponad 4000 osob. Boisko — rozmokłe, to też gra nie mogła się należycie rozwinąć. Łańko zdobył w 10 min. pierwszą bramkę, a wyrównał po przerwie Smoczek w 13. Konkiewicz strzelił — drugą, Smoczek z centry Batora — trzecią i Mazur w 40 min. — czwartą bramkę. W 38 min. Ciszewski uzyskał drugi punkt dla „Legji", Sędzia p. Nawrocki. (Tel. wł.) K. S.

Łódź. „Turyści" — „Czarni" 1:1 (0:1). Nieomal cały czas toczyła się gra pod znakiem przewagi „Czarnych", którzy prowadzili prawie do końca. Dopiero po przestawieniu Karasiaka oraz Kubika z obrony do ataku wytworzyło się pewnego rodzaju zamieszanie i tylko dzięki temu gospodarze wyrównali. Bramki zdobyli Nastula — dla „Czarnych i Herman — dla gospodarzy. Bramkarza „Czarnych", mocno poturbowanego przez Bałczewskiego, Karasiaka i Kubika — zniesiono z boiska i odwieziono do szpitala. Sędzia p. Sroczyński — słaby. (Tel. wł.) W. K.

Tabela spotkań ligowych przedstawia się następująco: (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1. „Wisła" 13 p. (8, 27:16), 2. „ŁKS" 12 p. (8, 15:11), 3. „Garbarnia" 10 p. (8, 23:15), 4. „Ruch" 8 p. (6, 11:6), 5. „1. F. C." 8 p. (6, 9:6), 6. „Legja" 8 p. (9, 13:14), 7. „Warta" 6 p. (7, 15:15), 8. „Czarni" 6 p. (5, 13:12), 9. „Pogoń" 5 p. (6, 8:11), 10. „Warszawianka" 4 p. (6, 7:11), 11. „Turyści" 4 p. (6, 7:18), 12. „Cracovia" 4 p. (7, 9:11) 13. „Polonja" 3 p. (8, 13:23).

Spotkania kl. A. Łódź. „Orkan" — „ŁTSG" 1:4, „Widzew" — „Sokół" Zgierz 4:1, „WKS" — „Hakoah" 2:0, „Union" — „PTC" 4:2. (Tel. wł.) W. K.

Kraków. „Wisła" Ib — „Olsza" 5:1, „Trzebinia" — „Garbarnia" Ib 1:8, „Podgórze" — „Wawel" 4:0. (Tel. wł.) K. S.

Gniezno. „Stella" Gniezno — „Noteć" Chodzież 7:2 (2:0).

Warszawa. „Warszawianka" Ib — „Marymont" 3:1, „Skra" — „Ruch" 2:1. (Tel. wł.)

Mecz Polska — Węgry, który odbędzie się w niedzielę o godz. 17 na boisku „Warty" jest siódmem spotkaniem reprezentacyj tych państw, przyczem wszystkie poprzednie przegraliśmy bezapelacyjnie, gdyż w ogólnym stosunku bramek 1:19. Obecnie nadarza się doskonale okazja zrehabilitowania się choć w pewnej mierze i odniesienia pierwszego zwycięstwa, bowiem, chociaż zespół Węgier jest silny, jednak nie tak groźny jak lat ubiegłych, gdyż wyeliminowano zawodowców. Napewno też nasi reprezentanci dołożą wszystkich sił i dadzą z siebie maksimum, aby ztariumfowały barwy biało-czerwone i aby rozpocząć serję walk o puhar Europy Śdrokowej pod znakiem zwycięstwa. Publiczność w niedzielę stawi się tłumnie i dowiedzie, że pod względem ilościowym na spotkaniach tej wagi nie pozwolimy prześcignąć się innym środowiskom. Z powodu dużego zainteresowania, oraz ograniczonej ze względu na rozmiary boiska liczby miejsc — należy zaopatrzyć się w bilety możliwie najwcześniej, nabywając je w przedsprzedaży w firmach: „Dom Sportowy", „Camera", „Sport Błoch", Szmytkiewicz i w sekretarjacie P. O. Z. P. N. ul. Skarbowa 21.

Różne

W ramach turnieju o puhar hr. Fr. Pusłowskiego odbyło się powtórne spotkanie 17 p. uł. z Wlkp. Kl. Jazdy Konnej które przyniosło wynik 4:1. Jako drugie odbyło się spotkanie towarzyskie pomiędzy ekipą białą ((p.p. por. Sokolnicki, Szystowski, Piniński, i Marjanowski), a ekipą czerwoną, gen. Sochaczewski, por. Malczewski, por. Bakradze oraz płk. Polak), zakończone wynikiem 9:2. Dziś przewidziane jest o godz. 17 ostatnie spotkanie pomiędzy 15 a 17 p. uł. (bp)

Tennis

W drugim dniu mistrzostwa Warszawy były następujące wyniki: J. Kozeluh — Tłoczyński 6:3, 6:1; J. Kozeluh — Grotenfeld 6:2, 6:2; M. Stolarow — Kruszewski 6:3, 6:0; Granholm — Bergson 6:0, 6:1, Warmiński — Nawratil 6:4, 6:1. Dzisiaj spotyka się Warmiński z Anglikiem Greig'em. (Tel. wł.) T. S.

Chodzież
posiada codzienne pismo
»Kresy Zachodnie«
Polecamy się wszystkim interesentom
Administracja
Chodzież, ul. Krótka 1.

DWÓR HUGGERA na P. W. K.
ul. Śniadeckich 12.
Dziś i codziennie
„KULIG"
wielka rewja w 19 obrazach.
Bilety wcześniej nabywać można w składzie cygar p. F. Zygarłowskiego, ulica Gwarna róg 27 Grudnia, tel. 10-19, w niedziele i święta u p. F. Zygarłowskiego od godziny 11,30 do 1,30, w teatrze Dwór Huggera od godz. 11 bez przerwy. Kw 2306
Początek przedstawienia o godz. 7,30.

RADJO

Programy radjofoniczne

Sobota, 1 czerwca 1929 r.

Poznań (336 m) godz. **7.00** gimnastyka poranna (prof. J. Waxman); godz. **12.20** radjografja (syst. Fultona); godz. **12.50** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. **13.00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż.-towar.; godz. **14.15** komunikaty: gosp. roln. PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd. godz. **16.30** gawęda harcerska; godz. **16.45** kurs wyższy języka angielskiego (wykł. dr. Arendt, lektor U. P.); godz. **17.10** odczyt z cyklu o dziennikarstwie p. t. „O archiwach redakcyjnych (wygł. p. red. Jarochowski); godz. **17.30** odczyt p. t. „Geneza Sejmu polskiego" (wygł. prof. dr. Z. Wojciechowski); godz. **17.55** program dla dzieci; godz. **18.45** komunikaty P. W. K.; godz. **18.55** nadprogram w wykonaniu artystów Teatru Nowego; godz. **19.20** arje operowe w wykonaniu znakomitego tenora opery poznańskiej p. Mieczysława Perkowicza; godz. **19.45** „Ze świata kobiecego" (wygł. p. Sabina Kazanowska); godz. **20.00** odczyt p. t. „Istotny cel wychowania fizycznego" (wygł. p. Oskar Zawrocki); godz. **20.30** transmisja koncertu popularnego z „Doliny Szwajcarskiej" w Warszawie; godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. **22.10** radjografja (syst. Fultona); godz. **22.40** radjokabaret. Wykonawcy: Jadwiga Kowalikówna, art. T. N. (sopran), Marja Fiszerówna, art. T. N. (wesołe recytacje), Zdzisław Kochański (piosenkarz), Antoni Dvorak (artysta czeski) koncert na pile, Bolesław Tyllia, kapelm. opery (akomp.); godz. **24.00** 60-ty koncert nocny firmy „Philips".

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Polski Związek Przykrawaczy Krawieckich.** Zebranie odbędzie się w sobotę dnia 1 czerwca br. o godz. 20 w lokalu p. Młodożyńskiego, Wielkie Garbary 41.

— **Tow. Sport. „Jutrznia".** Zebranie w sobotę 1 czerwca o godz. 19 w lokalu pana Olszewskiego, Poznań, ulica Gen. Kosińskiego 17 a.

— **Zw. Podróżujących Towarzystw H. G. P. „Dobry Lot".** Sadzenie gołębi pocztowych do lotu konkursowego z odległości 170 km odbędzie się w sobotę 1 czerwca rb. od godz. 17 u p. Andzińskiego, ul. Dąbrowskiego.

— **Tow. Młodych Ogrodników.** Dnia 2 czerwca zwołuje się wszystkich członków celem zwiedzania P. W. K. Zbiórka o godz. 7,30 przy ul. Fredry przed Teatrem Wielkim.

— **Tow. Hodowli Gołębi Pocztowych „Dobry lot"** urządza w sobotę 1 czerwca zabawę taneczną w sali p. Jarzyka, Tama Berdychowska 4.

— **Tow. Zjedn. Malarzy, Lakierników i Pozłotników.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 2 czerwca o godz. 14 w lokalu p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6. Po zebraniu zbiórka do udziału w procesji.

— **Baczność Tow. Powst. i Wojaków Śródmieście i Stare miasto.** Celem wzięcia udziału i trzymania szpaleru w procesji Bożego Ciała w niedzielę po południu z kościoła pofranciszkańskiego, zwołuje się zbiórkę wszystkich członków dnia 2 czerwca o godz. 15,30 przed Nowym Ratuszem. Mundur, czapki i odznaki przywdziać.

— **Związek Inwalidów, Wdów, Sierót, Emerytów Kolej. oraz Czynnych Kolejarzy** zwołuje plenarne zebranie związkowe na dzień 3 czerwca o godz. 17 do sali p. Grotowskiego na Dolną Wildę 71. Z powodu bardzo ważnych spraw obecność wszystkich członków konieczna.

— **Katolickie Tow. Rzemieślników Polskich.** Zebranie odbędzie się dnia 3-go czerwca o godz. 20 w sali Domu Królowej Jadwigi. Na porządku obrad wykład oraz inne ważne sprawy.

— **Związek Pracowników Umysłowych Z. Z. P.** zwołuje zebranie plenarne na poniedziałek, dnia 3 czerwca godz. 20 w lokalach własnych przy ul. Działyńskich nr. 3 parter lewo. Na porządku obrad m. in. wykład o ubezpieczeniu pracowników umysłowych i inne bardzo ważne sprawy.

— **Tow. Hodowli Gołębi Poczt. „Warta".** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 4 czerwca o godz. 20 w lokalu p. K. Wiesner, Chwaliszewo 58-59.

Luna Park
Poznańska 66. Telef. 66-86.
Najweselsze ustronie Poznania.
Najnowsze atrakcje, orkiestra, restauracja. Fajerwerk.
Otwarte do 12-tej w nocy.
Pw 10 101/2-21.277/282

140 PARYSKICH MODELI
zawiera **nr. 6 czerwcowy** bogato ilustrowanego miesięcznika p. t.
Przegląd Mody
Do każdego modelu można miec krój bibułkowy naturalnej wielkości.
Do nabycia w składach żurnali księgarniach i kioskach.
Cena numeru zł. 2.50. Rocznie tylko zł 25 za 12 numerów. nw 10558
Półroczna przedpł. zł 13.50.
Jeszcze w 1 półrocz. r. b. **Nagrody wartości 1000 zł**
Dla stałych prenumeratorek.
Przedpłata bezpośrednio **w administracji Warszawa, Bielańska 7.**

Dnia 29 maja 1929 r. zmarła, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najlepsza, kochana matka, babka i siostra, ś. p.

Cecylja z Janików Ostrowska

w 59 roku ofiarnego i szlachetnego życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 1 czerwca 1929 r., o godz. 16,30 z kaplicy cmentarnej cmentarza jeżyckiego w Poznaniu.

W ciężkim smutku pogrążeni

dzieci, wnuki i rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. zw 16611

†

Dnia 29 b. m., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p. zw 16 609/10

Helena Lepczyńska

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 1 czerwca, o godz. 3 po poł., z kostnicy św. Józefa.

Tow. Pielgrzym pod wezw. Matki Bożej w Poznaniu.

Wypadek 113.

W 10 bolesną rocznicę śmierci najdroższej żony i najukochańszej matki naszej, ś. p.

Elżbiety z Kuźmickich Zięciakowej

odbędzie się zw 16 595

msza św.

za spokój Jej duszy w kościele Najśw. Serca Jezusowego (na Jeżycach), w sobotę, 1 czerwca 1929, godz. 8, o czem Krewnym i Znajomym donoszą

mąż, dzieci i synowa.

†

W środę, dnia 29 maja zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek, wuj i szwagier, ś. p.

Jan Morkowski

przeżywszy lat 84. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 1 czerwca 1929, o godz. 6 po południu z domu żałoby na cmentarz parafjalny, o czem donosi Krewnym i Znajomym

w smutku pogrążona

Buk, dnia 31 maja 1929. **rodzina.**

Osobnych uwiadomień nie wysyła się. nw 10649

Wojna przeciw pluskwom!
praw. zastrz.
„MORTUS"
podł. Dra. Kruga tępi radykalnie **pod gwarancją** pluskwy i ich zarodki. Cena 4 zł wysyła za zaliczką:
Lab. Chem. M. Knittel, Katowice, Wełnowiec, ul. Jadwigi 9.
Tp 2618

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie mego najdroższego męża, naszego ukochanego tatusia, ś. p. zw 16 608

Franciszka Fornalika

za okazane nam współczucie i złożenie pięknych wieńców, składa serdeczne

Bóg zapłać!

żona i dzieci.

Panu Bogu podobało się w dniu 30 maja 1929 r. powołać do grona Swych aniołków naszą najukochańszą zw 16624

Basinkę

w 5 roku życia.

W ciężkiej żałobie i smutku pogrążeni

Kazimierz Wojciechowski z żoną, dziećmi i rodziną.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 1 czerwca o godz. 6 po południu z domu żałoby.

Środa, w maju 1929 r.

Zaledwie 5 miesięcy po stracie mej najukochańszej żony i matki, zmarł, dnia 29. 5. 1929 r. w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż i ojciec, syn, brat, szwagier i wujek, ś. p.

Józef Hoffmann

przeżywszy lat 38. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 1 czerwca, o godz. 4,15, z kaplicy św. Józefa na cmentarz Farny, o czem zawiadamiają

ciężko strapieni

żona z dziećmi
Franciszkowie Hoffmannowie z ojcem i rodziną.

zw 16 626

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie mojego męża, ś. p.

Mieczysława Żychowicza

składam serdeczne

Bóg zapłać!

zw 16601 **Zofja Żychowiczowa z rodziną.**

Podziękowanie.

Za szczery i tak liczny współudział w pogrzebie oraz okazane współczucie z powodu zgonu mej żony, ś. p. zw 16 613

Marji Wieczorkowej

składam na tej drodze, Wielebnemu Duchowieństwu, a zwłaszcza Wielebnemu Ks. Proboszczowi Putzowi, wszystkim Towarzystwom, Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym, staropolskie

Bóg zapłać!

Ul. Piaskowa 6/7. **Jan Wieczorek.**

†

W środę, dnia 29 maja 1929 r., zmarł po krótkich cierpieniach, nasz długoletni członek, ś. p.

Józef Hoffmann

Cześć Jego pamięci! zw 16 616

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 1 czerwca, o godz. 16,15, z kaplicy św. Józefa na cmentarz Farny.

Związek Zawodowych Pracowników Przemysłu Gastronomiczno - Hotel. w Polsce, Okręg Poznański.

†

W dniu 27 maja r. b. rozstał się z tym światem, ś. p. Pw 10848-22,110

Stefan Zegalski

Członek naszego Związku i współwłaściciel firmy „Prąd". Cześć Jego pamięci!

Związek Przedsięb. Elektrotechn. na Woj. Poznańskie i Pomorskie.

Osiedliłem się w Poznaniu
jako specjalista w chorobach nerwowych i przyjmuję codziennie od 10—12 **w Zakładzie Dr. Żniniewicza, Al. Marcinkowskiego 20.**
zw 16605 **Dr. Mieczysław Luziński.**

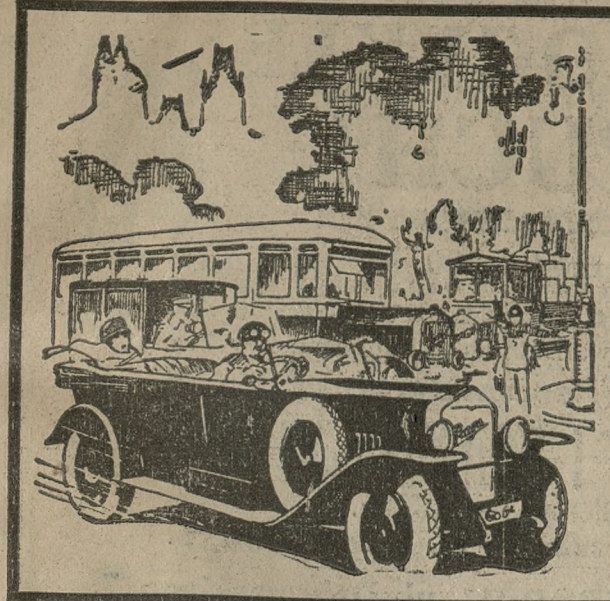

BEZ REMONTU

Przejechanie 70.000 do 80.000 kilometrów bez generalnego remontu jest dla samochodu marki **Praga** rzeczą zwykłą!

Doświadczeni automobiliści cenią „PRAGĘ" dla wielkich zalet tego niezawodnego motoru!

Kto kupi „PRAGĘ" ten ma spokój na całe lata!

Patentowane centralne smarowanie podwozia, servofrein olejowy, automatyczny wskaźnik kierunku jazdy, patentowany przyrząd kontrolujący smarowanie.

OSOBOWE:

4-cyl. 4/14	4-cyl. 5/20
4-cyl. 6/24	6-cyl. 8/30
6-cyl. 13/45	8-cyl. 17/60

CIĘŻAROWE:

„A" — 1½ tony
„L" — 3 „
„N" — 5 „

Reprezentacja na Wielkopolskę i Pomorze:

„PRAGA" AUTOMOBILE Poznań, plac Wolności nr. 11

Telefon 55-33 Telegramy: Autopraga Telefon 55-33

Reprezentacja na b. Król. Polskie i Kresy: inż. St. Nawakowski Sp. z ogr. odp. Warszawa. Salon samochodowy: Kredytowa 4. Garaż: Wolska 81. Tel. 291-34, 181-34 i 91-34. Telegr. Centropług.

Reprezentacja na Małopolskę, Śląsk i Wołyń: Henryk Buchstab, Lwów, ulica Jagiellońska nr. 7. Telefon 305. Telegramy: Buchstab Jagiellońska.

Pw 10 821-22.74

Serwety i Narzuty

K. Kużaj
27 Grudnia 9

K.K.
P.

Pw 6939/30-0,6547 i 6559

Magistrat m. Pobiedzisk sprzeda

śliczną willę

12 pokoi z ½-morgowym ogrodem owocowym, która jest opróżniona. Reflektanci mogą obejrzeć w godzinach urzędowych od 8-mej rano do 5-tej po południu.

dw 6257/8 **Magistrat**
Klapecki w z. burmistrza

POŃCZOCHY

bawełn. flor., trwałe	1.25
jedw. flor. moda. kolor	1.95
w lepszem wykonaniu	2.95
jedw. sztuczne do prania	3.75
Fil decos	5.50
Bemberga	6.75
Ia	9.50

poleca

K. PRZYBYLSKI
Stary Rynek 56, Półwiejska 24.

Pw 10 621-21,261

Majątek

1600 morgowy **wydzierżawię.** Potrzebna gotówka 200—225000 zł. Zgłoszenia li tylko poważnych reflektantów do Kurjera **zw 16594**

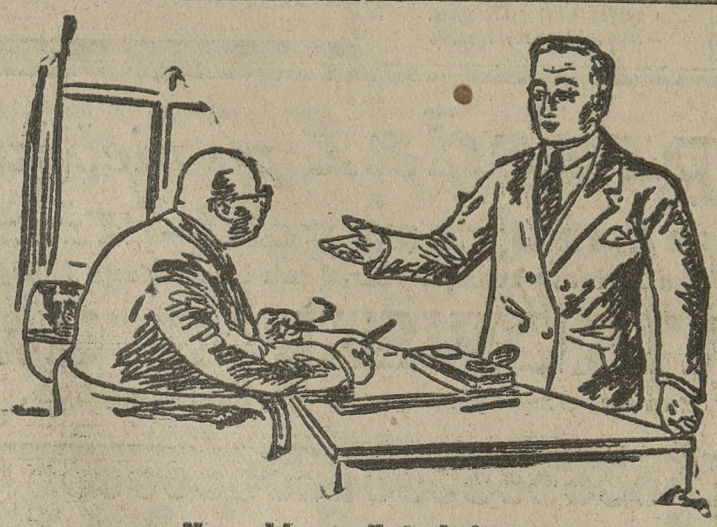

Nowy kierownik techniczny:

Żadna nowoczesna fabryka już dziś nie używa żywej pary do fabrykacji i ogrzewania. Widzi Pan, Panie dyrektorze, obecnie potrzebujemy 100 kg. węgla do kotła niskiego ciśnienia naszej instalacji ogrzewczej i otrzymujemy 800 kg. pary na godzinę. Jeżeli spalimy tę samą ilość węgla w specjalnej lokomobili przemysłowej z użytkowaniem ciepła odlotowego, otrzymamy wówczas nietylko w przybliżeniu taką samą ilość pary do fabrykacji i ogrzewania, lecz ponadto 100 K. M. Moglibyśmy więc tą samą ilością węgla pokryć zapotrzebowanie na ciepło i siłę. Zażądajmy więc kosztorysu w

Maschinenfabrik Buckau R. Wolf A. G., Magdeburg.
Biuro na Poznańskie i Pomorze inż. Marjan Rowecki
Poznań, Wały Zygm. Augusta 10. — Tel. 53-71.

Konwie do mleka

Inż. H. Jan Markowski
Poznań
Mielżyńskiego 21
Tel. 52-43.

Pw 10 095-20,305

KARBOLINEUM
NAJTANIEJ
F. G. FRAAS NAST
POZNAŃ - UL. WIELKA 14

Tw 2412

Wszelkie

wody i sole mineralne

z zdrojów krajowych i zagranicznych stale świeżo na składzie. nw 10383

Ceny najniższe

w Drogerji Warszawskiej
Poznań, 27 Grudnia 11.

Dla Panów Gastronomów

ubrania czarne zawodowe, także dla pikolo, czarne marynarki alpagowe 20 zł.

EDMUND RYCHTER

Poznań, Fr. Ratajczaka 2, ul. Wrocławska 14 i 15,
gdzie proszę zważać na firmę

Pw 9793-18218

Gospodarstwo 130 mórg

położone przy bruku i 6 klm. od miasta Żnina, ziemia pszenno-buraczana, budynki masyw, dom mieszkalny 5 pokoi, z pełnym zasiewem i kompl. żywym i martwym inwentarzem, jest przy wpłacie 50 000,— złotych, **na sprzedaż.**

„CERES", Dom Rolniczo-Handlowy, ŻNIN = Telefon 98.
zw 16 565

SKŁAD w Inowrocławiu

przy pryncypalnej ulicy (Król. Jadwigi 39), parter i piętro **jest zaraz do wynajęcia.** Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów.

Pw 10 843-63,520

KUJAWA — INOWROCŁAW, DWORCOWA 10.

Samochody

ciężarowe od ½—10 tonn, **półciężarowe** do 1 tonny, **reklamówki** do 1 tonny, **autobusy** od ½—10 tonn, **podwozia osobowe, taksówki** nowe i używane, **samochody osob.** nowe i używane, **motocykle „Douglas"**, poleca tanio i na dogodnych warunkach nw 10 371

„KOMNA" T. z o. p. AUTOMOBILE, POZNAŃ
ul. Dąbrowskiego — Tel. 77-67 i 54-78.

Baczność! Baczność!

Jasnowidz-grafolog

J. Karten,

który za pomocą swej nadprzyrodzonej siły jasnowidzenia wpada w trans, przenika w człowieku wszelkie organy, widzi w transie wszelkie choroby, w których udziela bezpłatnie porad dając ku temu niewinne środki ziół i t. p. P. Karten przepowiada także przyszłość, mówi o przeszłości i teraźniejszości. P. Karten przyczynił się również do wyjaśnienia zawikłanych morderstw, podając w transie jak najdokładniejsze szczegóły morderstwa i wykrywał zbrodniarzy. P. Karten był egzaminowany przez profesorów uniwersyteckich Prof. Dr. Verveyna, Bonn nad Renem i Prof. Dr. Liehmanna w Wiedniu. Posiada przeszło 4 000 pism dziękczynnych i uznań za jego pracę. zw 16 615

Przyjmuje przy ul. Śniadeckich 4, III. lewo (Łazarz), w godzinach: od 10 — 12 i od 4 — 7; prócz świąt.

Pozostaje ostatnie 14 dni w Poznaniu.

Zastrzegam również nie przyjęcie bez podania powodów.

W większem mieście garnizonowem na Pomorzu jest stare, dobrze zaprowadzone

przedsiębiorstwo malarskie,

które z urzędami i klientelą prywatną pracuje, **na sprzedaż.** Nabywca musi władać także w słowie i w piśmie językiem niemieckim. Jest to nader korzystna okazja dla 2 zdolnych i pracowitych fachowców. Wykonuje się również godła (godła szklane) i lakierowanie wozów. — Potrzebna wpłata 4,500—5,000 zł. Sprzedawca przyjmie ewentualnie udział jako cichy wspólnik. Oferty pod **dp 6884** do eksped. Kurjera.

Rzadka okazja

Restauracja, letnisko

ogród, kręgielnia etc. blisko Poznania dobrze prosperujące przedsiębiorstwo z powodu stosunków rodzinnych zaraz do wydzierżawienia ewetl. do sprzedania. Zgłoszenia poważnych reflektantów do Biura Ogłoszeń **„PAR", Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 22,48**

Pw 10 723-22,48

SKŁAD

sprzętów kuchennych i porcelany, duży, o 2 oknach wystawowych, w najlepszem położeniu miasta Gniezna, **sprzedam bardzo korzystnie.** Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, **Gniezno 239.** nw 10 656

HALE DREWNIANE.

Które polskie przedsiębiorstwo dostarczy w krótkim czasie **konstrukcyj dachowych** o szerokiej rozpiętości? Referencje pożądane. Oferty pod **W. L. 990 do Rudolf Mosse, Gdańsk.** Tp 2619

Ubikacje handlowe

nadające się na różne przedsiębiorstwa zaraz do **wynajęcia.** Zgłoszenia **Reklama Polska,** Aleje Marcinkowskiego 6 pod **„3976"** Kw 2266

KAPELUSZE

szale
spaszki
kwiaty

poleca

***K. Bandel,* Piekary 1.**

Salon stroju.

Pw 10847-20,80

Na sprzedaż 2 kioski

położone bardzo korzystnie na terenach zachodnich P. W. K. Bliższych informacyj udziela **KAŹMIERSKA, ul. Dąbrowskiego 88 — Telefon 62-28.** zw 16 621

Handlowiec

energiczny, ustosunkowany do samodzielnego prowadzenia działu przemysłowo-handlowego, **potrzebny.** Pierwszeństwo dla kandydatów z branży chemiczno-farmaceutycznej. Oferty pod **„Kierownik"** do **Tow. Reklamy Międzynarodowej, Warszawa,** Marszałkowska 124. Tw 2676

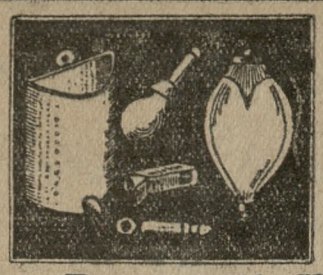

Irygatory kompl. . 5.70
Ogrzewacze gumowe 9.00
Hygjeniczna płóczka gumowa dla kobiet 7.50

Artykuły gumowe i chirurgiczne, opaski i waty, po cenach najniższych

w Drogerji Warszawskiej

Poznań. ul. 27 grudnia 11. rw 10284

Posady nauczycielskie

Do Miejskiego Gimnazjum w Żninie, poszukiwani są od 1 września r. b., nauczyciele: **matematyki, fizyki, przyrody i gimnastyki.** Wymagane pełne kwalifikacje zawodowe względnie zezwolenie na nauczanie w szkołach średnich. Do gimnastyki potrzebna siłą męska. Pensja jak w zakładach państwowych, nadto 25% dodatek komunalny, świadczenia ubezpieczeniowe i ułatwienia mieszkaniowe. Podania z odpisem dokumentów i dokładnym życiorysem, należy nadsyłać zaraz pod adresem: **Dyrekcja Miejskiego Gimnazjum w Żninie** (wojew. Poznańskie). dw 6268

OSTRZEŻENIE:
Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie żądać oryginalnych proszków z **„Kogutkiem"** Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie uporczywie polecane naśladownictwa w podobnem do naszego opakowania. pw 8975

UWAGA!! Stosując zabiegi naturalne magnetyczne i sympatyczne-leczę w najkrótszym czasie wszelkie uporczywe choroby nie wyłączając wenerycznych. J. Feller; Krol.-Huta: Wolności 59. na odp. znaczek. Pw 10028-10,668

MOTOCYKLE „PUCH"

model 220

Prawdziwy motocykl turowy, siła koni 4,5
poleca na dogodnych warunkach, długoterminowy kredyt.

Gen. Reprezentacja:

TOWARZYSTWO BUDOWY i SPRZEDAŻY SAMOCHODÓW S. A.
(dawniej Austro-Daimler).
Centrala: Warszawa, ul. Wierzbowa 6.
Oddział w Poznaniu: ul. Dąbrowskiego 7.
Tel. 7558 — 7665. Pw 10824-19,176

Wielka wyprzedaż po niebywałych niskich cenach

płaszczy gabardynowych — Trenchcoatów zw 16612

z podwójnemi jak i potrójnemi podpinkami. Pierwszorzędny krój jak i konfekcja fabrykatów krajowych oraz zagranicznych.

CZESŁAW KWIATKOWSKI, ul. Gwarna 8, tel. 2088.

Pierwszorzędny magazyn artykułów męskich.

Proszę zwrócić uwagę na moje okna wystawowe. **Proszę zwrócić uwagę na moje okna wystawowe.**

Pójdziemy na

ZAWODY KONNE

Są ludzie, którzy nie chodzą na wyścigi i mecze, do teatru uczęszczają b. rzadko, nie mają przyjaciół, żyjąc życiem zamkniętem!

ŻYCIE MIJA SZYBKO!

Trzeba umieć brać to, co życie daje, trzeba chcieć widzieć to co jest piękne, trzeba chcieć cieszyć się pięknem przyrody! Nie każdy widzi piękno rozbudzającej się wiosny!

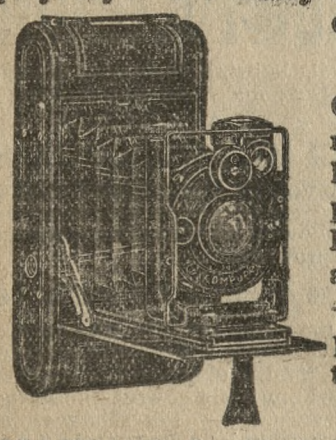

Gdyby ktoś badał charaktery ludzi, to przekonałby się, że wielki procent ludzi zadowolonych z życia, posiada aparaty fotograficzne! — Fotografowanie jest przyjemnością. Aparaty poleca:

Pw 10820-22,96

KAZIMIERZ GREGER, ul. 27 Grudnia 20.

Poszukuje się

dzielnego zbożowca

dobrze wprowadzonego w sferach rolniczych, jako

podróżującego

do sprzedaży sztucznych nawozów na stałą pensję i prowizję. Reflektanci posiadający własny samochód lub motocykl mają pierwszeństwo. Zgłoszenia z podaniem wysokości wynagrodzenia oraz referencyj, przyjmuje **„PAR", Polska Agencja Reklamy,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod 22,96
Pw 10 825-22,96

Większe przedsiębiorstwo przemysłowe na polskim Górnym Śląsku, poszukuje zaraz doświadczonego

technika

dla robót nadziemnych, biura i prowadzenia budowli.
W rachubę wchodzą tylko panowie z dostateczną praktyką i doświadczeniem w kalkulacji i sporządzaniu kosztorysów. Znajomość języków polskiego i niemieckiego pożądana. Oferty z dołączeniem życiorysu, świadectw oraz referencyj, należy składać do eksp. Kurjera Poznańskiego pod dw 6289

Duży dom wysyłkowy sukna

od lat zaprowadzony, z obszerną klientelą, **prowadzący** wszelkiego rodzaju materjały, podszewki i przybory dla krawiectwa męskiego i wydający na każdy sezon obszerną i elegancką kolekcję wzorów oraz ilustr. katalogi na podszewki i dodatki, które wysyła poszczególnym krawcom, **poszukuje**

zastępcy

na Poznań i Woj. Poznańskie, dostarczając ewtl. samochód. Reflektanci biegli w mowie polskiej i niemieckiej, dokładnie z branżą obeznani, z dobremi stosunkami do zakładów krawieckich, zapewniający utrzymanie dotychczasowej klienteli i coraz to większe rozszerzenie stosunków, uzdolnieni do sprzedaży bezpośredniej i czuwania nad płatnością, zechcą się zgłosić z podaniem dotychczasowej działalności, odpisami świadectw i możliwie z fotografją do **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod 22,97 Pw 10 826-22,97

Kasjerka

pisząca biegle na maszynie „Underwood", z kaucją lub gwarancją, **poszukiwana zaraz** do **D/H. Z. Gawroński,** Gwarna 14.
zw 16 617

Poszukujemy na stałą posadę, pierwszorzędnych

tokarzy

narzędziowych i do prac precyzyjnych, mogących się wykazać dobremi świadectwami. Wiadomość w firmie **„LECH", Pierwsza w Polsce Fabryka Motocykli, Opalenica** (Wielkopolska). rw 5084

Dzielny przemysłowiec

rutynowany kupiec i organizator z długoletnią praktyką, mogący wykazać się dodatniemi wynikami pracy na kierowniczych stanowiskach w kraju i zagranicą, **poszukuje** odpowiedniego zajęcia. Łaskawe oferty poważnych przedsiębiorstw uprasza się do **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 22,10. Pw 10 686-22,10

STAŁA KOMUNIKACJA
na linji
Poznań — Warszawa i odwrotnie
wygodnemi i wytwornemi
AUTOBUSAMI
T. K. A. Towarzystwa Komunikacji Automobilowej w Polsce, Poznań, ul. Gajowa 1, tel. 68-02.
dw 6291

Dzierżawa

pierwszorzędnej restauracji przy hotelu **„Hüttnera" w Środzie** natychmiast z gotówką 30000 złotych. Zgłoszenia i informacje na miejscu lub **Biuro Handlowe „BOLTAR", Poznań, Skarbowa 17.**
Pw 10845-22 102

Administrator

sumienny, b. urzędnik p., z kilkoletnią praktyką, **poszukuje** kilka dalszych administracyj domów bez wolnego mieszkania. Oferty do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 16 587

Sekretarz notarjalno-adwokacki

młodszy, ile możności umiejący pisać na maszynie, **potrzebny do Poznania** od lipca. Zgłoszenia przyjmuje Kurjer Poznański pod **zw 16620**

Maszynistka

biegła (fakturzystka) ew. z branży drogeryjnej potrzebna zaraz. Zgłoszenia **„Par„** Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod **22,109** Pw 10844-22,109

Dla Panów Szoferów

ubrania kortowe, gabardynowe i tak zwane lodenowe wszystkie kolory — kurtki i spodnie skórzane — kurtki ceratowe 25 zł, płaszcze ceratowe 35 zł.

EDMUND RYCHTER - POZNAŃ
Fr. Ratajczaka 2, Wrocławska 14 i 15,
Pw 9742-18,217 **gdzie proszę zważać na firmę.**

Dyrektor Hotelu

kupiec, Poznańczyk, lat 36, dotychczas kierownik dużego hotelu z restauracją, **szuka zaraz podobnej posady.** Prima referencje i świadectwa. Zgł. **uprasza pod KOWERS, ZOPPOT,** Reuterweg 3. 1 Tr. zw 16 623

Na raty
miesięcznie
18 zł.
pierwsza wpłata **36,00 zł**

Kromczyński
Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
bpw 8650

Pw 10 117-21,871

Konkurs.

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu
ogłasza konkurs na posadę

inspektora technicznego

w wydziale ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków.

Kandydat winien posiadać:
1) wyższe wykształcenie techniczne,
2) nieprzekroczony 40 rok życia,
3) obywatelstwo polskie.

Dla kandydata przewiduje się pobory według grupy VII. ewentl. VI. szczebel b. urzędników państwowych oraz 15% dodatek komunalny. — Posada jest do objęcia od 1 lipca r. b. Zgłoszenia z dołączeniem uwierzytelnionych odpisów świadectw należy skierować do podpisanego Zarządu w terminie do 15 czerwca r. b.

Pw 10824-22,91

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

POZNAŃSKA SPÓŁKA OKOWICIANA
Spółdzielnia dla zbytu okowity z ogr. odpow. w Poznaniu
zaprasza na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w Poznaniu w czwartek, dnia 20 czerwca 1929 r., o godzinie 10-tej rano w lokalu Domu Ewangelickiego, ul. Wjazdowa 8 (duża sala).

Porządek obrad:
1. Wybór dwóch osób uprawnionych do podpisania protokółu. rachunku zysków i strat za rok 1927/28. Sprawozdanie Rady Nadzorczej
2. Sprawozdanie z działalności i przedłożenie zamknięcia rachunkowego oraz z rewizji. Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi za rok obrachunkowy 1927/28.
3. Uchwała o podziale zysków za rok obrachunkowy 1927/28.
4. Wybór członków Rady Nadzorczej.
5. Położenie gorzelnictwa rolniczego, sprawa spirytusu techniczno-przemysłowego, produkcji eksportowej, sprawa długu tureckiego (refer. p. Dr. Wałukiewicz).
6. Sprawozdanie z działalności Naukowej Organizacji Gorzelnictwa (refer. p. prof. Chrząszcz).
7. Wolne wnioski.

Rada Nadzorcza: Józef Lossow. Dobrowolski.
Zarząd: Wednorff. Osten-Sacken.

Inkaso
wszelkich pretensji załatwia
Wywiadownia „GREIF", Poznań Pasaż Apollo.
Pw 10665-21,391

Sprzedam lub wydzierżawię mój
młyn wodno-motorowy.
Dzienny przemiał około 150 ctn. w bogatej, bezkonkurencyjnej okolicy, do tego 140 mórg pszennej ziemi z żywym i martwym inwentarzem, nowe zabudowanie. Warunki bardzo korzystne. Zgłoszenie **Pelagja Fielietzowa, Poznań, ulica Dąbrowskiego 24.**
zw 5112

Szwaczki
na bieliznę męską **poszukuje**
Wielkopolska Fabryka Bielizny W. Rakowski, ul. Pocztowa 1, I p.
zw 16618

Samochód
Tatra, 2 cyl., kareta-Torpedo, w najlepszym stanie, do sprzedania za 6.500 zł. **KRUPKA, Warszawa, Nowy Świat 5.**
zw 16575

Rzeźnictwo
z kompl. urządzeniem składowem i warsztatowem, pędzone siłą elektryczną, z obszernemi ubikacjami w dużem powiat. mieście w dobrem położeniu jest natychmiast na sprzedaż. Gotówki potrzeba 7 000. Zgłosz. Agencja Kurjera Pozn. Gniezno 241. nw 10 654

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Pokój
balkonowy, czysto umeblowany z 2 łóżkami wynajmę zaraz na czas Wystawy. Adres wskaże Kurjer zdw 93 867

Pokój
duży, słoneczny z dwoma łóżkami korzystnie wynajmę. Umińskiego 9, 3 wejście. zdw 93 731

Pokój
frontowy na czas wystawy lub na stałe. Ratajczaka 9. III. Laskowaska. zdw 93 956

Elegancki
pokój zaraz do wynajęcia. Sieg. Wielka 19. zdw 93 929

Pokój
miły, słoneczny osobnem wejściem dla 2 panów 1 czerwca do wynajęcia (lub wystawcom). Chwaliszewo 60-62, tylny dom, parter. rw 5 129

1 SPRZEDAŻE

Drukarską
maszynę pospieszną, regał z pismem sprzeda Golus, Strzelecka 31. zdw 93 851

Zakład fryzjerski
do sprzedania. Rybakowska, ul. Chwaliszewo 21/22. zdw 93 866

Dorożka
samochodowa, elegancka, 6 osobowa z koncesją za 13.000 złotych sprzedam. Oferty Kurjer zdw 93 754

Gospodarstwa
każdej wielkości poleca Cyraniak Poznań, św. Marcin 63. zdw 93 776

Maszynę
płaską do cholewek lub krawiectwa sprzedam. Kuśnierski, Zielona 5. zdw 93 750

2 domki
I. klasy nowe pod dachówką 8 mórg ogrodu w mieście 18 tysięcy, wpłaty 12 tysięcy sprzedam. Strabel, Poznań, Wierzbięcice 43 zdw 94 002

Willa
9 pokojowa, morga ogrodu, cała wolna w Puszczykowie, wpłaty 20.000 sprzeda Biuro Handlowe Romana Szymańskiego 1. zdw 93 730

Oleandry
dwa duże przeszło 2 metry wysokie, zaraz do sprzedania, cena 100 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 877

Fortepian
sprzedam tanio. Kanałowa 14, III. lewo, od godz. 4—7. zdw 93 864

Roczniki „Szkoły"
organu Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie z lat 1891 1908 (nieoprawne) i miesięczniki z lat następnych sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 015

Sypialnię
dębowo fornierowana nową z marmurami lustrami tanio sprzedam. Grobla 30, II. lewo. zdw 94 013

Uprawniony tech. dentystyczny
biegły w złocie i kauczuku plombowaniu, leczeniu i wyjmowaniu zębów, może 46 letnią dobrą praktykę w mieście powiatowem nabyć. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 94 045

Kiosk fryzjerski
w Kuźnicy w pobliżu Helu nadający się na każde przedsiębiorstwo sprzedam lub wydzierżawię. Rakowski, Gdynia, Portowa 4. nw 10 579

Kompletny
męski strój polski (kontusz) do sprzedania Lwów. Króla Leszczyńskiego 19 u właścicielki realności. Pw 10 738-72,19

Wózek
elegancki sportowy sprzeda. — Wodna 10, II. prawo. zdw 93 859

Pietruszkę
(korzenie) kilka centnarów, zdrowa, grubą ma do oddania Ogród Karczewo, pow. Śmigiel, stacja Piastowo. zdw 93 726

Skrzynie
sprzeda Ludwik Kruk, Stary Rynek 9. zdw 93 578

Konie
mocne na sprzedaż, ul. Jeżycka 48. zdw 93 621

Dom
piętrowy w rynku z księgarnią i składem papieru lub bez zaraz od właściciela na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 639.

2 wozy luksusowe
polowczyk i landauer w bardzo dobrym stanie korzystnie do sprzedania. Oferty skierować pod adres: Edward Jezierski, Pleszew, ul. Ogrodowa 3. tel. 120. zdw 93 676

MOLINA
Najpewniejszy środek przeciw molom! Bez wstrętnego zapachu. Znany od lat 20. Do nabycia w każdej drogerji! Tylko w paczkach oryginalnych po 0.75. 1.25 i 2.50 zł. Pp 9809-18,333

Samochód
podwozie 14/35 nadające się na półciężarowy, marki „Austro-Daimler" po gruntownym remoncie bardzo korzystnie do oddania. Zgłoszenia Piotrowski, św. Czesława 12. zdw 92 359

Willa
komfortowa siedmiopokojowa cała wolna, duży ogród z powodu wyjazdu do sprzedania. Gotówki potrzeba 30.000. Wyrzykowski Grobla 9. zdw 94 052

Chcesz
kupić, sprzedać majątek, gospodarstwo, kamienicę zgłosić Dom Handlowy Jaszkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 94 064

Regina
skład kapeluszy damskich św. Marcin 78 poleca kapelusze wielkim wyborze i po najtańszych cenach. Kw 2 150-51

2 maszyny
Singera damskie okrągłe czołenka i rower męski sprzedam. Warsztat Mechaniczny. Kraszewskiego 5. zdw 93 789-90

Skład
kolonjalny 2 pokoje kuchnia, parter, pełnym biegu, cena 1 300 złotych spiesznie sprzeda „Krakus", Pocztowa 30. zdw 93 764-5

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13. Klijenteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem. Pw 10 144/5-0,4762

Meble
najtaniej poleca Kałkas. Wrocławska 19. zdpw 92 271

Łóżka metalowe
wyprzedaje tanio Przewodnik, skład żelaza. św. Marcin 30. zdpw 92 260/61

Zakład dentystyczny
w powiatowem mieście z powodu choroby tanio do nabycia. Zgłoszenia Kurjer pod nw 10 565

Sygnety
z herbem w kamieniu. Gąsiorowski i Frankowski św. Marcin 34. Telefon 55-28. bpw 3647

Resztówka
114 mórg pszenno-żytniej ziemi w tem 10 mórg lasu i 10 mórg łąki, z żywym i martwym inwentarzem, oddzielnie położone, w pow. szamotulskim, natychmiast z powodu stosunków rodzinnych korzystnie na sprzedaż. Cena 60 tysięcy, wpłaty 45. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 009-10

Japońskiego
pudełka sprzedam. Stary Rynek 64, II. prawo. rw 5 114

Sprzedam
różne lampy gazowe mało używane. Poznańska 52, II. p., lewo, od 3 do 7. jw 1 893

Kostjum
i suknie sprzedam. Młyńska 3, III. lewo. zdw 92 425-6

Sprzedam
dom z kuźnią w mieście blisko Poznania w najlepszem położeniu, cena 15.000 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 93 982

Skład
dwupokojowe mieszkanie. śródmieście Poznania sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 94 024

Skład
bławatny, krótkich towarów etc. dobrze zaprowadzony, w mieście powiatowem, mieszkanie wolne 4 pokoje z kuchnią, z towarem zaraz korzystnie do sprzedania. Do objęcia około 15.000 zł. Zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 94 023. Pośrednictwo wykluczone.

Z powodu
wyjazdu spieszna sprzedaż udziału kiosku na wystawie. Porozumieć 8—9 po południu. Głogowska 107, IV. piętro. zdw 93 991

Gospodarstwo
100 mórg dobrej ziemi, dobre zabudowania, dom mieszkalny dla 2 rodzin, żywy i martwy inwentarz nadkompletny, bardzo dobre opłożenie, stacja kolejowa, szkoła, kościół w miejscu. 7 klm od Starogardu zaraz za 75.000 zł, przy wpłacie 50.000 na sprzedaż. Reflektanci zechcą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego pod zdw 94 047

Okazyjnie
do sprzedania skład cukierków i kawiarnia z komfortowem urządzeniem i towarem, pierwszorzędne położenie miasta kuracyjnego Inowrocławia za cenę 17.000 zł. Zgłoszenia spieszne I. Koralewski, Inowrocław, Łucyjana 2. zdw 94 046

Dom
nowy, masywny, sześcioubikacyjny z składem nadający na każde przedsiębiorstwo, chlewy, szopy, w kościelnej wsi, wraz ogrodem przy Poznaniu, cena 11 tys., wpłaty 6—7.000. Bartkowiak Dopiewo, stacja Dopiewo, pow. Poznań. zdw 94 056

Skład kolonjalny
z towarem, urządzeniem, przyległe mieszkanie zaraz na sprzedaż, cena 5.500. Wiśniewski, — Leszno, ul. Wolności 26. zdw 94 044

Majątek
800 mórg, 650 mórg pod pług, w tem 40 mórg buraków cukrowych, reszta dwukośne łąki, pastwiska i las. Blisko kolei i miasta, inwentarz żywy i martwy w komplecie, parowy garnitur. Cena 500 zł za morgę przy wpłacie 150 tys. złotych do sprzedania. Adres wskaże Kurjer Poznański pod zdw 94 042

Gospodarstwo
180 mórg blisko Poznania, ziemia pszenno-żytnia, budynki dobre, obszerne, inwentarz żywy, martwy dobry, kompletny, gotówki 50.000. Zgłoszenia Wyrzykowski, Grobla 9. zdw 94 051

Z Ameryki
przyjeżdża kilkunastu kupców na majątki, gospodarstwa, kamienice, hotele dla których to poszukuje odpowiednich objektów. Dom Handlowy Jaśkiewicz Poznań, Fredry 6. zdw 94 05

Radjoprzybory
Najselektywniejsze aparaty, elektrotechnika, najkorzystniej na raty „Elektrovox", Poznań, Półwiejska 30, telefon 58-30 (naprzeciw Kwiatowej). zdw 93 958

Płaszcz
sportowy, jasno-bronzowy, fig. 44—46, zupełnie nowy bardzo tanio na sprzedaż. Mostowa 4 a, I. lewo. zdw 93 873

Letnisko
prześliczne, duży ogród owocowy łąka, jezioro zarybione, 38 mórg ziemi do tego młyn wodny, sprzeda właśc. Chmielewski, Poznań, św. Józefa 9 a, parter, prawo. zdw 93 971

Skład
kolonjalny 2 okna wystawowe, przyległe mieszkanie, w centrum Poznania sprzedam. Adres wskaże Kurjer St. Rynek rw 5 127

Kamienicę
jednopiętrową z ogrodem owocowym i warzywnym za 30.000 zł sprzedam. 5 minut od dworca. Poznań, Starołęka. Zgłoszenia do właściciela Tepper, Dolina 3, — Wilda. zdw 93 408

Na dogodne spłaty za gotówkę najtańsze źródło zakupu Skład Bławatów H. Karaś Pocztowa 3. Kw 2306

Antyki
wielki wybór. Bracia Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 2277

Zegar
regul., lampa elektr. pokojowa tanio na sprzedaż. Wały Królowej Jadwigi 1. III. na prawo. zdw 92 724

Dom
dwupiętrowy o 8 pokojach, w dobrym stanie, położony w centrum miasta o 6 tys. mieszkańcach w Poznańskiem, w tem dobrze zaprowadzony skład bławatów, sprzedam za cenę 38 tys. zł zaraz lub później. Adres wskaże Kurjer zdw 93 430

2 autobusy
18 i 20 siedzeniowe Chewrolet, karoserję 16 siedz. oraz podwozie ciężarowe 1½ tonn wszystko używane lecz w dobrym stanie sprzeda J. Madela, Nowe, Pomorze. zdw 93 382

Skład bławatów
i tow. krótkich z dwupokojowem mieszkaniem i kuchnią w małem miasteczku jest zaraz do oddania. Adres wskaże Kurjer zdw 93 109

Drzewo budulcowe
kantówka 10/10, 8/8, 10/13, bale angielskie 25 m³ do sprzedania tanio. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 93 285

Ford
samochód limuzyna, nowy jako kupno okazyjne. 3 Fiat 501. 1 Lancia. 2 Chevrolet. 2 Autobusy. 5 półciężarówek. 11 używanych Ford kryte i otwarte na dogodnych warunkach sprzeda „Komna", T. z o. p. Automobile. Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85 Telefon 77-67 i 54-78. nw 9738

Obrączki
ślubne, zegarki najtaniej Matysiak, św. Marcin 9 bpw 1159

Fiat
6/30 sportowy typ, prawie nowy, tanio. Pocztowa 1. Dill. zdw 93 556

Skład
kolonjalny i wyrobów tytuniowych sprzedam z powodów rodzinnych z towarem i urządzeniem okolicznościowo za 8 tysięcy zł. Skład zaprowadzony, położenie ma dobre, mieszkanie przy objęciu wolne. Oferty Kurjer zdw 93 088.

Dorożkę samochodową
w dobrym stanie (30 000 klm.) z koncesją stała sprzedam z powodu zmiany miejsca pobytu. Zgłoszenia do eksped. Kurjera zdw 92 969

Gospodarstwa
od 15 do 300 mórg ziemi tylko buraczanej, dogodne warunki spłaty, wielkim wyborze polecam Strabel, Poznań Wierzbięcice 43 zdw 92 517

Tanio
się ubierzesz, umebluiesz w Domu Komisowym św Marcin 78a Pw 8928

Piekarnia
skład, pokój i kuchnia w najlepszem położeniu w miasteczku blisko Poznania od 15. lub 1 lipca do odstąpienia. Cena 5.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 157.

Austro-Daimler
17/60, osobowy, 6 siedzeniowy z wszelkim komfortem, w najlepszym stanie, prawie nowy o 6 oponach z powodu wyjazdu korzystnie na sprzedaż. Do obejrzenia i bliższych informacyj udziela Dakla Automobile, Poznań, św. Marcin 54. zdw 92 838

Domek
nowy, masywny z ogródkiem sprzedam. Gołińska. Murna 1. III. rw 5 105

Robótki
pończochy, fartuchy, bieliznę, paski, biustonosze, piłki polecają po niskich cenach Siostry Drangoszówne, Aleje Marcinkowskiego 3, naprzeciw głównej poczty. zdw 92 168

Skład kolonjalny
z towarem w Gnieźnie 4.000 zł sprzedam. Zgłoszenia Pietras, Gniezno, Moniuszki 5. nw 10 551

Frakowe
ubranie na średnią figurę na sprzedaż. Półwiejska 41, I. p., prawo. zdw 93 143

Anglomint
tabletki miętowe o silnym smaku dla znawców. zdp 93 693

Lemona
wyśmienity napój orzeźwiający w kostkach. zdp 93 692

Kamienica
centrum Poznania III. i II. piętrowa, oficyna, cena 50.000 zł, dochód 5.000 zł sprzeda. Zielke, Gen. Umińskiego 7a, (Wilda). zdpw 93 588

Teren
świetna okazja kupna, 10 mórg w pięknej okolicy przedmieście Poznania sprzedam całości częściowo 3 zł metr. Szybkie zgłoszenia do Biura Pośrednictwa Realności, Poznań, Seweryna Mielżyńskiego 25, tel. 22-63. rw 5 094

Folwarczek
130 mórg pięknie położony w lesistej okolicy, 30 kilometrów Poznania, w komplecie, 4 konie, 8 krów, zaraz sprzedam. Cena 60 tysięcy, wpłaty 40. Biuro Pośrednictwa Realności, Seweryna Mielżyńskiego 25, tel 22-63. rw 5 093

5 KUPNA

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek. nw 9523

Wóz meblowy
lub do pakowania kupię natychmiast. Makowski, Luna-Park, Poznań. zdw 92 598

Pianino
kupię. Cena Kurjer zdw 93197

Skład
z przyległym pokojem przy ruchliwej ulicy poszukuję zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 265

Wóz
2½ do 3 cal. używany kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 607.

Używaną
szafę do książek kupię. Oferty Kurjer zdw 93 599.

Kupię willę
Puszczykowo — Puszczykówko. Szczegółowe oferty ekspedycja Kurjera zdw 94 022

6 KAMIENICE

Kamienica
piętrowa, masywna, rynek miasta handlowego, 5 lokatorów, 2 składy, elektryczność, wodociągi, przynosi 500 zł miesięcznie, przy kupnie trzypokojowe mieszkanie skład wolne, cena 31 000, wpłaty 20 000 złotych. „Wielkopolska Centrala", Ślusarska 2. zdw 93 821-2

Kamienicę
śródmieście Poznania, dochód roczny 24 800, cena 255 000, wpłaty 150 000, reszta długoletnia hipoteka, mieszkanie 8 pokojowe wolne sprzeda Dutkiewicz, Poznań, Chwaliszewo 70. zdw 93 890

Kamienicę
III. ptr., centrum Poznania, czynsz 9 000 rocznie, sprzedam za 50.000 i objęcie 25.000 amortyzacyjnej hipoteki. — Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 925

Willa
2 mieszkania, ogród, 4 pok. wolne, blisko Poznania, cena 30 000, wpłaty 20 000 zł, szybko sprzedam pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 93 926

Folwarczek
ślicznie położony ziemia jednym planie, 152 morgi, inwentarz żywy, martwy nadkompletny okazyjnie sprzedam. Zgłoszenia Spokojna 15a, II. zdw 93 057

Willa
z 5 morg. ogrodem owoc. warzywnym w okolicy Poznania do sprzedania wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 611

7 PIENIĄDZ

Z kaucją 1.000 zł
przyjmie posadę magazyniera, woźnego. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 359

Wspólnika
cichego z kapitałem 40—70 000 zł poszukuję. Lokata pierwsza, hipoteka. Zysk zgóry 20% w stosunku rocznym. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 93 434

Poszukuję
2—3 000 zł pod dobry zastaw, wysoki procent. Oferty Kurjer zdw 93 888

Pożyczki
5 000—6 000 złotych na I. hipotekę na wiejski majątek wartości 32 tys., okolicy Poznania poszukuje. Procent podług ugody. Oferty Kurjer zdw 93 879-80

Wypożyczę
zaraz na 4½ roku 35 tysięcy po 12—15% na pierwszą hipotekę. Pierwszeństwo temu, kto wskaże 5 pokojowe mieszkanie z komfortem możliwie z ogrodem w Poznaniu lub okolicy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 93 710

Amerykan
samotny z gotówką wstąpi jako wspólnik do samotnej niezależnej pani. Cel matrymonjalny. — Zgłoszenia Kurjer zdw 93 972

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
za 2 pokojowe, komfort, oddam 4 pokojowe ul. Dąbrowskiego 4 zdw 92 613

5 pokojowe
wielkopańskie mieszkanie tylko z meblami poważnym reflektantom do oddania. Adres wskaże Kurjer zdw 93 372

Mieszkanie
4 pokojowe z wszelkiem komfortem do wynajęcia ul. Mickiewicza. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 93 848

Mieszkanie
5 pokojowe I. piętro Jeżyce, 6.000 w tem dwuletnia dzierżawa objęcie zaraz. Wskaże „Krakus", Pocztowa 30. zdw 93 763

Mieszkania
8 pokojowe, 6, 5, 4, 40 pokoi umeblowanych wskaże Cyraniak, św. Marcin 63. zdw 93 900

Mieszkania
jeden do siedem pokojowych. — Adres Kurjer zdw 93 786-7

Mieszkanie
1 pokój z kuchnią do wynajęcia. Winiary, Obornicka 57 wprost od gospodarza. zdw 93 802

Mieszkanie
3 pokojowe, Jeżyce, wysoki parter, komfort, balkon z meblami 7.000 zł. Jura, Dominikańska 5. zdw 93 994

Mieszkanie
4 pokojowe, Łazarz, wysoki parter oddam Jura, Dominikańska 5 zdw 93 993

1—4
pokoje wskaże Jura, Dominikańska 5. zdw 93 992

Mieszkanie
2—3 pokojowe, kuchnia, czynsz zgóry. Wodziński, Małeckiego 15 parter, podwórze. zdw 93 961

9 SZUKA MIESZK.

Baczność! Mosina
Poszukuję na dłuższy czas w okolicy Mosiny najchętniej w Mosinie 3 pokoi i kuchni. Oferty Kurjer zdw 93 192

Pokój
kuchnia poszukiwane rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 92617.

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Mieszkanie
za 3 pokojowe odam 4 pokojowe ul. Dąbrowskiego 4 zdw 92 614

Zamienię
mieszkanie 3 pokojowe na 4 pokojowe niedaleko centrum, nie wyżej pierwszego piętra. Łaskawe oferty Kurjer nw 10 477

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
frontowy wynajmę 2—3 osobom od 1 czerwca. Strzelecka 20, I. p., lewo. zdw 92 811

Pokój
frontowy świeżo odnowiony i dobrze umebl. do wynajęcia. Cena przystępna. Staszica 8, II prawo. zdw 93 180

Pokój
frontowy czysty dla dwóch panów przyjezdnych lub stałych. Wskaże Kurjer zdw 93 158.

Przyjmę
pana na wspólny pokój Niegolewskich, Kapuściński. zdw 93 505

W śródmieściu
pokój na biuro z telefonem zaraz wynajmę. Młyńska 4, parter, prawo. zdw 92 311

Pokój
umeblowany dla jednego i dwóch panów blisko dworca, poczty i Wystawy do oddania. Gąsiorowskich 10, drugie piętro, na lewo. zdw 93 465

Pokoje
umeblowane, także dla małżeństw, stale wynajmuje także proszę zgłaszać „Pawilon" Marszałka Focha 112 a. Kw 2276

35.— zł
do 50 od osoby wynajmę pokoje umeblowane (komfort) Podczerwiński, Górna Wilda 71, III. zdw 92 648

Pokoje
dla przyjezdnych na dnie i tygodnie, przyzwoicie umeblowane, ładne, słoneczne telefon, ceny przystępne. 3 Maja 3, dom ogrodowy, wysoki parter prawo. zdw 92 667

Pokój
duży frontowy, słoneczny, dobrze umeblowany i jeden mniejszy wynajmę 2 osobom od 1. 6. Łąkowa 7, III. lewo 1 wejście. zdp 93 603

Pokój
do wynajęcia na stałe Słowackiego 38, parter, lewo. zdp 93 590

Pokój
frontowy, słoneczny lepszemu panu wynajmę od 1. 6 Wielkie Garbary 48. I., lewo zdp 93 615

Pokój
umeblowany panu wynajmę Szwajcarska 15 a. II. p., lewo. dw 6186

Pokój
elegancko umeblowany dla 2 panów zaraz na stałe do wynajęcia, blisko dworca poczty. Telefon do dyspozycji. Gąsiorowskich 10, drugie piętro, prawo. zdw 93 604

2 pokoje
umeblowane dla 2 osób. Mostowa 33, parter, prawo. zdw 93 681

Pokój
front. z balkonem, światło elektryczne, dobrze umeblowany od 1. 6. do wynajęcia. Kręta 23, II., lewo. zdw 93 680

Pokój
dla pani, ul. Jeżycka 35 III. Kosik. zdw 93 659

Pokój
umeblowany wynajmę dwom osobom. Wielkie Garbary 50, parter, lewo. zdw 93 667

Pokój
na 2 osoby do wynajęcia. Grobla 9, II., prawo. zdw 93 643

Pokój
umeblowany w śródmieściu zaraz wynajmę 1—2 panom. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 93 613

Pokój
wynajmę, śródmieściu zaraz. Skarbowa 11, II., Ratajczak. zdw 93 612

Pokój
wspólny do wynajęcia. Krzyżowa 5, I. ptr., lewo. zdw 93 584

Pokój
frontowy wynajmę dwom panienkom, pościel pożądana. Adres wskaże Kurjer zdw 93 577

Student
poszukuje współlokatora od 1 czerwca. Poznańska 24, II., prosto. zdw 93 574

Pokój
umeblowany dla 2 panów wystawców do wynajęcia. Małeckiego 33 I., prawo. zdw 93 589

Pokój
umeblowany panu odnajmę. Strzelecka 11, III. prawo. zdw 93 703

Pokój
1 lub 2 osobom wynajmę. Poznańska 28-30. II. pr. zdw 93 704

Pokój
wynajmę panu. Staszica 19, III. lewo, front. zdw 93 705

Lepszy
pokój dla bezdzietnego małżeństwa lub dla dwóch panów. Grobla 28, II. prawo. zdw 93 706

Pokój
z 2 łóżkami wynajmę zaraz. Małeckiego 27, III. lewo, minuta do Wystawy. zdw 93 697

Pokój
umeblowany dla 1—2 panów do wynajęcia. Szewska 12, III. zdw 93 694

Pokój
umeblowany wynajmę. Św. Józefa 3, ptr., prawo. zdw 93 702

Duży
ładnie umeblowany pokój wynajmę, wejście wprost z klatki schodowej. Chwaliszewo 76, III. oficyna. zdw 93 719

Pokój
umeblowany dla inteligentnego pana zaraz do wynajęcia. Kopernika 10, II. lewo. zdw 93 721

Pokój
komfortowy wynajmę. Wały Jagiełły 18, parter, prawo. zdw 93 722

Pokój
dla pana. Bocian, Składowa 12, I., 2 podwórze, prawo. zdw 93 723

Pokój
dla 2 panów zaraz do wynajęcia światło elektr. Kokot, Piaskowa 2. zdw 93 725

Pokój
wspólny panom. Kozia 19, III. podwórze, lewo. zdw 93 724

Pokój
wynajmę. Zamkowa 5 III. Jaworska. zdw 93 712

Pokój
ładny, niekrępujący, z światłem elektrycznem do wynajęcia zaraz. Górna Wilda 13, I., lewo. zdw 93 713

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Piekary 5, II. lewo. zdw 93 714

Pokój
dla pana do wynajęcia. Mostowa 37, II. prawo. zdw 93 716

Pokój
wynajmę dwom panienkom, pościel pożądana. Przybyszewski, Wodna 27, III. zdw 93 717

Pokój
dla 2 lub 3 panów do wynajęcia Rybaki 7, III. lewo, front. zdw 93 718

Pokój
umeblowany. Grochowe Łąki 4, III. lewo. rw 5110

Pokój
3 osobom, także pokój dla panienki. Ratajczaka 11 a, III. prawo, 6 wejście. zdw 93 760

Pokój
umeblowany wygodnie, z tarasem na ogród, wynajmę pani. Cena przystępna. Mickiewicza 29 prt. lewo. zdw 93 761

Pokój
czysty 2—3 wolny. Józefa 9, parter, lewo. zdw 93 759

Pokój
wolny. Kliks, Ratajczaka 7. zdw 93 758

Pokój
wynajmę lepszemu panu-pani od 1. 6. Szwajcarska 13, II. lewo. zdw 93 743

Pokój
umeblowany wynajmę. Marszałka Focha 2 (Łazarska) dom ogrodowy, II. prosto. zdw 93 740

Pokój
dobrze umeblowany, niekrępujący dla 2 panienek. Wielkie Garbary 2, III. lewo. zdw 93 745

Pokój
w śródmieściu, dobrze umeblowany z całkowitem utrzymaniem wynajmę od 1. 6. sytuowanemu panu. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 746

Pokój
wynajmę dla pani. A. Szcześniak Młyńska 12. zdw 93 734

Pokoje
jeden i dwuosobowy zaraz wynajmę. Nowak, Szkolna 6. zdw 93 733

Pokój
eleg. umeblowany z używ. łazienki w lepszym domu do odnajęcia. Wierzbięcice 37 a, wysoki parter, prawo. zdw 93 738

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Gen. Prądzyńskiego 56, III. lewo. zdw 93 737

Wspólny
pokój zaraz do wynajęcia dla panienek. Ul. Kręta 3, parter, lewo. zdw 93 780

Przyjmę
panów na pokój. Umińskiego 9, III. wejście. zdw 89 917

Pokój
czysty, światło elektryczne, wejście niekrępujące zaraz. Wały Jana III. 11, I. piętro, lewo. zdw 93 865

Pokój
umeblowany dla pań lub panów do wynajęcia. Kręta 22, wysoki parter, prawo. zdw 93 855

Ratajczaka 10, I.
Pokój frontowy na dwie osoby do wynajęcia. zdw 93 852

Panów
na pokój Strzałowa 6, II. p. W. R. wchód koło ślusarni. zdw 93 857

Przyjmę
pana na wspólny pokój. J. Wiśniewski, św. Wojciech 2, w podwórzu. zdw 93 858

Pokój
dla 2 pań — panów wynajmę. Wierzbięcice 11, III. lewo. zdw 93 843

Pokój
elegancki inteligentnej osobie wynajmę. Polna 3, front, II. prawo. zdw 93 844

Pokoje
komfortowe, telefon, oddam 2 razem. Ratajczaka 29, III. lewo. zdw 93 845

Pokoje
2 czyste, dobrze umeblowane dla 4 panów zaraz do wynajęcia, — światło elektryczne Półwiejska 23, front, II. lewo. zdw 93 846

Centrum
pokój inteligentnym panom wynajmę. Małe Garbary 3, II. prawo. zdw 93 839

Pokoik
z osobnem wejściem wynajmę. — Poznańska 27, I. lewo. zdw 93 838

Pokój
do wynajęcia. Górna Wilda 42, III. prawo. zdw 93 791

Pokój
słoneczny dobrze umeblowany wynajmę. Plac Nowomiejski 5, III. dom ogrodowy, II. lewo. zdw 93 793

Pokój
frontowy dobrze umeblowany na 2 osoby do wynajęcia. Szwajcarska 12 a, III. pr. zdw 93 795

Pokój
frontowy z osobnem wejściem wynajmę dwom lepszym panom. Adres wskaże Kurjer zdw 93 782

„Informacja"
św. Marcin 11, poleca pokoje 20 złotych miesięcznie zdw 93 781

Pokój
ładnie umeblowany z elektrycznem światłem wynajmę na stałe. Lewanodwska, Słowackiego 18, dom ogrodowy. zdw 94 019

Pokój
słoneczny dla 1—2 osób zaraz wolny. Krzyżowa 5, parter, prawo. zdw 94 032

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia Chronik, Zielona 7, III., front. zdw 93 842

Spokojne
dobrze uemblowane pokoje stałym, solidnym lub przyjezdnym do oddania. Św. Marcin 4, II. lewo. zdw 93 840

Pokój
frontowy z balkonem wynajmę panu. Kwiatowa 4, II. piętro, prawo. zdw 93 832

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Patrona Jackowskiego 25, Adamski. zdw 93 831

Pokój
umeblowany jednej, dwom osobom wynajmę. Mielżyńskiego 1, III., Malinowski. zdw 93 945

Pokoik
wspólny odda panu samotna osoba. Kanałowa 6, parter, prawo. zdw 93 729

Umeblowany
pokój balkonowy, słoneczny, dla dwóch intelig. panów zaraz do wynajęcia. Ul. Kraszewskiego 9 a, I. piętro, lewo. zdw 94 031

Pokój
jednemu lub dwom panom tanio wynajmę od 1. 6. osobne wejście. Borowska, ul. Wrocławska 13 III. ptr., front. zdw 93 707

Pokój
duży dobrze umeblowany zaraz wzgl. później wynajmę. Wielkie Garbary 50, II. ptr., lewo. zdw 93 709

Pokój
niekrępujący do wynajęcia. Nowak, Młyńska 3, IV. zdw 93 830

Pokój
dla panów do wynajęcia. Wierzbięcice 37a, ogrodowy, I. prawo. zdw 93 835

Elegancki
męski pokój lepszemu panu wynajmę, cena przystępna. Małeckiego 35, II. prawo. zdw 93 894

Pokój
umeblowany dla dwóch panów do wynajęcia. Chojnicka, Mostowa 15, parter, front. zdw 94 006

Pokój
wynajmę zaraz. Małeckiego 31/30 II. lewo. zdw 94 020

Pokój
z utrzymaniem wynajmę zaraz, bezdzietne małżeństwo. Głogowska 73, II. prawo. zdw 94 040

Pokój umeblowany
do wynajęcia 2—3 panienek. Łąkowa 19, I. lewo. zdw 94 007

Pokój
dobrze umeblowany zaraz wynajmę. Grobla 19, II. lewo. zdw 94 017

Śródmieście
pokój także utrzymaniem. Podgórna 2 a, III. prawo zdw 94 008

Pokój
2 osob. do wynajęcia. Cena przystępna. Jeżyce ul. Mylna 17, II. Gmiąt. zdw 93 004

Pokój
wspólny dla pani. Gen. Kosińskiego 17a, III. prawo. d 6 240

Pokój
słoneczny z frontu dla dwóch panów do wynajęcia Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 94 003

Pokój
skromnie umeblowany wynajmę panu. Wegner, Powstańcza 1. I. wejcie III. zdw 94 001

Pokój
frontowy, czysty dla 2 intel. solidnych panów do wynajęcia. Dankowski, Piekary 22, II. zdw 93 727

Pokój
do wynajęcia. Piekary 5 w podw. prawo, parter. zdw 93 732

Pokój
umeblowany panu wynajmę. Św. Wojciech 2, III. prawo. zdw 93 766

Pokój
umeblowany z utrzymaniem, światłem elektr. do wynajęcia. Św. Marcin 66/67, II. prawo, front. zdw 93 770

Duży
pokój umeblowany przy wystawie zaraz wynajmę. Grześkowiak, Kanałowa 15. zdw 93 769

Pokój
słoneczny elektr. z utrzymaniem zaraz do wynajęcia dla 2 panów. Dąbrowskiego 23, III. prawo. zdw 93 768

Pokój
duży umeblowany. Wierzbięcice 13, parter. zdw 93 775

Pokój
czysty, elektr. zaraz lub później 1 osobie wynajmę. Cena niewystawowa. Dąbrowskiego 33, I. lewo. zdw 93 774

„Krakus"
Pocztowa 30 poleca wybór pokoi od 25 złotych miesięcznie. zdw 93 762

Pokój
umeblowany do wynajęcia Piotra Wawrzyniaka 24, II. prawo. zdw 93 778

Pokój
wynajmę zaraz. Cicha, Wielkie Garbary 3, dom ogrodowy III. ptr. zdw 93 816

Pokój
frontowy, światło elektr. wynajmę dla pana. Św. Wojciech 5, II. piętro, prawo. zdw 93 815

Pokój
umeblowany dla 1—2 panów wynajmę, wejście z klatki schodowej. Czesława 17, I. pr. zdw 93 811

Słoneczny
balkonowy pokój na 2 osoby, światło elektryczne, łazienka wynajmę. Kochanowskiego 5, III. lewo. zdw 93 810

Pokój
umeblowany na 2 osoby wynajmę. Św. Wojciech 28, parter, prawo. zdw 93 808

Pokój
frontowy balkonem, elektrycznością, osobnem niekrępującem wejściem wystawcy względnie na stałe wynajmę. Górna Wilda 51, I. prawo. zdw 93 885

Pokój
dla jednej lub dwóch osób. Wielkie Garbary 13, II. prawo. zdw 93 884

Pokój
umeblowany wynajmę panu. Półwiejska 3, III. prawo. zdw 93 883

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Górna Wilda 67, III. lewo, (Rynek Wildecki). zdw 93 881

Umeblowany
pokój 2 panom z utrzymaniem. Św. Marcin 52-53, wysoki ptr., lewo. zdw 93 875

Pokój
umeblowany, balkonowy zaraz do wynajęcia. Ul. Różana 15, III. lewo. zdw 93 873

Śródmieście
pokój wolny. Rzeczypospolitej 2, Chudzicka. zdw 93 871

Pokój
umeblowany dla 2 intelig. panów od 1. 6. wynajmę. Staszica 5a, II. zdw 93 878

Mały
pokoik zaraz. Poplińskich 5, III. prawo. zdw 93 870

Wystawcom
wynajmę pokój. Grunwaldzka 30, parter, prawo, blok familijny, I. wejście. zdw 93 869

Pokój
tanio. Ul. Półwiejska 26, III. ptr., zobaczyć od 3 do 4,30. zdw 93 892

Pokój
wynajmę. Łukaszewicza 51, parter. zdw 93 906

Pokój
1—3 osób utrzymaniem (bez). Półwiejska 2, III. prawo. zdw 93 904

Pokój
inteligentnemu panu 1. 6. Piekary 10, IV. lewo. zdw 93 903

Frontowy
duży słoneczny pokój dla małżeństwa lub dwóch osób zaraz. Piątek, Żupańskiego 3. zdw 93 902

Pokój
umebl. dwom panom wynajmę Wrocławska 3, II. prawo. zdw 93 901

Czysty
pokój z pościelą lub bez inteligentnemu panu wynajmę. Szamarzewskiego 8, II. lewo. zdw 93 911

Pokój
wspólny dla pana. Ogrodowa 12, III. lewo w podwórzu. zdw 93 807

Pokój
umeblowany wolny. Czesława 17 parter, lewo. zdw 93 806

Pokój
umeblowany, frontowy, czysty, słoneczny do wynajęcia Strzelecka 18, wejście Łąkowa II ptr. prawo. zdw 93 803

Wspólny
pokój dla pana. Grobla 7, III. prawo. zdw 93 804

Śródmieście
pokój czysty, elektryczność, inteligentnemu panu do wynajęcia. Wały Jagiełły 18, I. prawo. zdw 93 805

Pokój
na 2 osoby. Spokojna 27, I. zdw 93 788

Centrum
słon. czysty pokój solidn. panu wynajmę tanio. Ul. Murna 3, II. p., l. rw 5 123

Pokój
dobrze umeblowany, frontowy dla dwóch panów do wynajęcia od 1. 6. Kelmowa, Dąbrowskiego 15, II. rw 5 119

Pokój
umeblowany dla 2 panów zaraz. Wielkie Garbary 21, IV. prawo. rw 5 117

Pokój
wynajmę panu. Strzelecka 26, II lewo. zdw 93 938

Pokój
osobne wejście, dwom panom utrzymaniem po 120 miesięcznie zaraz. Długa 12, I. piętro. zdw 93 937

Pokój
lepszy 2 panom (paniom). Bielawska, Łąkowa 13. zdw 93 946

Przyjmę
panów na pokój. Kościelna 55, dom frontowy part. pr. zdw 93 943

Pokój
umeblowany frontowy solidnemu panu wynajmę. Półwiejska 5, III. prawo. zdw 93 942

Pokój
umeblowany dla 1 lub 2 panów zaraz do wynajęcia St. Karwowskiego 4, I. p. pr. zdw 93 935

Solidnego
skromnego pana na wspólny pokój z całem utrzymaniem na Jeżycach przyjmę. Oferty Kurjer Jeżyce jw 1 896

Pokój
umeblowany oddam. Prussa 19, III., lewo. jw 1 897

Pokój
dla dwóch panów zaraz. Stary Rynek 64, II. prawo. rw 5 415

Pokój
frontowy, dobrze umeblowany wynajmę zaraz na kilka miesięcy lub na stałe. Poznańska 26, II. piętro, prawo. M. R. jw 1 891

Pokój
frontowy, osobne wejście, 2 łóżka Dąbrowskiego 64, II. lewo. jw 1 892

Ładny
pokój dla 1—2 osób elektryczność, łazienka zaraz do wynajęcia. Przecznica 11a, I. p., prawo. zdw 93 933

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Woźna 18, III. zdw 93 928

Panów
na stancję przyjmę, pościel pożądana. Ul. Polna 29, I. piętro, lewo. zdw 93 939

Pokój
dla pana do wynajęcia. Zielona 3, parter, lewo. zdpw 93 654 5

Lepszy
pokój. Przemysłowa 13, III. lewo zdw 94 067

Pannę
przyjmę na pokój. Hadyniak, Woźna 11, II. zdw 94 065

Balkonowy
elegancki pokój wynajmę. Focha 94/95 I. zdw 94 062

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Patrona Jackowskiego 35, II. prawo. zdw 94 061

Pokój
frontowy umeblowany do wynajęcia 1 lub 2 panów na stałe od 1. 6. Mostowa 34, part. Krakowski. zdw 93 856

Przyjmę
pana na wspólny pokój z własną pościelą. Piechorowski, Dąbrowskiego 33, dom boczny, lewo. zdw 93 921

Pokój
dla bezdzietnego małżeństwa i pokój dla 2 panów tanio do wynajęcia od 1. 6. gdzie wskaże Kurjer zdw 94 070

Pokój
frontowy, elektryka, wejście ze schodów, 2 panom zaraz wynajmę. Głogowska 98 a, II. lewo. zdw 93 963

Pokój
słoneczny, sympatyczny, wynajme lepszym panom. Księżniak, Gąsiorowskich 11 (Łazarz). zdw 93 980

Pokój umeblowany
z utrzymaniem lub bez zaraz korzystnie do wynajęcia Walkowiakowa, Dolina 3. zdw 93 990

Pokój
dwuosobowy dla pana z pościelą wolny. Bukowska 33, dom ogrodowy, II. lewo. zdw 94 027

Dobrze
umeblowane pokoje do wynajęcia zaraz. Mannowa, Szyperska 5, II. p. zdw 94 026

Ładny
spokojny czysty pokój dla jednego lub dwóch solidnych panów. od 1. 6. 29. Górna Wilda 41, Lütkehölter. zdw 94 025

Pokoje
umeblowane od 20 zł wskaże — „Fragut", Kozia 21 zdw 94 035

Małżeństwu
wynajmię pokój używaniem kuchni „Fragut". Kozia 21. zdw 94 034

Pokój
duży do wynajęcia Strzelecka 11 I. prawo. zdw 94 058

Pokój
wspólny panom utrzymaniem. — Wrocławska 13, IV. prawo, front zdw 93 948

Pokój
frontowy, jednej lub dwom osobom wynajmę. Wiczyńska, Wały Królowej Jadwigi 2 a. zdw 93 944

„Informator"
poleca pokoje umeblowane. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 93 983

Centrum
pokój elegancki, światło elektryczne, osobne wejście tanio wynajmę zaraz. Ratajczaka 16, IV. lewo. zdw 93 962

Pokój
ładny, duży, w śródmieściu — (ewentl. z utrzymaniem) inteligentnemu panu wynajmę. Adres wskaże Kurjer zdw 93 954

Pokój
słoneczny dla dwóch panienek lub panów wynajmę. Różana 4 a III. prawo. zdw 93 974

Dwa
pokoje umeblowane, salon, sypialnia lub pojedyńczo 1. 15. 6. Adres Kurjer zdw 93 969

Pokój
wynajmę. Długa 4, podwórze, prawo I. zdw 93 968

Dwa
sypialnia i pokój męski dla lepszego pana. Towarowa 21, I., prawo. zdw 93 979

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Pocztowa 14, II. ptr., lewo. zdw 93 978

Pokój
umeblowany dla dwóch panów do wynajęcia. Wożna 20, I. lewo. zdw 93 975

Na stałe
wynajmę pokój 1—2 osobom. Ul. Czesława 15, II. prawo. zdw 93 910

Umeblowany pokój
dla 1 porządnego pana zaraz do wynajęcia. Piotra Wawrzyniaka 24, parter, pr. zdw 93 909

Pokoik
mały skromny zaraz do wynajęcia. Poznańska 21, IV. zdw 93 908

Pokój
umeblowany z elektryczn. oświetleniem. Wybieralki, Niegolewskich 2. zdw 93 927

Pokój
do wynajęcia. Jeżycka 45, III., prawo. zdw 93 986

Panu
wynajmę dobrze umebl. pokój zaraz lub 15. Kubiak-Piekary 25. zdw 93 930

Wspólny
pokój dla solidnych panów zaraz. W. Garbary 6. Gniza. rw 5 126

12 SZUKA POKOJU

Umeblowanego
pokoju z absolutnie niekrępującem wejściem poszukuje solidny Poznańczyk. Oferty Kurjer zdw 93 648

Niekrępującego
pokoju, osobnem wejściem ewentualnie używanie kuchni. Oferty Kurjer zdw 93 887

Pan
poszukuje na czas dłuższy 2 niekrępujących pokoi, ceny niewygórowanej, elektrycznością, łazienką gazową, chętniej telefonem. Okolica Matejki — Grunwaldzkiej. Oferty telefonicznie 65-31. zdw 94 005

Poszukujemy
pokoi umeblowanych „Informator", Ratajczaka 15. zdw 93 984

Bezpłatnie
przyjmuje pokoje umeblowane „Fragut", Kozia 21. zdw 94 033

Panienka
inteligentna poszukuje wspólnego pokoju najchętniej w centrum. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 952

13 LOKALE

Garaże
do wynajęcia. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 93 290

Lokal
przemysłowy circa 80 m² do wynajęcia. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 93 289

Skład paszy
kompletnie urządzony sprzedam. Deierling, Górna Wilda 160, I. zdw 92 659

Plac
10×45 mkw. przy Placu Drwęskiego natychmiast do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 93 608.

Biuro
pokój, salon wynajmię na spokojne, solidne Rzeczypospolitej-Pocztowa. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 751

Wielki
lokal nowoczesny, urządzony, konfekcji lub podobne zaraz wynajmie. Gospodarz, Półwiejska 2. zdw 93 829

Ubikacja
nadająca się na mniejsze biuro w centrum zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Fa. Karaś, Pocztowa 3 Kw 2 304

14 DZIERŻAWY

Skład
kolonjalny delikatesowy w Lesznie całkowitem urządzeniem i towarem 3 pokoje i kuchnia natychmiast do wydzierżawienia dzierżawa 100 zł, objęcie 6.000 Zgłoszenia Ławniczak. Leszno, Dworcowa 23. nw 10 6

Dla Doktora
mam do wynajęcia willę, czystą i słoneczną wprost od gospodarza składającą się z 7 pokoi, łazienki i garaż., niedaleko jeziora. 7 klm. do miasta Poznania Komunikacja bardzo dogodna. Tylko dla poważniejszych reflektantów. Oferty do Kurjera zdw 93 752

15 LETNISKA

Ustroń
na Śląsku, pensjonat Okońskiej poleca tanio komfortowe pokoje z utrzymaniem zdw 88 604

Zakopane
willa „Gordona" do Białego poleca pokoje z utrzymaniem na czerwiec po 8 zł. zdw 92 18

Gdynia
Hotel-Pension „Polska Riviera" bezpośrednio przy plaży morskiej 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą i zimną, łazienki, salon do beaute, place tennisowe sale dancingowe, wykwintna kuchnia warszawska, pierwszorzędny zespół muzyczny. Ceny umiarkowane. Telefon 16. Zgłoszenia pod: Polska Riviera, Gdynia. nw 9366

Wisła
Śląsk Cieszyński, pensjonat Zofjówka, pozostający pod zeszłorocznym zarządem, poleca pokoje słoneczne, kuchnię smaczną, obfitą. zdw 91 125

Karwia
pełny Bałtyk, pensjonat „Marja" Czerwiec zniżka 50% Żądać prospekty. Gdynia, ul. Portowa. Wirpsza. zdw 88 082

Letnisko
1—2 pokoi z używaniem kuchni do wynajęcia, las, woda na miejscu, blisko Poznania Adres wskaże Kurjer zdw 93 652.

Rabka
pensjonat „Swoboda", piękne położenie, blisko lasu, blisko łazienek, polecą pokoje słoneczne z werandami, z utrzymaniem lub bez. Kuchnia wyborowa, na żądanie djetetyczna. Ceny przystępne. Wiadomość zamówienia Rabka „Swoboda". Załączyć znaczek. zdw 93 389

Na letnisko
oddam w Starołęce blisko Warty pokój ewent. z dwoma łóżkami. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 698

Hel
Pensjonat „Wielkopolanka" mam jeszcze kilka pokoi do wynajęcia z bardzo dobrem, obfitem utrzymaniem, 5 razy dziennie. Ceny umiarkowe. Zgłoszenia Malinowska, Bydgoszcz, Ossolińskich 8. Pw 10 829-63.507

W Puszczykowie
2 pokoje z kuchnią i werandami, niedaleko dworca do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 93 834

Dla letników
1—2 pokoi, słoneczne ewentualnie z używaniem kuchni zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do E. Brauer, Chodzież, J. Raczkowskiego 28 przy jeziorze miejskiem dw 6 274

16 OSOBISTE

Bolku!
Czekam w cukierni Esplanada 1. 6. o godziny 1 w południe. Cześka. zdw 93 638

Weksel
skradziony 29. V. na nazwisko Stanisław Skrzypek, na sumę 300 zł płatny 1. 10. 29. unieważniam. Stanisław Janiszewski, zdw 93.771

„92 727"
Proszę odpowiedź odebrać. zdw 93 595

Reigen
Berliner Illustrirte kilka roczników sprzedam. Oferty Kurjer zdw 93 593

Ostrzegam
przed wystawianiem weksli i udzielaniem pożyczki na nazwisko Alojzy Dubski, bo wpadł w ręce wyzyskiwaczy i za długi syna nie odpowiadam. Jan Dubski, Graniczna 11. zdw 93 715

Kapelusze
przerabia według najnowszych modeli „Regina", św. Marcin 78 Kw 2259/60

21 ZGUBY

Zguba
Zgubiono przechodząc ulicami: Franciszkańską, Starym Rynkiem Wodną i Groblą zamszowy worek z pieniędzmi i papierami wartościowemi. Uczciwy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem pod adresem: ul. Franciszkańska 2 Gościński, lub na policji. Dodaje się, że papiery wartościowe może tylko zrealizować właściciel. zdw 93 898-9

Zgubiono
wczoraj pierścionek podwójny Uczciwy znalazca zechce się zgłosić za dobrem wynagrodzeniem pod adr. Rathke, Górczyn, Górczyńska 7, dom ogrodwy. zdw 93 931

22 ROZMAITE

Robótki ręczne
monogramy rysuję. Jankowska, Stary Rynek 48. II. bpw 3646

Szukam
majora z koncesją na hurtownię wyrobów tytoniowych. Gotówkę i lokal mam. Oferty Kurjer zdw 93 130.

Kto
z naszych gości amerykańskich zechce mi domódz do eksperymentalnego leczenia gruźlicy, — własną metodą w którem z tamtejszych Sanatorjum? Adresować: Eekspedycja Kurjera Poznańskiego zdw 93 438

Kapelusze
damskie przerabiam tanio w przeciągu 24 godzin. Sokolowska. Plac Wolności 7. I., front. bpw 3634

Fryzjernia
dla pań i panów w hotelu „Polonia" otwarta od 7—22. Także w niedziele i święta. bpw 3667

Na lato
najnowsze suknie, kostjumy jumpry, szlafroczki, szale kostjumy kąpielowe, sportowe zawoje na głowę, jedwabne trykotowe wykonuje podług miary „Tricot" Romana Szymańskiego 10 III., narożnik Placu Świętokrzyskiego. zdw 86 060

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie, tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052.06

Zwózki samochodem
ciężarowym wykonujemy natychmiast na zamówienie telefoniczne. „Bagaż", Biuro Ruchu, 27 Grudnia 16, telefon 25-20. zdw 93 517

Młody
inteligent przyjmie jakąkolwiek posadę w godzinach popołudniowych lub wieczornych. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 674.

Czasowo
eleg. pokój umebl. salonikiem 1—2 osobom. Zacisze 2, parter, róg Jasnej. zdw 93 640

Chiromantka
przepowiada z ręki, kart, przyjmuje 10—2 i 5—7. Ratajczaka 28, I. piętro, lewo od frontu. zdw 93 841

Wykonuję
pierwszorzędnie garderobę damską, szyję szybko i tanio. Time. św. Marcin 43. zdw 93 798-9

Dekoracje
na Boże Ciało wykonuje dekorator-tapicer Szafranek, Maleckiego 15, tel. 2425. zdw 93 891

Ostrzeżenie
Dodawaj stale do paszy tylko prawdziwej Centraliny Michałowskiego w oryginalnem opakowaniu nigdy luźno. Nic na tem nie stracisz tylko się wzbogacisz. rw 5 106-7

W centrum Poznania mając skład
przyjmę komisową sprzedaż dobrze zaprowadzonego artykułu. Oferty Kurjer rw 5 120

23 OŻENKI

Trzy
przyjaciółki młode, inteligentne, eleganckie, bogate poszukują znajomości panów wykształconych, wiek 22—31. Studenci mile widziani. Majątek niekonieczny. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia poważne, fotografją Kurjer zdw 93 647.

Kawaler
w średnim wieku, przystojny, z dobrej rodziny ziemiańskiej, majętny, pragnie poznać pannę inteligentną, młodą, przystojną w celu matrymonjalnym. Listy łaskawie do Kurjera. Dyskrecja zapewniona zdw 93 573

Urzędnik
dobrze sytuowany, wysoka emerytura, katolik, dobrego charakteru, wdowiec 53 lata, z 2 dziećmi, ożeni się z gospodarną panną około 40 lat. Oferty tylko z fotografją uprasza do Kurjera pod dw 6 270

Młody
przystojny pan na kierowniczem stanowisku szuka znajomości ładnej, zgrabnej z lepszego domu do lat 23 panienki w celu matrymonjalnym. Posag nie konieczny, lecz warunki podtrzymuje. Serjo myślące panie zechcą oferty do Kurjera pod zdw 93 976

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II. piętro bpw 3693

Bez nauczyciela
uczcie się literatury polskiej, języków obcych, historji, geografji, matematyki etc. Szczegółowy katalog wraz z okazową książką wysyła Wydawnictwo „Pomoc Szkolna", Warszawa. Bielańska 5/85. nw 9691

Tańców
modnych wyucza Ola Antoszewska. Zielona 3 Pp 9992 18.531

Kursy kroju — szycia
damskiego. Zgłoszenia przyjmuje Amalja Klawiterowa Marji Magdaleny 1. III. prawo, narożnik Raczyńskich. dw 6025/6

Studentka
franc. pragnie być nauczycielką na wsi. Zgłoszenia Kurjer zdp 93 634

Internat
dla uczenic szkół średnich. Z początkiem roku szkolnego przyjmuje panienki, najchętniej młodsze od 10—14 lat. Warunki higjeniczne bardzo dobre, opieka staranna. Zgłoszenia ustne i piśmienne do 10 czerwca, po 10 czerwca tylko piśmienne. Łukomska, Poznań, Mickiewicza 36, II. zdp 93 96

Kto
udzieli konwersacji i korespondencji handlowej z języka niemieckiego. Oferty Kurjer zdw 93 666

Student
lub maturzysta skromnych wymagań, władający biegle niemieckim i łaciną do udzielania kondycji 2 uczniom potrzebny od 1 lipca do 30 sierpnia. Okolica piękna, lasy i jeziora. Wiadomość: Poznań, Bukowska 33, Białecki. jw 1 894

25 MUZYKA

Kwartet
lub kwintet jazzbandowy, koncertowy dobrze zgrany wolny zaraz. Oferty Kurjer zdw 93 598

Fortepianu
do ćwiczeń poszukuję na 1 godzinę codziennie od 7—8 wiecz. w okolicy św. Marcina. Zgłoszenia zdw 93 695

Lekcyj
gry na fortepianie, fortepian do ćwiczeń, Młyńska 3, III., lewo. zdw 89 938/9

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Szofer-kowal
poszukuje posady prywatnej. — Oferty Kurjer zdw 92 731

Szofer
inteligentny zmieni posadę. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 618

Marszantka
z 3 letnią praktyka poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 536

Biuralistka
młodsza pisząca biegle na maszynie zna stenografję polską, poszukuję posady. Adres wskaże Kurjer zdw 93 532

Początkująca
stenotypistka poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 93 530

Cieśla
samodzielny poszukuje pracy wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres ciesielstwa podług rysunku. Oferty Kurjer zdw 93 416

Szofer
mechanik poszukuje posady, najchętniej prywatnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 124.

Kierownik handlowy
dotychczas na samodzielnych stanowiskach, energiczny, o wybitnych zdolnościach organizacyjnych i kupieckich, poszukuje odpowiedniego stanowiska. Poważne świadectwa i referencje. Oferty Kielce, Bazarowa 10/9. A. Brzozowski. zdw 89 289

Gospodyni
kucharka samodzielna, poszukuje posady, dobremi świadectwami od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 93 691

Gospodyni
samodzielna poszukuje posady od 1. 6. do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 93 690

Kasjerka
z dwuletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 93 164

Osoba inteligentna
pracowita, umiejąca dobrze gotować przyjmie posadę zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 93 689

Szofer
inteligentny, trzeźwy poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 93 108

Książkowa
z 6 letnią praktyką, znająca wszelką pracę biurową poszukuje na prowincji posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 92 609

Dziewczyna
uczciwa i pracowita szuka posady z gotowaniem od 1. 6. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 272

Mechanik
silnikowiec samochodowy szofer z dyplomem jazdy i odbytą służbą wojskową w lotnictwie z dłuższą praktyką warsztatową poszukuje odpowiedniej stałej posady. Miejscowość obojętna Oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 93 107

Osoba inteligentna
zajmie się pielęgnowaniem chorej osoby również lżejszą pracą domową. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 688

Urzędnik sądowy
dobrze obeznany w wszelkich sprawach sądowych poszukuje stanowiska kierownika biura adwokackiego, notarj. (sekretarza młodszego sekretarza) lub posady w przedsiębiorstwie handlowem. Oferty Kurjer zdw 93 687

Szofer
kawaler, lat 26, trzeźwy, sumienny, przyjmie posadę zaraz na ciężarówkę lub osobówkę. Na żądanie złoży kaucję. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 93 686

Polecam
kucharki, pokojówki i wszelką służbę. Kranzowa, Ratajczaka 2, telefon 28-17. zdw 93 767

Szofer
trzeźwy, sumienny z praktyką poszukuje prywatnej posady. Oferty Kurjer zdw 93 874

Praczka
czysto pierze, poszukuje prania poza dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 912-3

2 panienki
(jedna pracowała w biurze), znające język niemiecki poszukują posady w biurze lub w składzie ewtl. na wystawie. Łaskawe oferty Kurjer zdw 93 650/51

Panienka
z ukończoną maturą gimnazjalną oraz kursem nauczyc. poszukuje posady nauczycielki. Wiśniewska, Szwajcarska 12 a. u pp. Stürmer. zdw 93 794

Kasjerka
z kilkoletnią praktyką szuka odpowiedniej posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 94 030

Kasjerka - książkowa
z kilkoletnią praktyką szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 94 029

Wiejska
dziewczyna uczciwa, szuka posady do wszystkiego cośkolwiek gotowaniem od 1 czerwca 1929. Oferty do Kurjera zdw 93 708

Szofer
kawaler, lat 25 dobry kierowca pilny w swym zawodzie poszukuje posady od pierwszego. miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer zdw 93 137

Syn
kupieckiej rodziny poszukuje posady w branży żelaznej jako uczeń, o ile możności na prowincji. Zgłoszenia do Kurjera zdw 90 888

Cukiernik
starszy samodzielny poszukuje pracy w cukierni lub piekarni. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 720

Szofer
z praktyką poszukuje posady prywatnej. Zgłoszenia Kurjer zdp 93 637

Szofer
z 3-letnią praktyka poszukuje posady prywatnej. Zgłoszenia Kurjer zdp 93 638.

Młody
człowiek trzeźwy sumienny, znający język polski niemiecki i francuski poszukuje posady jako portjer lub woźny w poważnym przedsiębiorstwie. Zgłoszenia Kurjer zdp 93 641.

Praczka
poszukuje prania poza dom 5 zł dziennie. Łaskawe oferty Kurjer zdpw 92 567.

Bufetowa
dzielna przyjmie posadę zaraz lub 15. miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 93 571.

Malarz
dzielny firmista poszukuje stałej pracy, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdpw 93 591.

Czeladnik
krawiecki z własną maszyną, najchętniej do warsztatu poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 5085

Młodsza
panienka z wykształceniem 8 kl. szkoły wydziałowej poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer zdw 93 683.

Urzędnik
gospod. 12 lat praktyki, 38 lat, rzym.-kat. wszechstronnie doświadczony, dobre referencje sławnych ziemian, poszukuje zaraz posady żonaty lub kaw. Zgłoszenia Pastok. Pleszew, Krzyżowa 2. zdw 93 677

Panienka
inteligentna z ukończonym kursem szkoły handlowej poszukuje posady elewki na majątek. Łaskawe zgłoszenia Kurjer pod zdw 93 673

Książkowa - bilansistka
pisząca, na maszynie chciałaby zmienić posadę, lecz tylko do lepszego przedsiębiorstwa wzgl. instytucji. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 672

Ekspedjentka
z branży kolonjalnej z praktyką i dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz, ewentualnie do składu piekarskiego. Oferty Kurjer zdw 93 656.

Młodszy
pomocnik z branży żelaza i sprzętów kuch lat 19 poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 670

Porządna
posługaczka poszukuje posługi przed południem. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 664.

Posługaczka
poszukuje posługi zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 661.

Krawcowa
poleca się w dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 646.

Dziewczynka
z Małopolski, lat 17, sierota umie haftować poszukuje posady zaraz lub od 1 czerwca do dzieci i lekkich prac domowych. Zgłoszenia Półwiejska 23, u p. Topol. zdw 93 644

Panienka
poszukuje posady jako manikurzystka, chętnie nauczy się fryzjerstwa. Oferty Kurjer zdw 93 619

Szofer
inteligentny, trzeźwy, sumienny, lat 28, fachowiec-specjalista na każdą markę samochodu biegły w jeździe, z praktyką mechaniczną i jezdną, w wolnych chwilach spełni funkcje woźnego, portjera itp., stawia kaucję, z bardzo dobremi świadectwami, poleceniami i referencjami poszukuje posady zaraz. Wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 93 606

Posługi
poszukuje zaraz. Oferty Kurjer zdw 93 602

Robotnik
poszukuje posady z kaucją lub bez. Zgłoszenia Kurjer zow 93 601

Wdowa
inteligentna, z lepszej rodziny, lat 36, poszukuje posady w małem gospodarstwie domowem, u samotnej osoby lub starszych państwa w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 93 597.

Panienka
z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 576.

Panienka
z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady. Dobre świadectwo. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 575

Studentka
poszukuje posady korepetytorki podczas wakacyj. Oferty z warunkami przyjmuje Kurjer zdw 93 700

Poszukuję
posady pielęgniarz sanitarny zaraz. Oferty Kurjer zdw 93 747

Kowal maszynista
dzielny w swym zawodzie, egzaminowany palacz, poszukuje posady w młynie lub jakimkolwiek innem przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer St. Rynek rw 5 109

Pani
z 10 letnią praktyką w branży spożywczej, szuka posady samodzielnej kierowniczki filji tej branży lub innej. Oferty do Kurjera pod dw 6 273

Maszynistka
polsko-niemiecka, praktyka długoletnia, poszukuje zajęcia godzinami. Oferty Kurjer zdw 93 889

Poszukuję
posady ekspedjentki artykułów męskich lub innej branży na prowincji od 15. 6. 29. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 93 886

Posługaczka
poszukuje posługi przed lub po południu. Oferty Kurjer zdw 93 876

Student
III. roku Wyższej Szkoły Handlowej poszukuje posady w przemyśle, handlu lub na P. W. K. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 039

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 94 069

Starsza
dziewczyna poszukuję zaraz posady do wszelkich prac domowych. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 970

Młodsza
dziewczyna szuka zajęcia w jakiem przedsiębiorstwie lub uprzątania. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 988

Wydzierżawię

skład skór

z pracownią cholewkarską w mieście powiatowem (Wlkp.). Łaskawe oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod **zw 16599**.

Młodszy
szofer, pewien siebie, trzeźwy, przyjmie posadę prywatną na ciężarówkę lub osobówkę, najchętniej w obrębie Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 511

Ekspedjentka
dzielna długoletnią praktyką, dobremi świadectwami, referencjami branży bielizny damskiej męskiej, trykotaży itp. szuka posady od 1. 6. 29. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 500

Ekspedjentka
lat 25, branży towarów krótkich poszukuje posady. Branża obojętna. Oferty Kurjer zdw 92 671

Emerytowany
wyższy urzędnik poszukuje zajęcia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 92 657

Szofer-kowal
poszukuje posady zaraz, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 92 736

Szofer
znający także elektromontaże poszukuje zajęcia na wsi względnie w mieście. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 097.

Poszukuję
posługi na kilka godzin. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 089.

Szofer
kawaler lat 26 z dobrem świadectwem posady zaraz. Nowak, Jan, Ptaszkowo, pow. Grodzisk. zdw 93 087

Skromna
uczciwa i pracowita osoba poszukuje posady gospodyni. Oferty uprasza Kurjer zdw 93 081

Przedsiębiorstwa
fabryki poszukuję. Kurjer zdw 92 717

Młodsza
dziewczyna poszukuje miejsca do wszystkiego lub za pokojową zaraz. Oferty Kurjer zdw 93 103

Kucharka
samodzielna z dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 93 010

Służąca
sumienna z dobremi świadectwami szuka posady od 1. 6. 29. do starszego państwa. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 008

Dzielny
młody kupiec poszukuje posady na P. W. K. z kaucją 2.000 lub przystąpi do spółki. Zgłoszenia do Kurjera zdw 92 710

Panienka
poszukuje zajęcia do starszych państwa lub lżejszych prac domowych. Oferty Kurjer zdw 92 655

Bufetowa
dzielna poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 201.

Dziewczyna
z długoletniem świadectwem poszukuje posady tylko w lepszym domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 193

Panienka
do wszystkiego poszukuje posady do dwóch osób bez prania. Oferty Kurjer zdw 92 943

Dziewczyna
młoda z dobrem gotowaniem przyjmie posadę od 1 czerwca w Poznaniu lub okolicy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 979

Szofer
kawaler, 2½ praktyki poszukuje posady, na życzenie złoży kaucję. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 686/7

Przyjmę
posadę jako inkasent, magazynier lub przedstawicielstwo poważnej firmy. Mogę złożyć zabezpieczenie hipoteczne i w gotówce, jestem skończonym kupcem. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 92 537

Palacz maszynista
obeznany wszelkiemi maszynami i rozmaitemi pracami ślusarskimi, uczciwy i pilny poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 92 441

Poszukuję
posady jako kowal maszynista. Karol Figas, Lednogóra, powiat Gniezno. r 5 040

Szofer
z kaucją, chętnie na półciężarówkę szuka zaraz posady. — Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 744/45

Panienka
z lepszej rodziny znająca szycie i wszelkie robótki poszukuje posady do dzieci, mając dłuższą praktykę. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 701

Posługaczka
uczciwa, poszukuje posługi z gotowaniem, zależy na stałej i dobrej posadzie od 1. 6. Zgłoszenia Kurjera zdw 92 597

Szofer-ślusarz
z kilkoletnią praktyką warsztatową szuka posady, poza tem obejmie inne prace w zakres wchodzące. Łaskawe zgłoszenia proszę do Kurjera zdw 92 607

Szofer
znający cośkolwiek pracę murarską poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 92 660

Początkująca
panienka z ukończoną szkołą handlową szuka posady. Kurjer Poznański zdw 93 231.

Służąca
dobra sumienna poszukuje posady od 1. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 240

Uczciwa
panienka poszukuje posady do dzieci lub starszej pani. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 93 237

Kobieta
szukam pracy za stróżkę, samotna z jednem dzieckiem, uczciwa, pracowita lub podobnej pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 233.

Kucharka
z długoletniemi świadectwami poszukuje posady do 1—2 osób od 1. 6. lub 15. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 250.

Panienka
znająca prace biurowe szuka jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer zdw 93 407

Książkowa
z praktyką poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 93 406

Pranie
przyjmuje w dom. Adres wskaże Kurjer zdw 93 516

Poszukuję
posady inkasenta lub magazyniera jako kaucję złożę list hipoteczny na 5.000 zł. Oferty Kurjer zdw 93 332

Kucharka
samodzielna z dobremi świadectwami szuka posady od 1. 6. lub później. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 93 327

Maszynistka
z 5 letnią praktyką, znająca wszelkie prace biurowe, poszukuje posady od 1 lub 15 czerwca rb. Zgłoszenia uprasza się pod zdw 93 431

Wieczorem
poszukuję zajęcia (pisanie lub coś podobnego). Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 93 170

Panienka
z dobremi świadectwami poszukuje posady do dzieci lub do 2 osób. Zgłoszenia Poznań—Dębiec, Dębiecka 2, St. Batura. zdw 93 175

Szofer
ślusarz z długoletnią praktyką poszukuje posady, najchętniej prywatnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 203

Inteligentna
panienka z kilkoletnią praktyką, umiejąca haftować i cośkolwiek szycia przyjmie posadę bony najchętniej na wsi. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 480

Krawcowa
rutynowana poleca się poza dom i na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 92 238

Krawcowa
dzielna poszukuje stałej posady najchętniej do dworu. Oferty Kurjer zdw 92 239

Starszy ogrodnik
kawaler z długoletnią praktyką, obeznany w swym zawodzie poszukuje od 1. 6. 29. stałej posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 92 075

Szofer
z 3 miesięczną praktyką warsztatową poszukuje posady prywatnej. Nogaj, Chwaliszewo 64. zdw 92 331

Panienka
z szyciem szuka posady do dzieci, która mogłaby pomagać w lekcjach lub też za elewkę do większego dworu. Oferty Kurjer zdw 93 545

Kasjerka
z praktyką, obeznana z pracami biurowemi poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 967

Dziewczyna
sumienna i dobrze obeznana w pracach przy kuchni restauracyjnej poszukuje posady od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 93 151.

Poszukuję
posługi na kilka godzin. Oferty Kurjer zdw 93 090.

Osoba
samotna, sumienna, pracowita, poszukuje jakiego zajęcia, sprzątania biur lub fabryce. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 987

Kancelarję adwokacką
poprowadzi przez lipiec aplikant sądowy. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 94 049

Inteligentne
panienki lat 19 i 25 przystojne, zgrabne, z dobrej rodziny, poszukują zajęcia podczas wystawy w Poznaniu. Oferty pod zdw 94 048

Młynarz
lat 24, obznajmiony z wszelkiemi maszynami, wykonuje mniejsze remonty przy motorach itd poszukuje posady — Łaskawe oferty do Kurjera pod zdw 94 043

Ekspedjentka
dzielna, inteligentna, długoletnią praktyką, dobremi świadectwami i referencjami branży bielizny damskiej, męskiej, trykotaży itp. szuka posady ewentl. na wystawie. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 059

Dziewczyna
z gotowaniem, dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 907

Osoba
w średnim wieku znajdująca się bez dachu nad głową, która z pań zlituje się i da posadę? — Adres Kurjer zdw 93 905

Fotograf
operator-retuszer, poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 915

Szofer
mechanik, kawaler poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 924

Szofer
mechanik, kawaler z kilkoletnią praktyką, z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz tylko prywatnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 923

Panienka
lat 19, inteligentna z dobrej rodziny i świadectwami szuka posady kasjerki lub innej branży. Oferty Kurjer zdw 93 953

48 WOLNE MIEJSC.

Pomocnik
młodszy, dzielny, piekarsko-cukierniczy i uczeń mogą się zaraz zgłosić. Fąferek, Wronki. n 10 560

Uczeń
do składu drogeryjnego i kolonjalnego potrzebny Erazm Janaszek, Poznań, Pocztowa 26. zdw 93 098

Elewkę
do biura z ukończoną szkołą handlową poszukuje Erazm Janaszek, Poznań, Pocztowa 26. zdw 93 098

Poszukuję
szoferów. Zgłoszenia Szwajca, Graniczna 12, II. per. zdw 93 311

Ekspedjentka
inteligentna i samodzielna mówiąca poprawnie po niemiecku oraz 2 uczenice nie niżej lat 17 z dobrej rodziny potrzebne od 1. 6. Tomasz Arlt, Pl. Wolności 18. zdw 93 324

Młynarz starszy
jako kierownik do młyna motorowego z przemiałem 300 ctr. na dobę poszukiwany na stałe zatrudnienie. Powinien być dokładnie obeznany z nowemi maszynami i mniejszemi reparacjami w młynie oraz z motorem ssąco-gazowym. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdp 91 579

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Leon Kalmarczyk, Koźmin, Rynek 16. dp 6276

Maszynistka
biegła w stenografji języku niemieckim potrzebna natychmiast. Dembiński, adwokat, Gwarna 8. dp 6265

Poszukuję
dzielnego czeladnika blacharskiego. Zgłoszenia G Knopf, mistrz blacharski, Gniezno. Bednarski Rynek 1. np 10 5

Panna
25 do 30 lat, skromna miłej powierzchowności, wesołego usposobienia, inteligentna, pewne wykształcenie, potrzebna zaraz do prowadzenia apteczki doktora, nadzoru nad bielizną starego pana itd. na prowincję. Fachowość niepotrzebna. Oferty z fotografją pod zdp 93 636 do Kurjera.

4 agentów
do sprzedaży obrazów na raty poszukuje Firm. Ig. Krzewiński, Strzelecka 31. zdw 93 678

Dziewczyna
uczciwa, pracowita z praniem potrzebna. Oehlrichowa, Szamarzewskiego 10. zdw 93 671

Dziewczyna
potrzebna Salon Fryzjerski. Matejki 7, siódma. zdw 93 660

Zdolna
krawcowa na suknie zaraz potrzebna. Tuszyńska, Śródka, ul. Ostrówek 17-18. zdw 93 920

Młodszy
ślusarz maszynowy potrzebny zaraz. Bartkowiak, Szewcka 15. zdw 93 800

Posługaczka
potrzebna zaraz na cały dzień, umiejąca gotować. Restauracja, Żydowska 30. zdw 93 868

Dziewczyna
14 letnia do posługi. Łąkowa 16, III. prawo. zdw 93 897

Krawcowe
samodzielne na suknie, płaszcze, kostjumy tylko najzdolniejsze siły na stałe zatrudnienie potrzebne zaraz. L. Sawicki, Piekary 1. zdw 93 896

Panienki
miłej powierzchowności, dowcipne i rozmowne zechcą się zgłosić w sobotę, dnia 1 czerwca między godz. 10—12. Mikołajski, Rynek Łazarski 7, I zdw 93 893

Kucharka
do restauracji zaraz potrzebna. Oferty Kurjer zdw 93 818-9

Służąca
przyjmie Golusowa. Grobla 18. zdw 93 849-50

Posługaczka
lepsza, znająca proste gotowanie, potrzebna od 1 czerwca na godziny przedpołudniowe. Zgłoszenia u portjera w Klinice Chorób Nerwowych, ulica Północna 10, między 3—5 godziną po południu. zdw 93 629

Bednarza
dobrego potrzebujemy Meller, dr. Widelicki i S-ka, Plac Wolności 17. zdw 93 624

Lakierników
młodszych przyjmę zaraz. Austro-Daimler, Dąbrowskiego 7, zdw 93 623

Służąca
do wszystkiego z dobremi świadectwami, potrzebna od 1. 6. Wierzbięcice 18, II., prawo. zdw 93 614

Do haftu
panienka i uczenice potrzebne zaraz. Wszystkich Świętych 3, Lartz. zdw 93 605

Posługaczka
na przedpołudnie potrzebna. Przemysłowa 29, II p., prawo. zdw 93 665

Służąca
potrzebna do dwóch osób i małego dziecka, umiejąca gotować na wyjazd na letnisko. Kolejowa 4, Lisowska. zdw 93 585

Dziewczyna
zaraz potrzebna do wszelkich prac domowych. Ul. Dąbrowskiego 96 parter, prawo. zdw 93 701

Służącą
do wszystkiego zaraz przyjmie. W. Narożny, ul. Przemysłowa 41. zdw 93 720

Cukiernik
do mojej piekarni potrzebny. — Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 5113

Kobieta
do prania i panienki w naukę prasowania mogą się zgłosić. — Pralnia i prasowalnia. Małe Garbary 7, Błaszczykowa. rw 5111

Uczni
ślusarskich przyjmie Topolski. Górna Wilda 27. zdw 93 748

Posługaczka
na cały dzień potrzebna. 27 Grudnia 4, I. p. podw. zdw 93 742

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego. Adamczykowa, Ratajczaka 14. zdw 93 739

Krawczynie
dzielne przyjmie zaraz. Zgłoszenia do 5 Bóżnicza 15, IV. l. zdw 93 736

Potrzebna
bufetowa zaraz. Dąbrowskiego 2, Restauracja. zdw 93 735

Uczenica
córka porządnych rodziców może się zgłosić zaraz. Cukiernia i Piekarnia, Półwiejska 2. zdw 93 847

Do
dziecka dziewczyna bardzo porządna i grzeczna potrzebna natychmiast. Bandel, Kantaka 7, III. p. zdw 93 728

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem potrzebna Pocztowa 21, I. prawo. zdw 93 814

Służąca
uczciwa potrzebna do wszystkiego. Gen. Prądzyńskiego 13, III. prawo. zdw 93 817

Krawcowe
zdolne potrzebne. Schildknecht, Mielżyńskiego 22. zdw 93 809

Potrzebna
uczciwa posługaczka na Jeżycach zaraz na przed poł. ewentl. po poł. Adres wskaże Kurjer zdw 93 882

Chłopiec
do posyłek uczciwy potrzebny zaraz. Zgłoszenia Adam Pluciński, St. Rynek 51. zdw 94 090

Potrzebna
służąca. Zgłoszenia Grobla 1 b. Piekarnia. zdw 93 981

2 szoferów
z dłuższą praktyką, którzy znają Chevrolet i kierowali przez dłuższy czas autobusem zaraz potrzebni. Zgłoszenia Saski Dwór, Wrocławska 15, lub Stęszew, Rynek 15. zdw 94 038

Służąca
samodzielna potrzebna zaraz. — Marszałka Focha 84. zdw 93 932

Fryzjera
damskiego (fryzjerki) biegłego w wodnej i żalazkowej ondulacji poszukuję za wysokiem wynagrodzeniem. F. Domagała, Inowrocław. dw 6 281

Dziewczyna
młoda znająca szycie i cerowanie do starszych dzieci i pomocy w gospodarstwie może się zgłosić między godz. 5—7. Dyrektorowa Klabecka, Tama Garbarska 7-9. zdw 93 824

Dziewczyna
młodsza uczciwa, skrętna do mało osób zaraz potrzebna. Górna Wilda 15, Dybalska. zdw 93 837

Maszyniarki
ręczniarki na marynarki. Długa 4, III. lewo, front. zwd 94 018

Służąca
zaraz może się zgłosić Cukiernia Łączkowski, św. Marcin 29. zdw 94 063

Posługaczka
z praniem i gotowaniem na cały dzień ewentualnie od 7.30—15 potrzebna. Kwiatowa 5, podw. prawo, I. ptr. lewo. zdw 94 014

Uczeń
zegarmistrzowski potrzebny. Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 94 012

Panienka
z kursu handlowego znająca język niemiecki potrzebna do składu złotniczego jako uczennica. Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 94 011

Gospodyni - kucharka
wiejska, potrzebna zaraz. Uprasza się podanie warunków i odpisy świadectw. Probostwo Osie. (Pomorze). dw 6 277

Uczenica
potrzebna zaraz do lekkich prac w biurze zarazem i do ekspedycji. Zgłoszenia Półwiejska 31, parter, lewo. zdw 93 872

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej. F. Najdek, Skarbowa 14. zdw 94 021

Zaśpiewajcie
i ofiarujcie coś złota! Odpowiedni podarek może być tylko ze złota! Przyjdźcie na **Nową 11** do **MAYERA**
właśc. **L. Nalaskowski,**
Pw 10828-20,178

Dwie
siostry poszukują zajęcia w fabryce lub na wystawie zaraz lub 15. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 989

Potrzebny
buchalter na 2 godziny po południu. Zachód. Tereny P. W. K. Paszteciarnia. zdw 94 050

Kierownictwo
okręgowe Poznań—Pomorze poważnej firmy zagranicznej poszukuje intelig. pań (ów) jako podróżujących, kaucja 200 zł jako gwarancja za kolekcje. Zgłoszenia w sobotę i poniedziałek o godz. 10—11 i 15—16. Plac Karmelicki 1, I. lewo. Lasecki. zdw 94 060

Pokojowa
potrzebna od 1. 6. tylko z dobremi świadectwami, ul. Fr. Ratajczaka 36, I., Klinika. zdw 94 054

Trzydzieści
dziewcząt rolnych zaraz poszukuje. Zgłoszenia Poznań, Szymański, Nowa, wchód Murna 2. zdw 93 985

Szofer
doświadczony z dłuższą praktyką potrzebny do prowadzenia Forda ciężarowego zaraz. Zgłoszenia, Fr. Karpiński, Poznań, ul. Dąbrowskiego 28, telefon 65-62 zdw 93 955

Dziewczyna
potrzebna zaraz do lekkich prac domowych od południa. Górna Wilda 189, Osada Kolejowa 16. zdw 93 940

Służąca
z praniem i gotowaniem potrzebna zaraz. Bóżnicza 15, III. ptr. lewo. zdw 93 960

Książkowa
może się zgłosić zaraz. Wrocławska 7, I. ptr. zdw 93 950

Obciągaczki
do wód mineralnych, poszukuję natychmiast doświadczonej. Półwiejska 17, I. p. Thiemowa. zdw 93 966

Dziewczyna
do lekkich prac domowych potrzebna Stary Rynek 91, z Wronieckiej, Chrzanowski. zdw 93 965

1.500 złotych
miesięcznie zarobić mogą zdolni zastępcy przez sprzedaż ratalną dolarówek i premjówek. — Na wszystkie powiaty Wielkopolski i Pomorza zastępcy potrzebni. Na odpowiedź 50 gr w znaczkach dołączyć. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 93 977

Kasjerka
siła rutynowana z kaucją 2 000 zł potrzebna zaraz. Kopje świadectw wraz z wysokością pensji uprasza Rozmarynowicz, St. Rynek 93. Zgłoszenia osobiste pomiędzy 9—10 i 6—7. rw 5 125

Szofer
do autobusu mogący stawić kaucję zaraz potrzebny. Oferty Kurjer rw 5 128

Młodszy pomocnik handlowy
z branży obuwia potrzebny zaraz jako magazynier. Kopje świadectw wraz z wysokością pensji uprasza Rozmarynowicz, St. Rynek 93, zgłoszenia osobiste pomiędzy 9—10 i 6—7. rw 5 124

Służąca
z gotowaniem oraz panna do dzieci z szyciem potrzebna. Szewska 19, III. l. rw 5 118

Poszukuję ucznia fryzjerskiego
który chciałby naukę ukończyć. Zgłoszenia Łazarz, kolonję robotnicze zakład fryzjerski. zdw 93 941

Uczeń
chcący się wyuczyć rzeźnictwa może się zgłosić zaraz. Tomasz Łabędzki, mistrz rzeźnicki, ul. Dębiecka 54, koniec Wildy. rw 5 116

20 — 30 zł
dziennie można zarobić. Zgłoszenia od 5—7 Czartorja 8, I. prawo, gdzie rewir. zdw 93 947

Humor zagraniczny

— Straciłeś dużo włosów!...
— To nie ja je straciłem — wypadły i musiałem je wyrzucać.
(London Opinion) S. F.

Przedpłata na czerwiec 1929 r. za oba wydania łącznie z tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska": w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.86, kwartalnie zł 14.58, pod opaską w Polsce zł 2,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawn. nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczon. numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąteczne do godz. 9 przed poł. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłusto) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

BIBLIOTEKA KÓRNICKA PAN